اولین روزنامه تخصصی معدن و صنایع معدنی ایران

روزگار معدن

www.rouzegaremadan.ir

دوشنبه • ۱۴ اسفند ۱۴۰۲ • ۲۳ شعبان ۱۴۴۵ • ۴ مارس ۲۰۲۴ • سال ششم • شماره ۱۲۶۶ • ۸صفحه • قیمت ۱۰۰۰۰ تومان

سه رکن اصلی توسعه اکتشافات معدنی در کشور کدامند؟

سعدمحمدی بیان کرد: در حال حاضر که سرمایه‌گذاری‌ها در سطح دنیا کاهش یافته، حدود ۹.۵ میلیارد دلار در زمینه اکتشافات سرمایه‌گذاری شده که از این میزان، حدود ۱۶ درصد آن از سوی کشور استرالیا و نیز ۱۲ درصد در آفریقا و ۱۱ درصد در آمریکا صورت گرفته است.

۴

در سیزدهمین همایش سیاست‌های مالی و مالیاتی ایران رخ داد:

تقدیر از فولاد هرمزگان به عنوان «مودی خوش‌حساب مالیاتی کشور»

۶

۳

یادداشت‌ها

معدن نیازمند به تغییرات عاجل

۲

تولید از صرفه افتاد

۳

باید به ناترازی برق توجه کرد

۷

درس آخرین بحران پولی به بازارهای مالی

۸

تیترهای روز

کلید تحول دیجیتال در معادن

۲

بی‌ثباتی در قوانین صادرات فولاد

پمجید سعیدیان، مدیرعامل شرکت فولاد خرمدشت تاکستان و کارشناس فولاد به چالش‌های پیش‌روی صادرات فولاد پرداخت و گفت: در ارتباط با صادراتی که ایران با عراق دارد، عراقی‌ها با مسائل ما آشنایی پیدا کرده‌اند، آنها نیز بعضا در این زمینه برای ما بازی درمی‌آورند، چراکه به این موضوع آگاهی یافته‌اند که ما در قوانین صادراتی و دیپلماسی خود ثابت‌قدم نیستیم.

۴

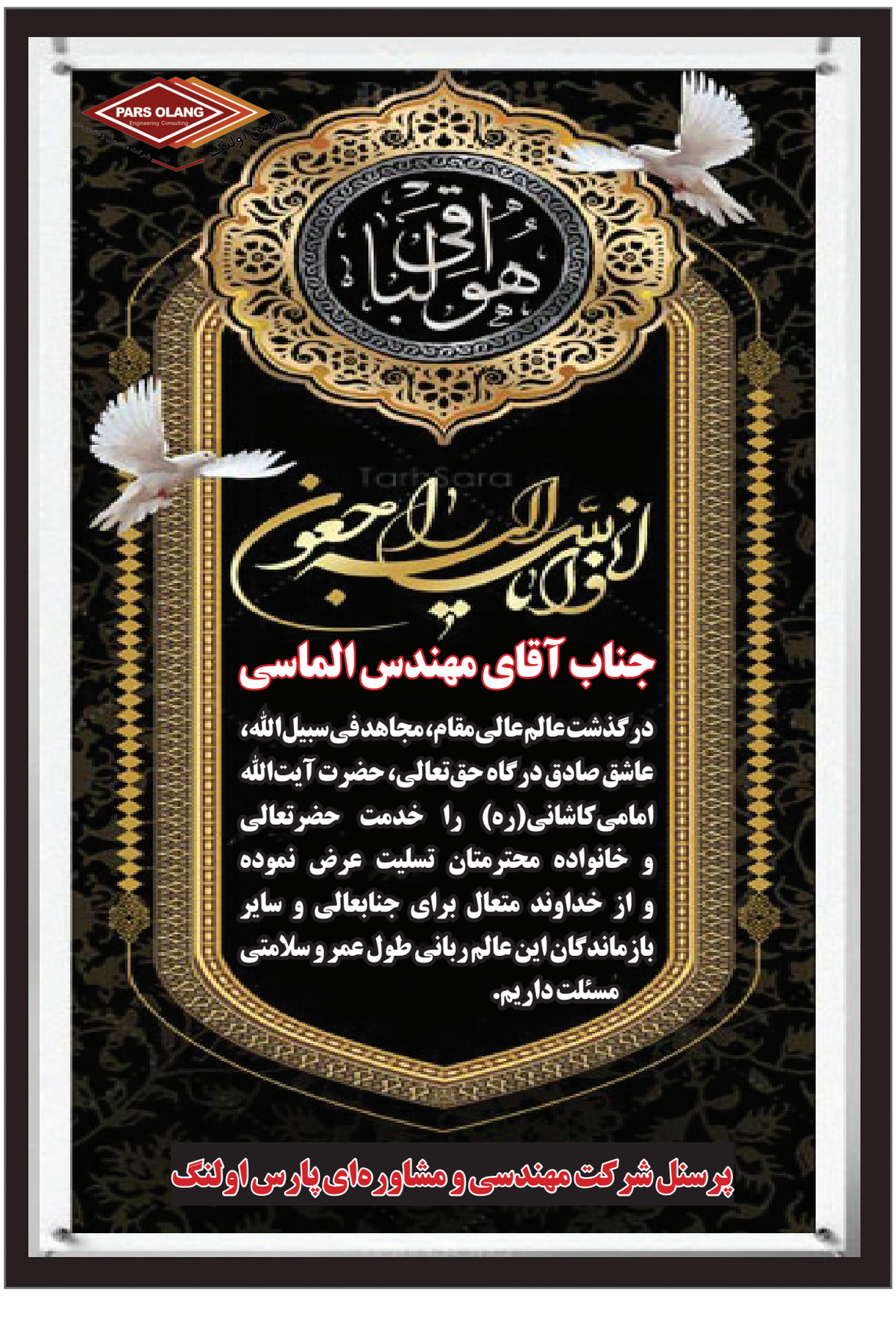

روزگار معدن
دوشنبه
• ۱۴ اسفند ۱۴۰۲ • ۲۳ شعبان ۱۴۴۵ • ۴ مارس ۲۰۲۴
• سال ششم • شماره ۱۲۶۶

یادداشت

معدن نیازمند به تغییرات عاجل

سعید عسگرزاده
دبیر انجمن سنگ‌آهن ایران

سرمایه‌گذاری نسبت مستقیمی با عامل ریسک دارد و هر حوزه‌ای که ریسک بیشتری دارد، سرمایه‌گذاری در آن کمتر اتفاق می‌افتد.بنابراین، سرمایه‌گذاری در زمینه کلیه فعالیت‌های مرتبط با تولید، امسال افت داشته و این موضوع نشان‌دهنده ریسک‌پذیری بالای بخش تولید در کشور و به مرحله خطرناکی رسیده است و در نتیجه، شرایط سخت معیشتی مردم را نیز به‌همراه خواهد داشت.بخش معدن در ذات خود به‌گونه‌ای است که مزیت‌های منحصربه‌فردی برای توسعه کشور ایجاد می‌کند و در هیچ صنعت دیگر نمی‌توان مشابه آن را دید. برای مثال، معدن فعالیتی است که جایگاه آن انتخابی نیست و مکان‌یابی آن از اختیار سرمایه‌گذار و بهره‌بردار خارج است. به‌عبارت‌دیگر، خلاف دیگر صنایع که قبل از احداث واحد صنعتی، سرمایه‌گذاران مکان‌یابی می‌کنند و بسیاری وقت‌ها ترجیح می‌دهند که در نزدیکی شهر محل سکونت خود کار کنند یا در شهرهای صنعتی که امکانات زیربنایی، رفاهی مناسبی داشته باشند، اما در معدنکاری، این مزیت وجود ندارد و خود ماده معدنی به سرمایه‌گذار دیکته می‌کند که باید در کدام منطقه فعالیت کند.از آنجایی‌که، بیشتر معادن ما در مناطق کمتربرخوردار کشور قرار دارند، پس این مزیت، بسیار بزرگ و قابل‌توجه است، زیرا معدن سرمایه را به نقاطی می‌برد که کمتر برخوردارند و در آنجا توسعه محلی ایجاد می‌کند. به‌عبارت‌دیگر، از آنجایی که توسعه را معدندار باید برای فعالیت خود ایجاد کند؛ جاده، آب، برق، گاز و بقیه زیرساخت‌ها به منطقه می‌رسد و همین امر باعث می‌شود منطقه‌ای که تا پیش از معدنکاری، جزو مناطق کمتربرخوردار بود، توسعه پیدا کند و برای راه‌اندازی صنایع پایین‌دستی مزیت قابل‌توجهی پیدا کند، زیرا هم مواد معدنی لازم، به‌عنوان ماده اولیه کارخانجات، در منطقه وجود دارد و هم زیرساخت‌های لازم توسعه یافته و تکمیل شده است.

به‌همین‌دلیل، معدن می‌تواند مبنای توسعه در مناطق کمتربرخوردار باشد و زمینه اشتغال پایدار را در ۴گوشه کشور فراهم کند و مهاجرت به شهر را برای کاریابی کاهش دهد و توسعه محلی هم ایجاد کند. این مزیت‌ها باید به‌عنوان مطالبات دولت از بخش معدن در نظر گرفته شود، اما الان، بخش معدن به‌عنوان گنج در نظر گرفته می‌شود و ریسک و هزینه‌های سرمایه‌گذاری آن دیده نمی‌شود و گمان بر این است که مجموعه‌ای از دارایی است که در جایی خفته است و می‌توان آن را از زیر زمین بیرون آورد و فروخت و بدون هیچ هزینه خاصی، درآمدی هنگفت به‌دست آورد.دلیل عمده شرایط موجود این است که تغییری جدی در نگرش نظام حکمرانی کشور نسبت به موضوع معدن ایجاد نشده است و برنامه‌ای اصولی برای کاهش ریسک معدنکاری وجود ندارد و مشوقی برای سرمایه‌گذاری در حوزه تولید و کسب‌وکار دیده نمی‌شود.به‌عبارت‌دیگر، نوع نگاه نظام حکمرانی معدنی کشور به بخش معدن با هر آنچه در سایر کشورهای دنیا اتفاق می‌افتد، متفاوت است و این نوع نگاه که مباحث تولیدی و به‌ویژه موضوع پرریسک معدن را در کنار بقیه فعالیت‌های اقتصادی مانند تجارت و... ببینند، به‌طورقطع شرایط را برای سرمایه‌گذاری حوزه معدن سخت خواهد کرد.جذب سرمایه در شرایطی اتفاق می‌افتد که کشور برنامه مدونی برای این بخش و برای اثرگذاری آن در توسعه کشور، برنامه داشته باشد. باید مولفه‌های مهم شناسایی شود و ریسک‌ها کاهش پیدا کند و در این صورت، نیازی نیست برای ترغیب سرمایه‌گذران اقدام خاصی انجام داد، زیرا سرمایه خود می‌داند کجا برود و در صنایع دیگر هم، شرایط به‌همین‌ترتیب است. تنها کافی است که ریسک‌های این بخش کمتر شود و شرایط بخش‌های تولیدی، به‌ویژه بخش معدن شفافیت پیدا کند و به‌این‌ترتیب، سرمایه خودبه‌خود جذب می‌شود، اما تا زمانی که این تصمیمات اتخاذ نشده و تغییراتی انجام نگرفته و به‌ویژه مطالبات‌مان از بخش معدن به‌صورت نقدی است، این مشکلات وجود خواهد داشت.کوتاه‌سخن اینکه، معدن یکی از مهم‌ترین صنایع و فعالیت‌هایی به‌شمار می‌رود که می‌تواند مولد و محرک سایر فعالیت‌های صنعتی و تجاری باشد. بنابراین، طبیعی است که رکود این بخش، دیگر بخش‌های اقتصادی کشور را هم تحت‌الشعاع قرار خواهد داد و اگر نتوانیم در زمینه معدن مزیت نسبی برای کشور ایجاد کنیم و مسیر توسعه آن را نگشاییم، قاعدتا تمام صنایع پایین‌دستی که برمبنای این مزیت نسبی بنا شده‌اند، دچار افت و افول خواهند شد، پس نیازمند تغییری عاجل در بخش معدن هستیم.

مأخذ عوارض صادراتی برخی مواد خام و نیمه‌خام اصلاح شد

با پیگیری‌های شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی، مأخذ عوارض صادراتی برخی از مواد خام و نیمه‌خام مشمول بند (ز) تبصره (۶) قانون بودجه ۱۴۰۲ با نظر هیات وزیران، بازنگری شد.هیات وزیران در نشست ۱۵ بهمن‌ماه بر اساس نظر اعضای شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی مأخذ عوارض صادراتی برخی از مواد خام و نیمه‌خام مشمول بند (ز) تبصره (۶) قانون بودجه ۱۴۰۲ را اصلاح کرد که بر اساس آن میزان عوارض برخی از کدتعرفه‌ها کاهش یافت. این اصلاحات، نهم اسفندماه ابلاغ شد.به موجب بند (ز) تبصره (۶) قانون بودجه ۱۴۰۲ کل کشور و به منظور اجرای قانون جهش تولید دانش‌بنیان و از طرفی توسعه زنجیره ارزش تولید و عبور از خام‌فروشی، صادرات کلیه مواد و محصولات معدنی، صنایع معدنی فلزی و غیرفلزی، محصولات نفتی، گازی و پتروشیمی که در فهرست تصویب‌نامه هیأت وزیران راجع به بند «ص» تبصره (۶) قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور آمده است، مشمول مالیات بر درآمد می‌شود.طبق این مصوبه از ابتدای سال ۱۴۰۲، نیم‌درصد به مأخذ ارزش صادراتی این کالاها به‌عنوان عوارض صادراتی افزوده و میزان قطعی این عوارض در دستورالعملی تعیین شد.در این بین فعالان بخش خصوصی نسبت به میزان عوارضی که برای کد تعرفه‌ها توسط هیات وزیران ابلاغ شد معترض بودند چراکه در صادرات برخی محصولات نرخ ۲۰ درصد عوارض، بدون در نظر گرفتن شرایط بازار آنها، پیش‌بینی شده و این اقدام به شدت مورد انتقاد صادرکنندگان قرار گرفت.به باور صادرکنندگان بخش خصوصی، دریافت این‌گونه عوارض صادراتی، لطمات جبران‌ناپذیری به صادرات وارد و جذب سرمایه را با اخلال مواجه می‌کند.

با توجه به اعتراضاتی که وجود داشت، این موضوع در صدوهجدهمین نشست شورای گفت‌وگو مطرح شد و از آنجایی که پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت مبنی بر بازنگری میزان عوارض صادراتی فهرست مواد و محصولات معدنی و صنایع معدنی فلزی و غیرفلزی، محصولات نفتی، گازی و پتروشیمی به صورت مواد خام و نیمه‌خام به کمیسیون اقتصادی دولت ارسال شده بود و هنوز طرح و نهایی نشده بود، اعضای شورای گفت‌وگو مقرر کردند میزان عوارض صادراتی مذکور به صورت فوری در نشست کمیسیون اقتصادی دولت و با حضور نمایندگان اتاق ایران مطرح و بازنگری شود و در نهایت به تصویب هیات وزیران برسد.این نشست برگزار شد و هیات وزیران در جلسه ۱۵ بهمن، تعدادی از ردیف‌های جدول پیوست دستورالعمل بند (ز) تبصره (۶) قانون بودجه ۱۴۰۲ را اصلاح کرد که بر اساس آن میزان عوارض برخی از کدتعرفه‌ها کاهش یافت. این اصلاحات نهم اسفند ابلاغ شد.

کلید تحول دیجیتال در معادن

گروه خبر

با یکپارچه‌سازی فرآیندها در معدن‌کاری هوشمند تحول دیجیتال معادن را کلید بزنیم؛ صنعت معدن در جهان که با درآمد ۲۰۰۰ میلیارد دلاری از پرتقاضاترین صنعت‌هاست، چالش‌های مختلفی دارد از ارتباطات، ایمنی، الزامات قانونی، پایداری و... که باید در همه سایت‌های معدن مورد توجه قرار بگیرند.

در این میان روندها نشان می‌دهد فرآیند استخراج از معدن، با کمک فناوری‌های اینترنت اشیا و هوش مصنوعی رفته‌رفته هوشمند می‌شود. کنشگران صنایع معدنی و فلزی با سرمایه‌گذاری در اینترنت اشیا و هوش مصنوعی، می‌توانند سودآوری، امنیت و انطباق قانونی با سیستم‌های خودکار قدرتمند، سنجش محیطی، ایمنی کارگران، سیستم‌های آموزشی و همچنین طیف گسترده‌ای از ابزارهای بهره‌وری و مدیریت دارایی‌ها را به شکل موفقی حفظ و تقویت کنند.

عملیات استخراج هوشمند برای بهره‌مندشدن از تمام مزیت‌های اینترنت اشیا و هوش مصنوعی، به استفاده از انواع مختلف شبکه‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) نیاز دارد و شبکه‌های بی‌سیم اختصاصی (۴G/LTE و۵G) زیرساخت‌های اینترنت اشیا و هوش مصنوعی هستند. اما در معادن شبکه‌های بی‌سیم اختصاصی، اتصال قابل اعتماد، کم‌تاخیر و با ظرفیت بالایی فراهم می‌کنند که دستگاه‌های اینترنت اشیا و هوش مصنوعی برای کارآمدی واقعی در محیط استخراج به آن نیاز دارند.

با این حال، شبکه بی‌سیم اختصاصی و به‌ویژه ۵G برای صنعت معدن هنوز گزینه نسبتا جدیدی است. در شرایطی که تقریبا ۱۰۰هزار سایت استخراج در سراسر جهان وجود دارد، برآوردها نشان می‌دهند فقط ۲۰۰ سایت دارای شبکه بی‌سیم اختصاصی هستند و بیشتر آنها احتمالا شبکه‌های ۴G/LTE دارند. باید توجه داشت طراحی شبکه بی‌سیم برای عملیات استخراج معدن، چالش‌برانگیزتر از طراحی این شبکه در مکان‌هایی مانند مراکز خرید، کارخانه‌ها، بنادر و انبارهاست.

با توجه به متغیرهای مختلفی که در طراحی شبکه بی‌سیم برای عملیات استخراج معدن باید در نظر گرفته شوند، برای اینکه بتوانیم ایجاد شبکه‌های ارتباطی استخراج معدن هوشمند را مقرون به‌صرفه و موثرتر کنیم، در نظر گرفتن مواردی همچون طراحی دقیق شبکه، پیش‌بینی مناطق تحت پوشش و بررسی‌های محلی، حیاتی هستند.

▣ چالش‌های منحصربه‌فرد برای شبکه

با توجه به اهمیت حیاتی ایمنی در سایت‌های استخراج معدن و در نظر گرفتن وسعت و ناهمواری‌ها، شبکه‌های بی‌سیم اختصاصی می‌توانند پوشش موثر و اتصالات کم‌تاخیر موردنیاز برای انواع برنامه‌های کاربردی اینترنت اشیا و هوش مصنوعی را فراهم کنند. بسیاری از سایت‌های معدن محیط‌های روزمینی و زیرزمینی را با هم ترکیب می‌کنند. این کار سبب می‌شود طراحی و ارائه پوشش ارتباطی جامع و قابل اعتماد برای کل عملیات دشوار باشد.برای طراحی و استقرار شبکه‌های بی‌سیم اختصاصی مناسب که از استخراج معدن هوشمند پشتیبانی کنند، مهندسان شبکه باید به سه چالش مهم توجه داشته باشند:

▣ ۱. مکان‌های بزرگ و پیچیده

نخستین چالش، مسائل جغرافیایی است. معدن‌ها ممکن است شعاع ۱۰ کیلومتری یا بیشتر داشته باشند و دارای تونل‌های متعددی به طول ده‌ها و حتی صدها کیلومتر باشند. نقشه‌برداری فیزیکی از محیط نیز بسیار چالش‌برانگیز است. شبکه‌ها نه‌تنها باید مناطق وسیع بلکه مناطق بسیار ناهموار را هم در روی زمین و هم در زیر زمین تحت پوشش قرار دهند. گودال‌های عمیق، تونل‌ها و چاه‌های زیرزمینی و ریل‌های راه‌آهن، همگی عواملی هستند که چالش‌هایی را برای پوشش شبکه ایجاد کرده و محدودیت‌هایی را بر مکان‌های ایمن جهت بهره‌گیری از عناصر اصلی آن تحمیل می‌کنند.چالش‌برانگیز بودن محیط باعث می‌شود شرکت‌های استخراج معدن به راهی برای پوشش دادن دقیق منطقه معدن و چشم‌انداز آن نیاز داشته باشند. برای رفع این چالش شرکت فناپ زیرساخت این امکان را در اختیار بهره‌برداران قرار می‌دهد که با استفاده از داده‌های سامانه اطلاعات جغرافیایی (GIS) مدل سه‌بعدی درست و دقیقی از جمله شامل گونه‌شناسی‌های مختلف از محیط اطراف مانند کوه‌ها یا دره‌ها ایجاد کنند.

▣ ۲. مواد خطرناک در محیط‌های پویا

چالش دوم، مسائل لجستیکی است. وجود فلزات در همه نقاط محیط‌های استخراج معدن مانند سنگ معدن در دیواره‌های معدن، و همچنین کامیون‌های معدنی ۴۰۰ تنی، جرثقیل‌های فلزی و نوارهای نقاله، مهم‌ترین مانع در برقراری ارتباطات بی‌سیم هستند. همچنین وجود مواد خطرناک در معادن، مانند مواد منفجره برای انفجار سنگ‌ها و گازهای بالقوه خطرناک مانند متان، ایجاب می‌کند که برای جلوگیری از خطرات خاص، تجهیزات متصل به شبکه، متحرک باشند. در همین حال، برای نظارت‌های امنیتی، نظارت بر شرایط محیطی و محاسبه سطح انبارها، دستگاه‌های متصل مانند پهپادها به‌طور فزاینده‌ای مورد استفاده قرار می‌گیرند. معادن محیط‌های بسیار پویایی هستند که در آنها چاه‌ها و تونل‌های جدید با تمام یا بسته شدن دیگر چاه‌ها و تونل‌ها به‌طور مرتب ایجاد می‌شوند. همه این چالش‌های لجستیکی، برنامه‌ریزی جهت تغییرات و به‌روزرسانی طرح شبکه را به یک فرآیند مداوم تبدیل می‌کنند.

▣ ۳. ضرورت پوشش یکپارچه و افزونگی

سومین چالش مهم، مسائل فنی است. دستگاه‌های هوش مصنوعی و اینترنت اشیا به پوشش یکپارچه نیاز دارند زیرا ماشین‌های سنگین را در محیطی غیرقابل پیش‌بینی و اغلب خطرناک به کار می‌اندازند و هماهنگ می‌کنند. افزونگی (Redundancy) بسیار مهم است، همان‌طور که برنامه‌ریزی و آزمایش مداوم برای اطمینان از یکپارچه باقی ماندن اتصال، حیاتی است.منظور از «افزونگی» در اینجا، به‌کارگیری زیربخش‌های مشابه در یک سامانه است تا به‌صورت موازی عملکرد کلی سامانه در شرایط اضطرار یا خطا تضمین شود. طراحی شبکه موثر برای عملیات استخراج هوشمند، با به حداقل رساندن امکان ایجاد رخنه در پوشش شبکه و اختلالات احتمالی که می‌توانند پرهزینه و خطرناک باشند، با این چالش‌ها مقابله می‌کند. برای این منظور لازم است طراحان شبکه روی پنج ملاحظه قابل‌توجه برای طراحی موثر شبکه اختصاصی تمرکز کنند.

▣ ۱. پوشش

چالش‌های فیزیکی که به عنوان اولین چالش در طراحی شبکه از آنها یاد شد، در عملیات استخراج معدن، ایجاد و حفظ پوشش، شبکه پایدار را با دشواری همراه می‌کنند. برای مثال، تغییر ماهیت و تعداد تونل‌های زیرزمینی فقط از طریق اتصال‌های بی‌سیم محلی و سفارشی قابل پوشش دادن هستند.چاه‌های عمیق چالش‌های مهمی برای اتصال ایجاد می‌کنند و مقابله با اثرات نوسانات قدرت سیگنال (shadowing effects) نیازمند شبکه‌های سلولی کوچک محلی (local small cells) یا هدهای رادیویی (radio heads) است. با تغییر مکان‌نگاری سایت در طول زمان، ممکن است لازم باشد زیرساخت شبکه جابه‌جا شود تا بتوانیم پوشش موردنیاز برای پشتیبانی از عملیات در حال انجام را تامین کنیم.

▣ ۲. کنترل

با توجه به چالش‌های موجود برای پوشش شبکه، کنترل سطح عملکرد دشوار است. برای حفظ کنترل، اپراتورها باید شبکه‌های خود را طبقه‌بندی کنند تا مطمئن شویم باندهای دارای بالاترین عملکرد، همیشه برای حیاتی‌ترین عملیات در دسترس هستند. متصدیان استخراج معدن همچنین باید سازوکارهایی را برای امنیت سایبری انتخاب کنند تا با بهترین روال و مقررات خاص آن بخش و الزامات عملکرد اینترنت اشیا و هوش مصنوعی هماهنگ شوند. برای آن دسته از برنامه‌های کاربردی که نیازمند زحمت و مهارت هستند مانند پخش فیلم یا کنترل از راه دور و کم‌تاخیر ماشین‌آلات، متصدیان باید نسبت به بهینه‌سازی مدیریت منابع رادیویی اقدام کنند.

▣ ۳. هزینه

هرچند استقرار و حفظ یک شبکه بی‌سیم درصد کمی از هزینه کلی عملیات و مدیریت معدن را تشکیل می‌دهد اما مهم است مطمئن شویم که ایجاد شبکه، تعادل ایده‌آلی بین هزینه و عملکرد را فراهم می‌کند.

▣ ۴. یکپارچه‌سازی ابری

طراحان شبکه باید یکپارچه‌سازی ابری را نیز در نظر داشته باشند. اتصال شبکه بی‌سیم به محیط رایانش ابری می‌تواند به بهینه‌سازی عملیات، به‌ویژه هنگام استفاده از هوش مصنوعی و اینترنت اشیا کمک کند. اما استفاده از پردازش مبتنی بر ابر، تقاضای بسیار بیشتری برای داده‌ها در شبکه ایجاد می‌کند.

▣ ۵. جبران خسارت

شبکه بی‌سیم باید برای بقیه عملیات استخراج، ارزش افزوده ایجاد کند. هنگام ارزیابی اثربخشی یک شبکه بی‌سیم، طراحان باید در نظر بگیرند که این شبکه چگونه با بهبود بهره‌وری و مدیریت دارایی به افزایش درآمد کمک می‌کند و در عین حال هزینه‌های ایجاد شده را از طریق عواملی مانند توقف کار و آسیب‌ها کاهش می‌دهد.

▣ ابزارهای پیشرفته چالش‌ها را برطرف می‌کنند

به‌طور کلی می‌توان گفت عملیات استخراج معدن از یکپارچه‌سازی فناوری‌های هوش مصنوعی و اینترنت اشیا که استخراج هوشمند را امکان‌پذیر می‌سازند، بسیار سود می‌برد. این در حالی است که ماهیت بسیار پیچیده محیط‌های استخراج معدن، باعث می‌شود خطرات مرتبط با طراحی ضعیف شبکه بی‌سیم در این محیط‌ها به‌طور قابل‌توجهی بیشتر از سایر فضاها باشد.طراحی دقیق شبکه، پیش‌بینی پوشش و بررسی محل، اولین و بهترین فرصت را برای بهینه‌سازی استقرار شبکه‌های بی‌سیم اختصاصی در عملیات استخراج فراهم می‌کنند. متصدیان استخراج معدن می‌توانند با یکپارچه‌سازی و به‌کارگیری ابزارهای مناسب، پوشش ارتباطی موردنیاز را به‌طور دقیق تعیین کنند، هزینه و عملکرد را متعادل سازند، استقرار شبکه را ساده و پربازده کنند و در مسیر تحول دیجیتال معدن برای تحقق معدن‌کاری هوشمند، خطرات را به حداقل و کارآیی را به حداکثر برسانند.

شرایط تند دولت برای ثبت محدوده‌های معدنی

با بخشنامه سختگیرانه وزارت صمت در ثبت محدوده‌های معدنی دست شرکت‌های خصوصی در حوزه معدن کوتاه شده و فرصت‌های توسعه معادن سوخت می شود.

پس از اینکه علیرضا شهیدی رئیس سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور از افزایش درآمد دولت از راه شناسایی معادن جدید خبر داد و گفت که اجرای برنامه‌های گسترده اکتشافی و افزایش تعداد معادن، تنها راه مولدسازی و افزایش درآمدی دولت است و تغییر نگاه دولتمردان و برنامه‌ریزان به مقوله اکتشافات حاکمیتی و افزایش سرمایه‌گذاری دولت در این حوزه برای توسعه مناسب بخش معدن و همچنین افزایش سطح درآمدی دولت ضروری خواهد بود، چند فعال عرصه معدن از اتخاذ قوانین سخت و شرایط عجیب صلاحیت فنی و مالی برای ثبت محدوده‌های معدنی خبر دادند.

طبق بخشنامه جدید وزارت صمت برای ثبت یک محدوده معدنی سنگ آهن، فرد متقاضی باید حدود ۷ میلیارد تومان را به مدت ۳ ماه در حساب خود بلوکه کند و حتماً عضو سازمان نظام مهندسی معدن با تراکنش مالی بالا باشد، به نحوی که به ازای هر ۱۴۵ میلیون تومان، فرد می‌تواند یک امتیاز دریافت کند.

برای مثال برای ثبت یک محدوده آهن، ۵۰ امتیاز لازم است یعنی حدود هفت میلیارد تومان که به مدت ۳ ماه باید در حساب ثابت بماند تا بتوان محدوده معدنی را به ثبت رساند.

شرکت‌ها نیز برای ثبت محدوده‌های معدنی، باید حداقل در یکی از شرایط فنی و مالی، شش امتیاز را دارا باشند و یک الی دو نفر که دارای مدرک زمین شناسی هستند، عضو هیأت مدیره شرکت باشند.

طبق این بخشنامه ارزیابی فنی و مالی حقیقی، برای ثبت محدوده شن و ماسه برای فردی با مدرک دکتری و پایه ارشد نظام که جمعاً سیزده امتیاز دریافت می‌کند، باید یک میلیارد و هفتصد و چهل تومان به مدت سه ماه در حساب بانکی خود داشته باشد تا بتواند محدوده مورد نظر را به ثبت برساند.

طی چند روز گذشته، در کنفرانس استیل پرایس بسیاری از فعالان و مسئولان حوزه معدن از کاهش بروکراسی اداری و افزایش فعالیت توسعه‌ای شرکت‌های خصوصی در زمینه اکتشاف و بهره برداری از معادن سخن گفتند و در این موضوع به اتفاق نظر رسیدند، مشخص نیست این محدودیت‌های غیر ضروری وزارت صمت که منجر به نقض حقوق شرکت‌های خصوصی و محدود کردن فرصت‌های توسعه می‌شود به چه دلیل صورت گرفته است.

▣ با وضع قوانین سختگیرانه رشد ۱۳ درصدی در حوزه معادن یک شوخی است

رئیس کمسیون معادن و صنایع معدنی اتاق ایران در گفت‌وگو با خبرنگار ایراسین در خصوص اعمال قوانین سختگیرانه در ثبت محدوده معدنی اظهار کرد: متأسفانه تاکنون در این خصوص قوانین درستی وضع نشده است، چه در گذشته که شرایط برای ثبت محدوده معدنی آزاد بود و شخص با هر شرایطی می‌توانست محدود ثبت کند و نه حالا که شرط مدرک تحصیلی مرتبط با معدن برای این موضوع لحاظ شده است.

وی افزود: با این شرایط برای رشته‌های مهندسی معدن انحصار ایجاد کردیم، در صورتی که به ندرت می‌توان دید یک مهندس معدن خودش صاحب معدن باشد.

اما عمده صاحبان معادن افرادی با مدارک متفرقه هستند که مهندسین معدن تحت عنوان کارشناس معدن، مدیر یا مسئول فنی برای آنها کار می‌کنند.

بهرام شکوری ادامه داد: محدود کردن معادن به مهندسین به معنای سد کردن راه سایر فعالان عرصه معدن است، عمده مهندسین معدن شرایط مالی وضع شده را ندارند و طبق شرایط جدید مهندسینی که به لحاظ فنی رتبه می‌آورند به لحاظ مالی توان اخذ رتبه ندارند و نمی‌توانند محدوده معدنی ثبت کنند، بدین ترتیب به قشر عظیمی از فعالان حقیقی صلاحیت فنی و مالی داده نمی‌شود.

وی گفت: شرط حضور دو مهندس معدن در هیئت مدیره شرکت‌ها هم خطای دیگر است، این موضوع هم یک رانت برای مهندسین معدن ایجاد می‌کند، در صورتی که تعداد زیادی از مهندسین معدن هم اکنون در معادن مختلف فعالیت می‌کنند.

رئیس کمسیون معادن و صنایع معدنی اتاق ایران تصریح کرد: طبق این بخشنامه توان مالی هم به مبالغ بالا افزایش یافته است و شرکت‌های کوچک که توان مالی بالایی ندارند نمی‌توانند امتیاز بالا بیاورند و در مزایده‌ها شرکت کرده و محدوده ثبت کنند، در نتیجه فقط شرکت‌های بزرگ معدنی که عمدتاً دولتی هستند، می‌مانند که همزمان توان مالی و فنی بالایی دارند.

وی گفت: مبلغ مزایده هم بسیار بالا رفته است شده که باز هم شرکت‌ها ی کوچک و فعال در این عرصه توان ورود ندارند.

شکوری بیان داشت: وزارتخانه با اعمال این قوانین سختگیرانه می‌خواست معادن را به شرکت‌های خاص واگذار کند که ابتدا هم می‌توانست همین کار را انجام دهد، نیازی به اتخاذ قوانین و شرایط سخت برای شرکت‌های کوچک نبود، کمااینکه شرکت خاص هم در مزایده‌ها به هم سهم می‌دهند، این کار باعث می‌شود حق دولت و حق شرکت‌های که می‌خواستند این معادن را فعال کنند ضایع می‌شود.

وی در پایان تأکید کرد: با این مدل قانون گذاری رشد ۱۳ درصدی معدن شوخی است و تا این سیاست گذاری اصلاح نشود اتفاق خاصی در حوزه نخواهد افتاد و ما تنها شاهد پیشرفت کشورهای همسایه مثل افغانستان و عراق و عربستان در حوزه معادن هستیم.

گفتنی است، حفظ و بهره‌برداری از معادن اهمیت زیادی دارد و یکی از موضوعات مهم در زمینه معادن، ثبت و مدیریت محدوده‌های معدنی استفاده بهینه و مدیریت صحیح از منابع طبیعی است، اما ایجاد شرایط سخت برای ثبت محدوده‌های معدنی به نوعی باعث کاهش فعالیت‌های شرکت‌های خصوصی در زمینه معادن و منابع معدنی می‌شود.

اگر چه وزارت صمت انگیزه خود را از اعمال قوانین جدید اعلام نکرده است اما ممکن است ایجاد شرایط سخت برای ثبت محدوده‌های معدنی به دنبال اهداف اقتصادی و امنیتی به منظور کنترل و کاهش فعالیت شرکت‌های خصوصی در زمینه معادن باشد تا منابع معدنی کشور را بیشتر در دست اقتصاد داخلی خود نگه دارند.

به هر حال، ایجاد شرایط سخت برای ثبت محدوده‌های معدنی می‌تواند منجر به کاهش فعالیت اقتصادی و سرمایه‌گذاری در زمینه معادن شود که به طور کلی باعث کوچک شدن بازار معدن و کاهش رقابت در این زمینه می‌شود.

با وجود سهم اندک معادن از تولید ناخالص داخلی و رشد چشمگیر همسایگان به ویژه عربستان در حوزه معادن انتظار می‌رفت دولت شرایط مناسبی برای ثبت محدوده‌های معدنی فراهم کنند تا فعالیت شرکت‌های خصوصی در این زمینه پر رنگ تر شود، باید دید در آینده این تصمیم وزارتخانه چه تأثیری بر توسعه معادن خواهد داشت.

موج خبر

بازار فولاد چین در ابهام

قیمت فولاد در چین هفته گذشته با کاهش تقاضا، روند متفاوتی را نشان داد.

قیمت ورق گرم، میلگرد و زغال سنگ کک‌سازی در بازار داخلی ثابت ماند، در حالی که پیشنهادات صادراتی ورق گرم کاهش یافت.

با این حال قیمت سنگ آهن و بیلت در هفته گذشته روند نزولی داشت.

به گزارش فولاد ایران، قیمت سنگ آهن حدود ۶ دلار افت داشت.

کارخانه های کوچکتر با توجه به موجودی کم خود سنگ آهن را در مقادیر کم خریداری می کنند. فولادسازان بزرگ در انتظار روشن تر شدن روند بازار هستند.

از طرفی قیمت زغال‌سنگ کک‌سازی بدون تغییر در ۳۱۴ دلار در هر تن فوب باقی ماند و بازار آن فعالیتی نداشت.

قیمت بیلت با ۴ دلار افت روبرو شد که بیشتر به دلیل نوسانات بازار مواد اولیه بود.

میلگرد هم در بورس شانگهای ۴ دلار ارزان تر شد.

ورق گرم هم در بازار داخلی در ۵۴۵ دلار ثابت ماند ولی قیمت صادراتی آن ۵ دلار افت داشته ۵۵۵ دلار هر تن فوب شد.

میلگرد نیز در بازار داخلی در ۵۳۵ دلار هر تن درب کارخانه در ثبات بود.

جهش ۶۱ درصدی ارزش فروش سیمان

ارزش معاملات سیمان در رینگ فیزیکی ظرف ۱۱ماهه امسال نسبت به مدت مشابه سال قبل جهش ۶۱درصدی داشت. تغییر فرمول تعیین قیمت پایه بر افزایش تولید و عرضه سیمان در رینگ فیزیکی بورس‌کالا ظرف سال‌جاری موثر بود و باعث شد عمده معاملات در قیمت پایه انجام شود.رینگ سیمان در بازار فیزیکی بورس‌کالای ایران ظرف هفته گذشته (منتهی به روز جمعه یازدهم این ماه) از رونق مناسبی برخوردار بود. به این ترتیب نسبت حجم فروش به حجم عرضه در این رینگ به ۸۲درصد رسید. ظرف سال‌جاری واحدهای سیمانی کشور با تامین بهتر نهاده‌های انرژی در برهه‌های زمانی خاص توانستند بر میزان تولید محصولات خود بیفزایند و این موضوع افزایش حجم عرضه در رینگ فیزیکی سیمان در بازار فیزیکی بورس‌کالای ایران را به همراه داشت.بررسی داده‌های معاملاتی رینگ فیزیکی بورس‌کالای ایران از عرضه یک‌میلیون و ۵۷۶هزار تن سیمان در رینگ اصلی و بازار مچینگ بورس‌کالای ایران در هفته منتهی به روز جمعه یازدهم اسفندماه حکایت دارد. عمده عرضه‌ها ظرف سه‌روز ابتدایی هفته از شنبه تا دوشنبه انجام شد.

قیمت پایه سیمان بسته به نوع محصول و بسته‌بندی متفاوت بود. در حالی که ارزان‌ترین محصول با قیمت پایه‌ای برابر ۶۲۱تومان به ازای هر کیلوگرم از این محصول روانه رینگ فیزیکی بورس‌کالای ایران شد، سیمان سفید ارومیه با بسته‌بندی ۲۰کیلویی گران‌ترین محصول عرضه‌شده در این بازار بود که با نرخ ۲هزار و ۹۵۹تومان به ازای هر کیلوگرم روانه این بازار شد.

میزان تقاضای ثبت‌شده در این بازار به یک‌میلیون و ۷۲۵هزار تن رسید و در نهایت یک‌میلیون و ۲۹۶هزار تن سیمان از این بازار مورد معامله قرار گرفت و به این ترتیب نسبت حجم معامله به عرضه در رینگ هفته گذشته سیمان از ۸۲درصد عبور کرد. به شکل سنتی روزهای پایانی سال زمان خرید انواع محصول از رینگ فیزیکی بورس‌کالا تلقی می‌شود. احتمال رشد قیمت با آغاز سال جدید باعث می‌شود تا متقاضیان خریدهای خود برای بازه میان‌مدت را سریع‌تر انجام دهند تا از تبعات کاهش ارزش پول و گرانی یک‌محصول خاص در امان بمانند.

در این شرایط در محصولاتی که میزان عرضه و تقاضا با یکدیگر منطبق نیست، وضعیت بحرانی‌تر می‌شود. استمرار تولید سیمان در واحدهای صنعتی کشور ظرف سال‌جاری و عبور مناسب از بحران تامین انرژی باعث شد تا امسال خبری از التهاب کسری عرضه در رینگ سیمان نباشد و عمده معاملات در آرامش و در نرخ پایه یا با رقابت قیمتی محدود انجام شود.

گذر از مسیر سبز

گروه معدن

واژه معدنکاری سبز (Green Mining) اولین‌بار در سال ۲۰۰۲ همزمان با خیزش جهانی قیمت فلزات، در چین مطرح شد و طی این مدت در کشورهای چین، فنلاند، استرالیا، غنا، سوئد و ایالات متحده آمریکا مورد توجه قرار گرفت. با توسعه تکنولوژی و رشد صنایع معدنی، معدنکاری سبز به مجموعه‌ای از روش‌های علمی و فنی برای کاهش اثرات نامطلوب محیطی معدنکاری در مراحل اکتشاف، استخراج، فرآوری و بازسازی معادن متروکه اطلاق می‌شود.

امروزه به دلیل رشد جمعیت، تلاش زیادی در حال انجام است تا با تکنولوژی پیشرفته از زمین به منظور کشاورزی، معدنکاری، اسکان جمعیت، ایجاد جاذبه‌های گردشگری و فعالیت‌های صنعتی استفاده بهینه به عمل آید. این تلاش با فعالیت‌های معدنی که تاثیری متفاوت روی زمین دارند همسو نیست. بر اساس گزارش سازمان ملل متحد، جمعیت جهان در سال ۲۰۲۳، حدود ۸ میلیارد است و پیش‌بینی می‌شود تا سال ۲۰۳۰ و ۲۰۵۰ به ترتیب به ۸/۶ و ۹/۸ میلیارد برسد که بیشترین رشد جمعیت در قاره آسیا و آفریقا اتفاق خواهد افتاد.

هدف از معدنکاری سبز کاهش تاثیرات مخرب زیست‌محیطی عملیات معدنکاری و نگهداری منابع برای نسل‌های بعدی همسو با اهداف توسعه پایدار است که شامل انتخاب شیوه استخراج مناسب برای کاهش باطله، کاهش انرژی مصرفی، کاهش آب مصرفی و افزایش احیای جنگل و زمین با درختکاری است. پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهد در جهان حدود ۲۰ تا ۲۵ گیگاتن سنگ باطله و حدود ۱۴ بیلیون تن باطله فرآوری در صنایع معدنی تولید می‌شود. مهم‌ترین ریسک مرتبط با باطله‌های معدن، تشکیل اسید و زهاب اسیدی از کانی‌های فلزی به خصوص اکسیداسیون کانی‌های حاوی سولفید

(FeS_2 پیریت) است که معمولا در این باطله‌ها وجود دارد. به‌طور مثال، ارزیابی هزینه مدیریت تولید زهاب‌های اسیدی با توجه به تخمین‌های منتشرشده نشان می‌دهد که بازسازی یک هکتار از زمین حداقل ۱۰۰ هزار دلار استرالیا هزینه در بر خواهد داشت. در کنار معدنکاری سبز، توسعه پایدار مفهوم جدیدی است که به دلیل نگرانی‌های بشر در خصوص کمبود منابع طبیعی، رشد سریع جمعیت و تخریب شدید محیط‌زیست در کمیسیون جهانی محیط‌زیست براتلند در سال ۱۹۸۷ معرفی شد و در سال ۱۹۹۲ در کنفرانس ریو (Rio +۲۰) تحت عنوان (The Future we Want) مورد پذیرش کشورهای جهان قرار گرفت.

از چالش‌های پیش روی بشر که امروزه با آن مواجه است تغییرات اقلیم است. شیوه‌های استخراج رایج به صورت اساسی در انتشار ذرات گازهای گلخانه‌ای دخالت دارد که این ذرات باعث افزایش گرمایش زمین خواهند شد. از طریق به‌کارگیری تجهیزات با مصرف انرژی بهینه، منابع انرژی تجدیدپذیر به کاهش این ذرات کمک می‌کند.

معدنکاری سبز می‌تواند از طریق کاهش مصرف انرژی هزینه عملیات را کاهش، رقابت را افزایش دهد و به کاهش تاثیرات آب و هوایی کمک کند. چالش بحرانی دیگری که صنعت با آن روبه‌رو است فقدان و کمبود آب است.

عملیات سبز به کاهش و مدیریت آب مصرفی از راه بازیابی و مصرف مجدد آب کمک کرده که این کاهش آب مصرفی می‌تواند منجر به حفظ منابع با ارزش، کاهش ریسک کمبود آب و بهبود روابط محلی برای دستیابی به آب شود. جنبه مهم دیگر معدنکاری سبز احیای جنگل‌هاست، روش‌های مرسوم معدنکاری باعث تخریب منطقه وسیعی از جنگل شده که احتمالا اثر ویران‌کننده‌ای بر اکوسیستم محلی و حیات‌وحش دارد. معدنکاری سبز از طریق کاهش تاثیرات محیط‌زیستی و بهبود سلامت محیط‌زیست منطقه کمک شایانی به ترویج احیای جنگل‌ها و بازسازی مناظر تخریب‌شده می‌کند.

ایفای نقش در حوزه توسعه پایدار

معدنکاری سبز یک راهکار مقرون به صرفه برای کمپانی‌ها دارد که آنها را قادر می‌سازد تا مواد را بازیابی و به چرخه منابع برگردانند تا بتوانند نقش خود را به خوبی در توسعه پایدار ایفا کنند. امروز شرکت‌های بزرگ معدنی و صنایع معدنی اقدامات زیست‌محیطی را جزو اولویت‌های اصلی خود قرار داده‌اند تا بتوانند به توسعه پایدار دست پیدا کرده و کمترین آسیب را به محیط‌زیست وارد کنند. شرکت‌هایی همچون گلنکو، ریوتینتو، بی‌اچ‌پی بیلیتون، وله، تاتا استیل، آنگلو امریکن و فریپورت مک موران ازجمله فعالان در بخش معدنکاری سبز هستند.

انتظار می‌رود بازار جهانی معدنکاری سبز با نرخ رشد مرکب سالیانه ۹/۹۲ درصدی طی سال‌های ۲۰۲۱ تا ۲۰۲۸ میلادی به رشد خود ادامه دهد.

بنابراین، بازار معدنکاری سبز از ۷ میلیارد و ۷۱۰ میلیون دلار در سال ۲۰۲۰ میلادی به ۱۶ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۸ میلادی افزایش خواهد یافت. اروپا طی سال ۲۰۲۰ میلادی با دارا بودن ۴۵/۶۹ درصد از سهم بازار جهانی معدنکاری سبز بر این بازار تسلط پیدا کرد.

دلیل این امر، تمرکز اروپا بر پذیرش فناوری‌های معدنکاری سبز به منظور کاهش آلودگی و اثرات جهانی گرمایش زمین است.

همچنین منطقه یورو یکی از بزرگ‌ترین مصرف‌کنندگان فناوری‌های معدنکاری سبز و نیز توسعه آنهاست.

در آخر، ضرورت معدنکاری سبز و توجه به آن در ایران با توجه به حجم زیاد باطله‌های تولیدی از معادن و کارخانه، توجه به رویکرد جدید کاهش باطله‌ها از طریق بازیابی و افزایش تکنولوژی فرآوری کانسنگ برای حفظ اکوسیستم و منابع کشور ضروری است.

معدنکاری سبز باعث مشارکت بیشتر جوامع محلی، ایجاد شغل و رفاه در بین مردم منطقه با هدف توسعه معدنکاری خواهد شد.

موج معدن

رشد ۲۶ درصدی تعداد معادن در طول ۶ سال

آمارهای رسمی نشان می‌دهد که تعداد معادن در حال بهره‌برداری در سال ۱۴۰۱ به ۷ هزار و ۵۶۲ معدن رسیده است. این رقم نشان‌دهنده رشد ۲۶ درصدی در مقایسه با سال ۹۵ و رشدی ۵۲ درصدی در مقایسه با سال ۹۸ است.حوزه معدن در ایران علی‌رغم سابقه طولانی، در دهه اخیر به‌طور جدی مورد توجه قرار گرفته است. بررسی تغییرات تعداد معادن در حال بهره‌برداری در این بازه زمانی، گویای تحولات قابل‌توجهی در این حوزه است.در سال ۹۵، تعداد معادن در حال بهره‌برداری حدود ۵ هزار معدن بود که این رقم در سال ۹۶ با رشدی ۸ درصدی به حدود ۵ هزار و ۴۰۰ معدن افزایش یافت.افزایش حقوق دولتی معادن در سال‌های ۹۷ و ۹۸، تا حدی منجر به کاهش تعداد معادن فعال شد. به طوری که در سال ۹۷ تعداد معادن به ۴ هزار و ۹۱۶ و در سال ۹۸ به ۴ هزار و ۹۷۴ معدن رسید.با توجه به افزایش توجه به حوزه معدن و رونق بورس، تعداد معادن در سال‌های ۹۹ و ۱۴۰۰ مجدداً افزایش یافت و به حدود ۶ هزار معدن رسید. آمارهای رسمی نشان می‌دهد که تعداد معادن در حال بهره‌برداری در سال ۱۴۰۱ به ۷ هزار و ۵۶۲ معدن رسیده است. این رقم نشان‌دهنده رشد ۲۶ درصدی در مقایسه با سال ۹۵ و رشدی ۵۲ درصدی در مقایسه با سال ۹۸ است.رشد چشمگیر تعداد معادن در حال بهره‌برداری در ایران، نشان‌دهنده پویایی و تحولات مثبت در این حوزه است. با ادامه این روند، می‌توان انتظار داشت که سهم معدن در اقتصاد کشور نیز افزایش یابد. البته باید توجه داشت که هر چند روند کلی تعداد معادن در حال بهره برداری از رشد این حوزه در طول ۶ سال حکایت دارد اما همچنان نیاز جدی به اکتشاف معادن جدید علی‌الخصوص در زمینه اکتشاف معادن سنگ آهن بیش از پیش احساس می‌شود.

کاربرد هوش مصنوعی در تولید آهن اسفنجی

آخرین نشست ماهیانه موسسه راهبردی معدن و فولاد سبز (سیگماس) در سال ۱۴۰۲ با هدف بررسی کاربرد هوش مصنوعی در تولید آهن اسفنجی برگزار شد. در آخرین نشست ماهیانه، جلسه‌ای در رابطه با کاربرد هوش مصنوعی در تولید آهن اسفنجی در موسسه سیگماس برگزار شد. تعدادی از متخصصان با سابقه این حوزه به دعوت سیگماس در این جلسه حضور داشتند.با توجه به اینکه گندله ورودی به کوره‌های احیا مستقیم (میدرکس) ویژگی‌های ثابتی ندارد و به طور کلی، پارامترهای ورودی کوره همیشه یکسان نیستند، درصد متالیزه‌شدن محصول «Metallization» در این کوره، همیشه ثابت نخواهد بود.

برای مشخص شدن این درصد، باید پس از سرد شدن خروجی کوره آزمایش را انجام داد؛ کاری که تاخیر در دسترسی به داده‌های سریع و «real time» ایجاد می‌کند اما هوش مصنوعی می‌تواند به کمک ما بیاید. در واقع، به کمک مدل‌های رگرسیونی می‌توان درصد متالیزه شدن را از روی ورودی‌های کوره به شکل آنی پیش‌بینی کرد؛ کاری که البته نیازمند پیش‌پردازش و پاکسازی دقیق داده‌ها و اعمال هوشمندانه‌ی تکنیک‌های داده‌کاوی است.

اقدام آنی

تاریخ: ۱۴۰۲/۱۲/۰۹
شماره: ۹۹۴/۱۴۸۶– ف

«سال مهار تورم؛ رشد تولید»

جناب آقای دکتر علی‌آبادی

وزیر محترم صنعت، معدن و تجارت

موضوع: هشدار تعطیلی کارخانجات صنعت نورد کشور و ایجاد بحران اجتماعی و اقتصادی

با سلام

احتراماً، ضمن تشکر از اعطای فرصتی برای بیان مشکلات صنعت نورد محصولات فولادی به استحضار می رساند متاسفانه به اصرار آن وزارتخانه محترم موضوع الزام صادرکنندگان محصولات نوردی به ایفای تعهدات ارزی تنها با عرضه ارز به نرخ نیما، صورتجلسه شده و از ابتدای سال آینده (کمتر از ۲۰ روز کاری دیگر)، اجرایی می‌گردد.

ضمنا، در گزارش ارایه شده به حضرتعالی در حضور جناب آقای دکتر لطفی‌زاده مشاور عالی وزارت، جناب آقای محتشمی‌پور معاون محترم معادن و فرآوری مواد و جناب آقای امیری مدیر کل دفتر امور صنایع معدنی، تصدیق فرمودید که صادرات محصولات نوردی با ارز سنا، هر کیلوگرم ۶۰,۷۵۵ ریال برای نوردکار زیان در پی دارد و همچنین قیمت شمش فولادی به‌عنوان ماده اولیه صنعت نورد به قیمت آزاد و فراتر از قیمت آزاد در بورس کالای ایران معامله می‌شود، به نحوی که در صورت خرید شمش از بورس کالا و صادرات آن با ارز سنا، صادرکننده هر کیلوگرم ۲۶,۸۱۰ ریال، زیان خواهد دید.

از سوی دیگر ظرفیت صنعت نورد و مقدار تولید محصولات طویل بیش از نیاز کشور بوده و در صورت ایجاد موانع برای صادرات محصولات نوردی، نه تنها صادرات متوقف و ارزی حاصل نخواهد شد، بلکه صنعت نورد نمی‌تواند به حیات خود ادامه دهد.

با توجه به نابودی صنعت نورد و بیکار شدن کارگران زحمتکش این صنعت، در صورت اجرایی شدن این صورتجلسه غیرکارشناسی، مدیریت و کارگران زحمتکش این صنعت از بیم تعطیلی کارخانجات و بیکار شدن خواستار تجمع در روز سه‌شنبه هفته آینده در مقابل نهاد محترم ریاست‌جمهوری و در روز چهارشنبه در مقابل دفتر مقام معظم رهبری برای دادخواهی می‌باشند که این اقدام زیبنده صنعت فولاد و کشور نمی‌باشد لذا عاجزانه تقاضا دارد مقرر فرمایید نسبت به اصلاح صورتجلسه فوق‌الذکر و تداوم امکان تسویه تعهدات ارزی صادرکنندگان محصولات نوردی مطابق روش جاری اقدام گردد.

با تشکر

هیات‌مدیره انجمن نوردکاران فولادی ایران

روزگار معدن
دوشنبه
۱۴ اسفند ۱۴۰۲ • ۲۳ شعبان ۱۴۴۵ • ۴ مارس ۲۰۲۴
سال ششم • شماره ۱۲۶۶

یادداشت

تولید از صرفه افتاد

حسن حسینقلی
فعال معدنی

سال گذشته شاهد جهش نرخ دلار بودیم، نمودار قیمتی دلار حالت پلکانی به خود می‌گیرد، یعنی یک دوره ثابت می‌ماند و پس از آن جهش می‌یابد، بنابراین از ابتدای امسال تا ماه دی، شاهد دوره ثابت نرخ دلار در بازار بودیم. روند تثبیت قیمتی با اجرای راهکارهای مختلفی از جمله ارزپاشی، کاهش موقت تنش‌های منطقه‌ای و... حاصل شد، اما در ماه‌های پایانی سال، شاهد ۲ جهش ارزی نرخ دلار در بازار آزاد بودیم. ظرف نزدیک به یک سال اخیر، نرخ ارز در محدوده ۵۰ هزار تومان ثابت بوده، اما تورم در همین بازه زمانی براساس آمار مراجع رسمی بالاتر از ۴۰ درصد گزارش شده است. در واقع دولت نتوانسته به وعده خود برای تثبیت نرخ تورم و کاهش آن جامه عمل بپوشاند، چراکه ریشه تورم در پولی است که به اقتصاد ما پمپاژ می‌شود؛ در چنین شرایطی زمینه‌ای برای کنترل نرخ تورم وجود ندارد. همین روند رو به رشد و فزاینده تورم نیز، دیگر عامل بروز جهش‌های قیمتی دلار است. در چنین اوضاعی، تلاش دولت برای تثبیت نرخ ارز، ناکارآمد شده است. در واقع باید بپذیریم که ریشه رشد دلار در اقتصاد ما فراتر از اختیارات بانک مرکزی و اثرگذاری آن بر نرخ ارز است. ریشه اصلی مشکلات اقتصادی ما خارج از اقتصاد است، متاسفانه در عرصه روابط داخلی و خارجی ایران، هیچ آرامشی وجود ندارد. بازگشت آرامش به اقتصاد ایران در عرصه داخلی و بین‌المللی تنها راهکار بهبود شرایط است و جز آن، امکانی برای کنترل شرایط وجود نخواهد داشت.نوسان نرخ دلار، فرصتی را برای سودآوری فراهم می‌کند و این سود به تجار می‌رسد. صنایع صادرات‌محور نیز امکان هرچند محدود برای بهره‌مندی از این فرصت صادراتی دارند، اما لزوما این سود حاصل نمی‌شود، چراکه صادرات عموما طی یک قرارداد بلندمدت انجام می‌شود. به‌این‌ترتیب افزایش نرخ دلار در یک بازه زمانی کوتاه‌مدت تاثیری بر سودآوری یک واحد نخواهد داشت.سهم قابل‌توجهی از نهاده‌های تولید در بخش معدن و صنایع‌معدنی از منابع داخلی تامین می‌شوند، اما نرخ این محصولات نیز تحت‌تاثیر رشد دلار قرار می‌گیرد؛ به‌این‌ترتیب شاهد افزایش هزینه تمام‌شده تولید خواهیم بود. این رشد در مواردی حتی به نرخ فروش نیز منتقل نمی‌شود و تنها از سود تولیدکننده می‌کاهد.بسیاری از تولیدکنندگان داخلی، محصولات خود را براساس چشم‌انداز دلار ۶۰ هزارتومانی و حتی بالاتر به‌فروش می‌رسانند. در چنین موقعیتی، انتظار می‌رود نرخ دلار نیز براساس تورم حاکم بر اقتصاد ایران و همچنین تورم حاکم بر اقتصاد دنیا تعیین شود. در همین حال باید این روند صعودی نرخ ارز به‌شکل مداوم، اما با شیب کم باشد تا از تحمیل خسارت‌های جدی به صنایع مختلف جلوگیری شود.انتظار می‌رود نرخ دلار براساس تورم حاکم بر اقتصاد ایران و همچنین با کسر تورم جهانی تعیین شود. تنها در چنین شرایطی امکان تداوم تولید صنایع وجود خواهد داشت. تا زمانی که سیاست‌گذاران از اصلاح شرایط اقتصادی خودداری می‌کنند، ثبات اقتصادی و روانی و به‌بیان‌کلی‌تر، امنیت اقتصادی از میان می‌رود. در چنین فضایی از یک‌سو تولید آسیب می‌بیند و از سوی دیگر نیز، امکان جذب سرمایه به کشور محدود خواهد شد، چراکه فعالان اقتصادی نگران آینده کسب‌وکارهای خود خواهند بود.به‌عنوان‌مثال بهای فروش شمش روی در بورس کالای ایران و طبق فرمولی از سوی نهادهای دولتی تعیین می‌شود. در این فرمول نرخ ارز به‌مراتب پایین‌تر از نرخ دلار در بازار آزاد است، بنابراین در شرایطی که هزینه‌های تولید ما تحت‌تاثیر انتظارات تورمی و چشم‌انداز مثبت دلار، افزایش یافته است، نرخ فروش محصولات‌مان تحت‌تاثیر سیاست‌های دستوری، افزایش نمی‌یابد؛ در چنین موقعیتی به‌طورقطع تولیدکننده متضرر خواهد شد.از مجموع موارد یادشده، می‌توان این‌طور برداشت کرد که نوسان نرخ دلار در نهایت ضربه جدی به صنایع تحمیل می‌کند، در نتیجه صنایعی که می‌توانند محرک اقتصاد باشند، عملا از کار خواهند افتاد.بسیاری از کارشناسان اقتصادی در طول این سال‌ها سیاست دولت‌ها در تنظیم بازار ارز را به فشردن یک فنر تشبیه کرده‌اند که هر روز فشرده‌تر می‌شود. در واقع دولت‌ها در تلاش هستند با اعمال راهکارهای مختلف، مانع صعود فزاینده نرخ ارز شوند یا به‌بیان دیگر، بهای این اسکناس امریکایی را ثابت نگه دارند، تا جایی‌که تثبیت بهای دلار به یکی از معیارهای سنجش عملکرد دولت‌ها بدل شده است. اما در شرایطی که تورم حاکم بر اقتصاد ما، روند رو به رشدی را پشت‌سر می‌گذارد، سیاست تثبیت نرخ دلار، نتیجه‌بخش نیست؛ گویی فنر دلار پس از مدتی در می‌رود و شاهد رشد فزاینده ارزش این اسکناس امریکایی خواهیم بود. این روند تکراری نیز در نهایت به ضرر فعالان صنعتی و اقتصادی است و عملا به بروز چالش‌های جدی اقتصادی در کشور بدل خواهد شد. در چنین موقعیتی تولید در صنایع متضرر خواهد شد، علاوه‌براین به‌دلیل نبود ثبات، از میزان جذب سرمایه به اقتصاد ایران، کاسته خواهد شد.

مشکلات زیرساختی فولاد؛ عامل اصلی حرکت فولادسازان به سمت معدن

یک کارشناس فولادی گفت: امروزه فولادی‌ها برای ورود به بخش معدن از تمایل بیشتری برخوردار هستند و دلیل آن هم این است که چالش‌هایی مانند انرژی و حمل و نقل در این حوزه نسبت به حوزه فولاد کمتر است، هرچند که به نظر می‌رسد در سال‌های پیش رو این مشکلات در بخش معدن جدی‌تر از امروز خواهد شد.

یاسر محبی در گفتگو با فولادبان با اشاره به افزایش قیمت شارپ برخی محصولات فولادی در بازار آزاد مطرح کرد: امروزه می‌توان گفت علت اصلی جهش قیمت مقاطع طویل فولادی در بازار که برای ماه‌ها رکود شدید در آن وجود دارد، افزایش شدید نرخ ارز در بازار آزاد است. از طرفی، با توجه به نزدیک شدن به روزهای پایانی سال و ماه رمضان، همچنین افزایش قیمت دلار و کاهش عرضه برای برخی مقاطع، نرخ اکثر محصولات فولادی را در روند صعودی قرار داد.وی در خصوص رقابت فولادسازان و معدن‌کاران گفت: در این راستا، فولادی‌ها برای تامین مواد اولیه خود، باید وارد حوزه معدن و اکتشافات می‌شدند. در واقع تامین مواد اولیه اصلی ترین دلیلی بود که فولادسازان برای اکتشافات و بهره برداری از ذخایر معدنی وارد سرمایه گذاری شوند.به گفته این کارشناس فولادی، بحث رقابت بین معدنی‌ها و فولادی‌ها نادرست است و هر کدام از آنها بازیگران اصلی یکی از حلقه‌های زنجیره ارزش هستند که باید به صورت مجزا متمرکز بر حوزه خود باشند.محبی در پایان خاطرنشان کرد: همچنین ناگفته نماند امروزه فولادی‌ها برای ورود به بخش معدن از تمایل بیشتری برخوردار هستند و دلیل آن هم این است که چالش‌هایی مانند انرژی و حمل و نقل در این حوزه نسبت به حوزه فولاد کمتر است، هرچند که به نظر می‌رسد در سال‌های پیش رو این مشکلات در بخش معدن جدی‌تر از امروز خواهد شد.

بی‌ثباتی در قوانین صادرات فولاد

گروه معدن

پمجید سعیدیان، مدیرعامل شرکت فولاد خرمدشت تاکستان و کارشناس فولاد به چالش‌های پیش‌روی صادرات فولاد پرداخت و گفت: در ارتباط با صادراتی که ایران با عراق دارد، عراقی‌ها با مسائل ما آشنایی پیدا کرده‌اند، آنها نیز بعضا در این زمینه برای ما بازی درمی‌آورند، چراکه به این موضوع آگاهی یافته‌اند که ما در قوانین صادراتی و دیپلماسی خود ثابت‌قدم نیستیم.

فولاد یکی از حوزه‌های غیرنفتی صادراتی به‌شمار می‌رود که می‌تواند سبب ارزآوری بالایی برای کشور شود؛ اما با وجود چنین ظرفیتی در کشور، چالش‌هایی پیش‌روی صادرات آن قرار دارد که صادرکنندگان آن را از انگیزه انداخته است.

مجید سعیدیان، مدیرعامل شرکت فولاد خرمدشت تاکستان و کارشناس فولاد به چالش‌های پیش‌روی صادرات فولاد پرداخت و گفت: این روزهای صادرات فولاد با چالش‌های بسیاری روبه‌رو شده و همین موضوع انگیزه‌های صادراتی را از صادرکنندگان گرفته است. یکی از مسائلی که در زمینه صادرات فولاد چالش‌برانگیز شده، عوارض صادراتی است که در این راستا زنجیره فولاد با آن درگیر است. زنجیره فولاد از سنگ‌آهن در معدن آغاز می‌شود و پس از آن در هر حلقه زنجیره تولید، با یک فرآوری مختصری سنگ‌آهن تبدیل به کنسانتره، گندله، آهن‌اسفنجی و شمش شده که در نهایت شمش تبدیل به مقاطع طویل و محصول نهایی (شامل تیرآهن، میلگرد، ورق‌های فولادی و پروفیل و...) می‌شود.

زنجیره فولاد، نیازمند تعریف دقیق

سعیدیان در ادامه خاطرنشان کرد: باید این موضوع را در نظر داشته باشیم که محصول نهایی این زنجیره از شمش فولاد به بعد خواهد بود. یک کارخانه کنسانتره را در نظر بگیرید که مواد اولیه خود را سنگ‌آهن و محصول خود را کنسانتره می‌داند، یا کارخانه گندله، مواد اولیه خود را کنسانتره و محصول خود را گندله می‌داند، بنابراین با توجه به چنین زنجیره‌ای چه محصولی مواد اولیه و چه ماده‌ای محصول است؟ دولت برای تعیین عوارض در زنجیره فولاد باید تعریفی دقیق از مواد خام، نیمه‌خام و محصول نهایی داشته باشد و تا زمانی که این تعریف به‌صورت روشن انجام نگیرد، شاید انجمن‌ها و اتحادیه‌ها به جان همدیگر بیفتند.

یک کارخانه کنسانتره‌سازی مدعی تولید محصول است و یک واحد طویل فولادی نیز محصول تولید می‌کند؛ از این‌روست که باید بین محصولات خام، نیمه‌خام و محصول نهایی تفاوت قائل شد. با یک فرآوری کوچک که نمی‌توان یک ماده را محصول برشمرد. واحدهای نیمه‌دولتی بیشتر روی این موضوع محصولات نیمه‌خام تاکید دارند تا راه صادرات را برای خود باز کنند و در این مسیر عوارض کمتری روی صادرات خود بپردازند؛ در حالی که باید زنجیره فولاد را به‌درستی تعریف کرد و باید برای هر حلقه زنجیره در بالادست در راستای صادرات عوارض بیشتری وضع کرد تا زمانی که به محصول نهایی برسد و برای صادرات محصول نهایی نباید عوارضی درنظر گرفت. همچنین باید این عوارض منطقی تعریف شود تا محصولات نیمه‌خام به‌راحتی قابل صادرات نباشند.

او در پاسخ به این پرسش که زنجیره فولاد پس از عرضه در بورس‌کالا و تامین نیاز داخلی قادر به صادرات خواهد بود، آیا این قانون در بورس‌کالا اجرا می‌شود، افزود: در بورس کالا، بازارسازی می‌شود، برای نمونه اگر قرار باشد که ۵۰۰هزار تن عرضه شود، ۳۰۰هزار تن عرضه می‌شود تا بازار را به سمت رقابتی کردن قیمت‌ها پیش ببرند و البته مابقی آن را صادر کنند.

محصول نهایی ارزان‌تر از مواد اولیه

این کارشناس فولاد همچنین عنوان کرد: موضوع دیگر، گران شدن قیمت شمش از محصول نهایی است، این روزها قیمت میلگرد از قیمت شمش ارزان‌تر است. باید این موضوع را در نظر گرفت که شمش را به قیمت گران‌تر صادر می‌کنند، در حالی که برخی واحدهای تولیدی در داخل کشور با کمبود شمش روبه‌رو هستند. کشورهای اطراف نیز شمش ما را خریداری می‌کنند و آن را در داخل کشور خود تبدیل به محصول نهایی می‌کنند، این درحالی است که باید روی محصول نهایی عوارض صادراتی وضع نشود.

باید اجازه داده شود که شمش در داخل به مصرف داخلی برسد و کارخانه‌ای که هزینه‌های تولید آن دوبرابر شده، با کمبود شمش روبه‌رو نشوند. در چنین شرایطی است که کارخانه‌های پایین‌دست فولاد با کاهش تولید در حال حرکت هستند و بدون شک با ادامه چنین روندی در آینده نزدیک شاهد تعطیلی واحدها خواهیم بود، کما اینکه برخی از این واحدها هم‌اکنون نیز تعطیل شده‌اند.

قوانینی که مشتریان را فراری می‌دهد

سعیدیان ادامه داد: موضوع دیگر که در زمینه صادرات وجود دارد، تغییر قوانین صادراتی است، چنان‌که شاهد بودیم دولت ظرف مدت چند ماه، عوارض صادرات را تغییر داد، این موضوع سبب شد بازارهای صادراتی تحت‌تاثیر قرار بگیرد و در چنین شرایطی مشتری در انتظار ما نمی‌ماند. برای نمونه چین تحت هر شرایطی کالای صادراتی خود را صرف مدت سه ماه تحویل می‌دهد.

این تغییر قوانین و نوسان قیمت ارز در داخل سبب می‌شود که مشتریان خود را از دست بدهیم. موضوع بغرنج‌تر آنکه قوانین را عطف به‌ماسبق می‌کنند، در حالی که قوانینی که آخر سال وضع می‌شود را که نباید مشمول ماه‌های ابتدایی سال کرد که دولت چنین کاری می‌کند و تولیدکننده تکلیف خود را نمی‌داند. در هیچ کجای دنیا چنین امری مرسوم نیست.

منفعل بودن واحد اقتصادی سفارتخانه‌ها؟

او در ادامه به موضوع نبود تشویق صادراتی اشاره کرد و گفت: در همه‌جای دنیا مشوق‌های صادراتی مرسوم است. دولت‌ها باید نگاه عمیقی به صادرات داشته باشند و هرچه بیشتر زمینه‌های صادراتی را مهیا سازند و برای این موضوع راهگشایی کنند. در ایران چنین امری معنا ندارد، برای نمونه واحد اقتصادی سفارتخانه‌ها مشخص نیست که چه اقداماتی انجام می‌دهند، در حالی که باید این واحدها با گمرک در ارتباط باشند و زمینه بازاریابی و صادرات را مهیا سازند. برای نمونه در ارتباط با صادراتی که ایران با عراق دارد، عراقی‌ها با مسائل ما آشنایی پیدا کرده‌اند، آنها نیز بعضا در این زمینه برای ما بازی درمی‌آورند، چراکه به این موضوع آگاهی یافته‌اند که ما در قوانین صادراتی و دیپلماسی خود ثابت‌قدم نیستیم.

چالش ارز نیمایی

این کارشناس فولاد در ادامه به چالش ارز نیمایی در زمینه صادرات اشاره کرد و گفت: صادرکنندگان باید ارز خود را به سامانه نیما (دولت) بدهند و در مقابل ریال دریافت کنند، این درحالی است که هزینه‌های فولادسازان شامل مواد اولیه و... با دلار آزاد تمام می‌شود و ارز نیمایی قیمتی پایین‌تر از ارز آزاد دارد. هم‌اکنون نیز قوانینی وضع کرده‌اند که صادرکنندگان مقاطع طویل می‌توانند در برابر ارز خود کالا وارد کنند، این درحالی است که صادرکنندگان در زنجیره فولاد تا قبل از مقاطع فولادی، این اجازه را ندارند و باید بر اساس ارز نیمایی ارز آنها محاسبه شود.

چنین شرایطی انگیزه را برای صادرات می‌گیرد؛ چراکه صادرکننده پس از سه چهار ماه ارز خود را به قیمت پایین‌تر دریافت می‌کند، این درحالی است که هیچ تولیدکننده‌ای مواد اولیه با دلار نیمایی نمی‌گیرد. از سوی دیگر، صادرکنندگان مقاطع طویل می‌توانند کالاهایی مانند ماشین کشنده، طلا، موبایل و... وارد کنند، کالاهایی که به هیچ عنوان در تخصص کار آنها نیست. یک تولیدکننده فولاد تخصصی از بازار طلا و موبایل ندارد، چرا به‌جای صادراتش چنین کالایی وارد کند. صادرکننده اگر خوب صادر کند، همان صادرات به نفعش خواهد بود و دیگری نیازی به واردات نخواهد داشت.

سعیدیان ادامه داد: حداقل می‌توانست کالایی وارد کند که موردنیاز دولت باشد و خود دولت نیز آن را از وی خریداری می‌کرد. از سویی، ورود به حوزه‌های غیرتخصصی ممکن است که هم سبب ضرر شود و هم وقت و انرژی تولیدکننده را به هدر بدهد. در چنین شرایطی دولت شعار حمایت از تولید و صادرات را می‌دهد، اما در عمل چنین رویکردی را دنبال نمی‌کند.

او افزود: حتی اگر به فرض اینکه صادرکننده فولاد به‌جای دریافت ارز خود، ماشین کشنده به قیمت ۵ میلیارد تومان وارد کند و به قیمت ۷ میلیارد تومان بفروشد، ممکن است چنین به نظر برسد که سود خوبی عایدش شده، اما به‌تدریج این موضوع به تولیدکننده لطمه می‌زند و انگیزه تولید را از خانواده فولاد می‌گیرد، چراکه جوانان در پی سود بیشتر در ازای دردسر کمتر هستند، وقتی واردات چنین سودی را به آنها بدهد، به‌تدریج از تولید فاصله خواهند گرفت و به سمت واردات و تجارت تشویق خواهند شد و همین موضوع به تولید صدمه می‌زند.

در نظر داشته باشید که یک شرکت تجاری حداقل با ۵ نفر و حداکثر با ۱۵ نفر اداره می‌شود، در مقابل این بخش تولید است که با خود اشتغال‌زایی بالایی به همراه دارد؛ از این رو با چنین سیاست‌هایی سبب انحراف در مسیر تولید خواهیم شد و طی دو سه سال نتیجه آن را خواهیم دید. داشتن گزینه واردات به‌جای دریافت ارز، گزینه مناسبی نیست.

نوسان نرخ ارز

این کارشناس فولاد ادامه داد: موضوع دیگر ثبات نرخ ارز است. نوسان قیمت دلار تولیدکننده را دچار سردرگمی می‌کند، چراکه تولیدکننده با یک نرخ مواد اولیه خود را تولید می‌کند، اما به همان اندازه محصول نهایی خود را نمی‌فروشد.

گاهی چنین به نظر می‌رسد که تولیدکنندگان با افزایش قیمت ارز، سود خواهند برد، اما اگر مواد اولیه ۲۰درصد افزایش قیمت داشته باشد، قیمت نهایی در نهایت ۱۰درصد افزایش می‌یابد.

این نوسان قیمت ارز بسیار آزاردهنده است و بدون شک تولیدکننده و صادرکننده راضی به این نوسان نیستند.

تولیدکننده باید در شرایط ثبات تولید داشته باشد. گاهی چنین به نظر می‌رسد که هیجان‌هایی که یکباره ایجاد می‌شوند، به نفع تولیدکننده است، اما این‌گونه نیست و سود پایدار در شرایط ثبات ایجاد می‌شود.

کما اینکه در نیمه نخست سال‌جاری شاهد بودیم که تولیدکنندگان در شرایط ثبات و بدون نوسان قیمت‌ها، راحت‌تر قادر به تولید بودند.

سعیدیان با اشاره به افزایش نرخ بهره بانکی عنوان کرد: مشکل بزرگ دیگر، افزایش نرخ بهره بانکی است که سبب می‌شود، نقدینگی به سمت بانک‌ها برود و در نهایت فشار آن متوجه تولید و مردم خواهد بود.

راهکارهایی برای افزایش صادرات

مدیرعامل شرکت فولاد خرمدشت تاکستان در ادامه با اشاره به راهکارهایی برای صادرات بیشتر در زنجیره فولاد عنوان کرد: برای صادرات فولاد ابتدا باید دولت تعریف دقیق و روشنی از محصولات خام، نیمه‌خام و محصول نهایی در این زنجیره داشته باشد. روی محصولات خام و نیمه‌خام عوارض در نظر گرفته شود و برای صادرات محصول نهایی عوارضی در نظر گرفته نشود.

موضوع دیگر یکسان کردن قوانین صادراتی و ثابت نگه داشتن آن به مدت یک سال است تا بر اساس آن سرمایه‌گذار خارجی تصمیم به سرمایه‌گذاری بگیرد. همچنین در زمان وضع یک قانون جدید، آن قانون را عطف بماسبق نکند و شرایط پایداری برای تولید و صادرات ایجاد کند تا تولیدکننده و صادرکننده با ذهنی آرام به کار خود ادامه دهد.

سعیدیان افزود: تا جایی که امکان دارد باید صادرات را به سمت محصولات نهایی با ارزش‌افزوده بالاتر سوق داد. زمانی که مواد خام یا نیمه‌خام صادر می‌شود، به این معناست که کارخانه‌های داخلی با محصولات نهایی در حال تعطیل شدن هستند و در عوض کارخانه‌های کشورهای هدف در حال فعالیت در زمینه محصولات نهایی فولاد هستند، این درحالی است که باید کشورهای هدف صادراتی را تشویق به خریداری از محصول نهایی ولو با قیمت پایین‌تر کرد. یا اگر شمش ایران را خریداری می‌کنند باید مقاطع طویل نیز خریداری کنند و برای چنین منظوری باید شرایط را ثابت نگه داریم.

او تصریح کرد: در شرایط کنونی تولید فولاد ایران به ۳۰ تا ۳۲ میلیون تن رسیده که ۱۵ میلیون تن صرف مصارف داخلی و ۱۰ میلیون تن آن صادر می‌شود و ۵ میلیون تن آن نیز مازاد باقی می‌ماند. باید این زنجیره را به‌گونه‌ای مدیریت کرد که این مازاد تنها در انتهای زنجیره نباشد و به یک تناسب در زنجیره توزیع شود، نه اینکه یک حلقه هیچ مازادی نداشته باشد و حتی با کمبود روبه‌رو باشد و در یک نقطه مازاد بسیاری وجود داشته باشد.

از سوی دیگر، دولت نباید در بورس بازی کند، باید حاشیه سود زنجیره فولاد در بورس مشخص و منطقی باشد که مدیریت آن نیز چندان مشکل نیست.

دولت نباید با مازاد فولاد بازی کند، چراکه طی سال‌های گذشته شاهد بودیم یک سالی میزان گندله بسیار بالا بوده و در آهن‌اسفنجی کمبود داشته‌ایم، این در حالی است که گندله مواد اولیه آهن‌اسفنجی است.

بدون شک در زنجیره فولاد رانت‌هایی وجود دارد که سبب این بازارسازی‌ها می‌شود که باید از این امر پیشگیری به عمل آورد. باتوجه به اینکه بالای ۹۰درصد واحدهای فولادی دست دولت است، با گندله و آهن‌اسفنجی بازی می‌کنند که اجازه صادرات به این محصولات داده شود، عوارض از آنها بگیرد تا با قیمت ارزان‌تر از قیمت جهانی آن را صادر کند؛ در حالی که با تعریف درست زنجیره فولاد و تعیین عوارض درست روی هر حلقه، هم می‌توان تولیدکننده داخلی را تامین کرد، هم می‌توان صادرات داشت و هم اینکه قیمت‌ها را ثابت نگه داشت.

روی موج خبر

سنگ آهن کاهشی شد

قیمت سنگ‌آهن که علی‌رغم چشم‌انداز تیره اقتصادی چین برای مدت طولانی انعطاف‌پذیر بود، از پایان تعطیلات سال نو چین کاهش یافته و نگرانی‌هایی را در مورد کاهش تقاضا و کاهش ذخایر معدنی در استرالیا بزرگترین تولید کننده این ماده اولیه ایجاد کرده است.

از ۱۹ فوریه که چینی ها از تعطیلات برگشتند، قیمت سنگ آهن نزدیک به ۸ درصد کاهش یافته و سهام استخراج معدن استرالیا را به پایین‌ترین حد در چهار ماه گذشته رسانده است. حتی بزرگترین کاهش نرخ بهره وام مسکن در چین برای احیای بازار بیمار املاک نتوانست از قیمت‌ها حمایت کند.

کاهش قیمت ها لزوماً برای فولادسازان آسودگی زیادی ایجاد نمی کند، زیرا بسیاری از آنها همچنان از سنگ آهن خریداری شده با قیمت های بالاتر برای تولید مصرف می کنند در حالی که قیمت فولاد هم افت داشته است.

امسال ممکن است از نظر کسب سود برای فولادسازان چینی حتی سخت تر از سال گذشته باشد از این رو به حفظ موجودی کم مواد اولیه ادامه خواهند داد. بازارهای فولاد ضعیف هستند و هنوز اعتماد کمی به اقتصاد چین وجود دارد و توانایی پکن برای مهندسی رشد اقتصادی با ابزارهای سنتی در حال محو شدن است.

سعدمحمدی مطرح کرد:

سه رکن اصلی توسعه اکتشافات معدنی در کشور کدامند؟

دومین کنفرانس تخصصی استیل پرایس، با موضوع «اکتشاف ذخایر معدنی؛ فرصت‌ها و چالش‌ها» هفته گذشته با حضور متخصصان و کارشناسان این حوزه، در محل هتل پارسیان استقلال تهران برگزار شد.اردشیر سعدمحمدی، مدیرعامل شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات (ومعادن) به عنوان سخنران کلیدی در آغاز این همایش به سخنرانی پرداخت.

سعدمحمدی بیان کرد: در حال حاضر که سرمایه‌گذاری‌ها در سطح دنیا کاهش یافته، حدود ۹.۵ میلیارد دلار در زمینه اکتشافات سرمایه‌گذاری شده که از این میزان، حدود ۱۶ درصد آن از سوی کشور استرالیا و نیز ۱۲ درصد در آفریقا و ۱۱ درصد در آمریکا صورت گرفته است.مدیرعامل «ومعادن» تاکید کرد: دنیا خود را برای تغییر شرایط فعلی و گذار به سوی صنعت سبز آماده می‌کند و معدن یکی از حیطه‌هایی است که می‌تواند در این تغییرات نقش داشته باشد.وی افزود: در حال حاضر تامین انرژی در دنیا ۳۰ درصد از نفت، ۲۱ درصد برق و ۱۳ درصد از زغال‌سنگ تامین می‌شود. در سال ۲۰۵۰ نقش نفت در تامین انرژی به ۴ درصد کاهش پیدا می‌کند. این چشم‌اندازی است که برای آن برنامه‌ریزی جدی شده و دنیا در این مسیر حرکت می‌کند.

سعدمحمدی گفت: عربستان یکی از کشورهایی است که در مسیر تبدیل‌شدن به کشور هوشمند سرمایه‌گذاری کرده است؛ برای رسیدن به این نقطه به برخی مواد معدنی خاص نیاز دارد. در کنفرانسی که اخیراً در ریاض برگزار شد، قراردادی ۲۰۰ میلیون دلاری بین کشور چین و عربستان برای تهیه و تدوین نقشه‌های پهنه‌های معدنی منعقد شد. به نظر می‌رسد که ایران با تجربه‌ای که در تهیه نقشه‌های معدنی دارد، می‌تواند در این عرصه نقش ایفا کند.

مدیرعامل هلدینگ سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات تاکید کرد: ایران برای اینکه بتواند حضورش را در عرصه بین‌الملل حفظ کند، نیازمند برنامه‌ریزی‌های جدی تر در بخش معدن و نیز حضور فعال‌تر در نشست‌های مهم بین‌المللی است.

وی افزود: چشم‌انداز درآمدی عربستان از بخش معدن برای سال ۲۰۳۰ حدود ۷۵ میلیارد دلار برآورد شده است؛ این درحالی است که پتانسیل معدنی عربستان بسیار کمتر از ایران است.

سعدمحمدی ضمن توضیح مفصل در خصوص فعالیت شرکت‌های دانش‌بنیان اکتشافی در سراسر دنیا و تشریح پیشرفت‌های تکنولوژی که در این بخش صورت گرفته است، بیان کرد: مهم‌ترین پارامترهایی که برای توسعه بخش اکتشاف در دنیا مد نظر قرار گرفته و در فرایند توسعه این بخش اعمال شده، افزایش سرعت و کاهش هزینه‌ها و نیز بالابردن دقت است. این در حالی است که در کشور ما، نگاه به اکتشاف معمولاً فرآیندی دیربازده و بسیار کند است.

وی افزود: در واقع تصویرسازی که از فعالیت‌های معدنی در کشور ما صورت گرفته باعث ایجاد نگاه منفی و عدم تمایل افراد برای تحصیل یا فعالیت در این رشته شده است. در حال حاضر رشته معدن در دانشگاه پایین‌ترین میزان ورودی دانشجویان را دارد.

مدیرعامل «ومعادن» تاکید کرد: نکته‌ای که در مسیر توسعه این بخش بسیار حائز اهمیت می‌باشد این است که ما برنامه‌ریزی هدفمند برای بخش معدن داشته باشیم؛ بدانیم به کدام سو می‌خواهیم برویم و چگونه این مسیر را طی خواهیم کرد.

وی ادامه داد: نکته مهم بعدی مهیاکردن تکنولوژی برای طی این مسیر با سرعت، دقت و دانش بالاست. آموزش و تربیت نیروی انسانی متخصص که بتواند از این فناوری‌ها استفاده کند، موضوع بسیار مهم بعدی است. بدون نیروی انسانی متخصص طی این مسیر امکان‌پذیر نیست.

سعدمحمدی مطرح کرد: پیشنهاد بعدی من تعبیه یک سیستم تحقیق و توسعه اکتشافات معدنی است تا تغییرات و پیشرفت‌های روزافزون در سراسر دنیا را رصد کرده و به سرعت به بخش معدنی کشور منتقل کند. در سطح دنیا این بخش به سرعت در حال پیشرفت است و ما نیازمند این هستیم که این تغییرات را به طور پیوسته بررسی کرده و در کشورمان نیز پیاده‌سازی کنیم.

مدیرعامل «ومعادن» در پایان بیان کرد: بخش معدن می‌تواند سهم خود را در تولید ناخالص داخلی افزایش دهد. برای نیل به این هدف باید برنامه‌ریزی جدی‌تری در این بخش و خصوصاً حوزه اکتشافات صورت بگیرد. در حالی که فعالیت‌های معدنکاری در کشور ما به شدت سنتی است، سرعت تغییر و تحولات در دنیا بسیار زیاد است و ما باید خودمان را با این تغییرات تطبیق دهیم.

لیتیوم چرا با جهانیان اهمیت دارد؟

سایت تحلیلی نشنال اینترست در مقاله‌ای با عنوان آیا آمریکای جنوبی، خلیج فارس جدید است، نوشت: ایالات متحده آمریکا به عناصر خاکی کمیاب آمریکای جنوبی نیاز دارد؛ درست همان طور که به نفت منطقه خلیج فارس نیاز داشت.

زمانی که شرکت نفت انگلیس و ایران (بریتیش پترولیوم) نفت ایران را در سال ۱۹۰۸ کشف کرد، شاهد یک قرن برتری انرژی نفت در اقتصاد جهانی بودیم. همین امر اکنون در مورد مواد معدنی مانند لیتیوم، مس، کبالت، نیکل و عناصر خاکی کمیاب (مواد معدنی حیاتی) لازم برای فناوری‌هایی که الکتریسیته تولید، انتقال و ذخیره می‌کنند صادق است.این عناصر را می‌توان در سراسر جهان یافت اما چین تمام زنجیره‌های تامین مواد معدنی حیاتی را کنترل می‌کند. امروزه ایالات متحده آمریکا بیش از آنکه به نفت خارجی وابسته باشد، به دسترسی به مواد معدنی حیاتی نیاز دارد. بزرگ‌ترین فرصت باقیمانده برای استقلال معدنی حیاتی ایالات متحده به لیتیوم آمریکای جنوبی بستگی دارد.به گفته آژانس بین‌المللی انرژی، باتری‌های لیتیوم‌یونی خودروهای الکتریکی مانند موتورهای احتراق داخلی و روغن تقاضا برای باتری‌ها و مواد معدنی حیاتی مرتبط را افزایش می‌دهند. ارزش بازار مواد معدنی حیاتی از ۱۶۰ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۸، به ۳۲۰ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۲ افزایش یافت که در اصل به دلیل افزایش فروش خودروهای برقی از دو میلیون به بیش از ۱۰ میلیون در مدت مشابه بود.حمل‌ونقل جاده‌ای مدت‌هاست که ستون فقرات تقاضای نفت در سطح جهان بوده و هم‌اکنون همین رابطه برای مواد معدنی حیاتی در حال آشکار شدن است. مانند شوک‌های نفتی، حتی اگر تولیدکنندگان قبل از مصرف‌کنندگان آن را احساس کنند، آمریکایی‌ها با مدرن‌سازی وسایل نقلیه و شبکه‌ها در برابر افزایش قیمت مواد معدنی آسیب‌پذیرتر خواهند بود.کشورهایی که ایالات متحده آمریکا برای جلوگیری از تقاضای فزاینده باتری لیتیومی باید در اولویت قرار دهد، به ترکیب باتری بستگی دارد که ایالات متحده در نهایت روی آن شرط‌بندی می‌کند.

همان طور که در سال ۱۹۴۵ به نفع ایالات متحده آمریکا بود که روابط بهتری با عربستان سعودی برقرار کند تا جریان ثابت نفت را تضمین کند، هم‌اکنون نیز به نفع این کشور است که روابط باثبات لازم برای حمایت از واردات لیتیوم را که بر اساس آن محصولات خود را تولید می کند، ایجاد کند.

تامین بیشتر تقاضای باتری داخلی، ایالات متحده را ملزم می‌کند تا از ۵۴ درصد ذخایر اثبات شده جهانی لیتیوم در مثلث لیتیوم شیلی، آرژانتین و بولیوی و ۲۴ درصد از ذخایر جهانی در استرالیا استفاده کند.

اروپا، مرکز قراضه آلومینیوم ثانویه می‌شود

مهدی نجفی

به گفته برخی منابع صنعتی، بازارهای آلومینیوم ثانویه در اروپا به طور قابل‌توجهی تحت تاثیر میزان دسترسی قراضه در سال ۲۰۲۴ قرار خواهند گرفت زیرا حجم صادرات این قراضه‌ها از اروپا به آسیا، نقشی اساسی در تعیین قیمت شمش آلومینیوم ایفا می‌کند.

برخی از فروشندگان آلومینیوم ثانویه در اروپا عنوان کردند که افزایش قیمت قراضه بر قیمت شمش آلومینیوم در چند ماه گذشته تاثیر گذاشته است اما در صورت کاهش قیمت قراضه ممکن است این وضعیت تغییر کند. ادامه روند ثابت تقاضا برای صادرات قراضه و شمش آلومینیوم اروپا از سوی کشورهای آسیایی مانند چین، ژاپن، مالزی و هند، باعث افزایش قیمت این محصولات در اروپا و بریتانیا شده است.

به گفته برخی از معامله‌گران بازار، قیمت قراضه و شمش آلومینیوم طی ماه‌های اخیر به طور پیوسته در حال افزایش بوده است و به نظر می‌رسد در آینده نزدیک نیز رشد بیشتری پیدا کند. یکی از عوامل اصلی افزایش قیمت قراضه، صادرات این محصولات از اروپا به آسیا است. با این حال، برخی از منابع اعلام کردند که حجم تقاضای داخلی اروپا برای قراضه در سه ماهه اول سال ۲۰۲۴ بهتر از حد انتظار به نظر می‌رسد.

در همین راستا، برخی از فعالان بازار مطرح کردند که روند حجم صادرات قراضه و شمش آلومینیوم اروپا به کشورهای آسیایی اخیرا با روند نزولی همراه شده است؛ همچنین روند صادرات شمش و قراضه آلومینیوم از اروپا به کشورهایی همچون چین، ژاپن و مالزی تا ماه نوامبر ۲۰۲۳، هنگامی که ارزش یورو و پوند در برابر دلار تقویت شد، روند ثابتی داشت.

بر اساس سایت «Oanda.com»، ارزش یورو در پایان ماه نوامبر ۲۰۲۳ به حدود ۱/۰۹۵ دلار آمریکا رسید که نسبت به رقم ۱/۰۵۵ دلار آمریکا در برابر یک یورو به ثبت رسیده در ابتدای ماه نوامبر ۲۰۲۳، روندی افزایشی را نشان داد. ارزش پوند انگلیس نیز در انتهای ماه نوامبر ۲۰۲۳ به حدود ۱/۲۷ دلار آمریکا رسید که نسبت به رقم ۱/۲۱ دلار آمریکا به ثبت رسیده در ابتدای ماه مذکور، روندی صعودی را تجربه کرد.از این رو افزایش ارزش یورو و پوند در برابر دلار آمریکا موجب شد مصرف‌کنندگان از خرید شمش آلومینیوم ثانویه که بر حسب یورو یا پوند قیمت‌گذاری شده بودند اما بر حسب دلار به فروش می‌رسیدند، منصرف شوند.یکی از تولیدکنندگان شمش آلومینیوم در اروپا بیان کرد: به دلیل احتمال کاهش نرخ بهره بانکی و کاهش نرخ تورم، وضعیت برای صنعت آلومینیوم در سال ۲۰۲۴، بهتر از سال ۲۰۲۳ به نظر می‌رسد و در صورت ادامه افزایش قیمت نقدی آلومینیوم در بورس فلزات لندن (LME)، قیمت قراضه و آلومینیوم ثانویه نیز تحت تاثیر این روند افزایشی قیمت قرار خواهد گرفت. وی تصریح کرد: به دلیل افزایش حجم صادرات این محصولات از اروپا به کشورهای آسیایی، دسترسی به قراضه آلومینیومی با کاهش شدیدی مواجه شده است. این فعال صنعت آلومینیوم خاطرنشان کرد: حجم تقاضای شمش آلومینیوم ثانویه برای سه ماهه اول سال ۲۰۲۴، همچنان همانند سابق روندی ثابت خواهد داشت اما قیمت این محصولات به میزان دسترسی به قراضه آلومینیوم بستگی دارد. یکی دیگر از تولیدکنندگان شمش آلومینیوم در همین راستا اظهار داشت: به دلیل روند نزولی قیمت‌ها در اکثر ماه‌های سال ۲۰۲۳، حجم ذخایر آلومینیوم در انبارها کاهش یافته است؛ بنابراین در صورت آغاز فرایند ذخیره‌سازی مجدد در انبارها، قیمت‌ها و پریمیوم‌ها در سال ۲۰۲۴ با روند افزایشی مواجه خواهند شد.

لازم به ذکر است که قیمت شمش آلومینیوم از حدود دو هزار و ۴۰۰ یورو به ازای هر تن در ابتدای ماه اکتبر ۲۰۲۳، به حدود دو هزار یورو در هر تن در انتهای همین ماه کاهش یافت. در همین راستا، قیمت نقدی آلومینیوم بورس فلزات لندن در روز جمعه پنجم ژانویه ۲۰۲۴، حدود دو هزار و ۲۱۵ دلار در هر تن تعیین شد که نسبت به قیمت دو هزار و ۳۳۶ دلار در هر تن ثبت شده در تاریخ دوم ژانویه ۲۰۲۴ کاهش داشت اما نسبت به قیمت دو هزار و ۸۲ دلار و ۵۰ سنت در هر تن تعیین شده در روز ۱۱ دسامبر ۲۰۲۳ روند افزایشی را تجربه کرد.

افزایش هزینه حمل محموله‌های صادراتی

اخیرا هزینه کشتی‌های کانتینربر در دریای سرخ که یک مسیر تجاری مهم بین اروپا و آسیا برای صادرات شمش و قراضه آلومینیوم محسوب می‌شود، افزایش یافته است. با آغاز حملات شبه نظامیان حوثی به کشتی‌های تجاری در دریای سرخ از اواسط ماه دسامبر ۲۰۲۳، این شرکت‌ها مجبور شدند مسیر خود را از کریدور دریای سرخ – کانال سوئز به دماغه امید نیک تغییر دهند و همین مسئله باعث شد به دلیل طولانی‌تر شدن مسیر قیمت حمل‌ونقل کالاها افزایش پیدا کند.

برخی از فروشندگان آلومینیوم در همین خصوص گزارش دادند که بسیاری از محموله‌های سفارش داده شده در ماه دسامبر ۲۰۲۳، به دلیل نوسان هزینه‌های حمل‌ونقل و اخلال در رفت‌وآمد کشتی‌ها با تاخیر در تحویل مواجه شده‌اند. موسسه «Fastmarkets» اعلام کرد که تحویل این محموله‌ها دو تا سه هفته با تاخیر روبه‌رو خواهد شد.بر همین اساس، هزینه حمل کالا به وسیله کشتی‌های کانتینربر میان سه قاره آسیا، اروپا و آمریکا به دلیل کاهش ظرفیت بار ناشی از تهدیدات مداوم برای این کشتی‌ها در دریای سرخ با افزایش مواجه شده است. به گفته برخی منابع تجاری، نرخ روز برای حمل کالا در یک کشتی کانتینربر ۴۰ فوتی از آسیا به شمال اروپا، هم‌اکنون به بالای چهار هزار دلار (۳,۶۵۴ یورو) رسیده که بیش از ۱۷۰ درصد نسبت به قبل از آغاز اختلالات ایجاد شده در دریای سرخ در اواسط ماه دسامبر ۲۰۲۳ افزایش یافته است.یکی از تامین‌کنندگان قراضه مستقر در بریتانیا به موسسه «Fastmarkets» گفت: هزینه حمل کالا به وسیله کشتی‌های کانتینربر به کشورهای خاور دور که در ماه دسامبر ۲۰۲۳ حدود ۵۵۰ پوند (۶۹۹ دلار) تعیین شده بود، در حال حاضر به یک هزار و ۳۲۵ پوند رسیده است.

وی در ادامه افزود: ماهانه حدود ۸۰ کانتینر قراضه آلومینیوم را از این مسیر دریایی صادر می‌کنیم و حدود ۶۰ هزار پوند برای هزینه حمل کالاهای صادر شده در ماه ژانویه ۲۰۲۴ تا به امروز باید بپردازیم.

این تامین‌کننده قراضه مطرح کرد: در حالی دسترسی به قراضه در بریتانیا افزایش یافته است که حجم زیادی از تمام گریدهای قراضه صادر می‌شود و در صورت وجود تقاضای کافی و یا ارائه قیمت رقابتی قراضه‌های آلومینیومی، این حجم را می‌توان در بازار داخلی به فروش رساند.

تغییرات الگویی

بر اساس داده‌های اقتصادی منتشر شده در اروپا، تغییرات الگویی در بسیاری از مصرف‌کنندگان آلومینیوم ثانویه به ویژه در صنعت خودروسازی و سایر بخش‌های صنایع سنگین در حال گسترش است. بر اساس نظرسنجی‌های صورت گرفته در ماه دسامبر ۲۰۲۳، با توجه به کاهش مقدار تولید و روند نزولی فعالیت واحدهای تولیدی در اروپا برای هجدهمین ماه متوالی، هیچ نشانه‌ای از جهش و رشد قریب‌الوقوع قابل‌توجهی در وضعیت رکود اقتصادی در این مدت مشاهده نشده است.

آخرین ارزیابی شاخص مدیران خرید بخش تولید در قاره اروپا (PMI) که توسط شرکت «S&P Global» گردآوری شده است، این شاخص از رقم ۴۴/۲ در ماه نوامبر ۲۰۲۳، به رقم ۴۴/۴ در ماه دسامبر همین سال افزایش یافت که بسیار کمتر از رقم مبنای ۵۰ بود. تغییرات این شاخص نشان می‌دهد که بخش بزرگی از فعالیت‌های تولیدی در ماه دسامبر ۲۰۲۳، مربوط به تکمیل محموله سفارش‌های قدیمی‌تر بوده است.

یکی دیگر از تولیدکنندگان شمش آلومینیوم مستقر در قاره اروپا بیان کرد: انتظار می‌رود که حجم تقاضای مشتریان برای خرید آلومینیوم با افزایش همراه شود اما هنوز این اطمینان در سمت مشتری برای افزایش حجم مورد نیاز خود ایجاد نشده است. وی افزود: با این وجود، وضعیت تقاضا برای آلومینیوم در صنعت خودروسازی طی سه ماهه اول سال ۲۰۲۴ تا به امروز بسیار مناسب ارزیابی می‌شود و انتظار می‌رود این وضعیت در سه ماهه دوم سال مذکور بهتر از سه ماهه اول باشد.

وضعیت بخش ساخت‌وساز ساختمان در نیمه اول سال ۲۰۲۴ ضعیف به نظر می‌رسد. در حالی که پیش‌بینی می‌شود از ماه آوریل سال مذکور تغییرات چندانی در این بخش رخ ندهد، از این رو انتظار می‌رود تولیدکنندگان بیلت آلومینیوم باید یک سال سخت دیگر را تجربه کنند.این تولیدکننده در ادامه اظهار داشت: اوضاع برای بخش ماشین‌آلات و تجهیزات رو به بهبود بوده زیرا حجم نقدینگی برخی از شرکت‌ها در این بخش افزایش یافته است و این شرکت‌ها تمایل دارند میزانقدینگی خود را بر روی دارایی‌های جدید سرمایه‌گذاری کنند. بر همین اساس به نظر می‌رسد حجم تقاضا برای کالاهای خانگی و مبلمان در سال ۲۰۲۴ با روند صعودی همراه شود. برخی از تولیدکنندگان آلومینیوم در اروپا مطرح کردند که احتمال می‌رود ظرفیت تولید در سمت عرضه مقداری افزایش یابد اما به طور کلی میزان حاشیه سود فعلی برای توجیه افزایش مقدار تولید کافی نیست.

به گفته این افراد، به نظر قیمت قراضه در روزهای پیش رو کاهش خواهد یافت که این امر بعید به نظر می‌رسد. از سوی دیگر اگر پالایشگاه‌ها مشتریان خود را به شدت تحت فشار قرار ندهند، قیمت شمش آلومینیوم با افزایش همراه خواهد شد.

به گفته یکی دیگر از تولیدکنندگان شمش آلومینیوم، ارتباط متقابلی میان تغییر نرخ ارزها، هزینه حمل‌ونقل و حاشیه سود وجود دارد. در حال حاضر دسترسی به قراضه در بازار افزایش یافته است اما قیمت بسیار بالایی دارد. وی معتقد است که اوضاع برای بخش گاز و انرژی در حال بهتر شدن است اما اکثر تولیدکنندگان برای مدیریت وضعیت بلاتکلیف اقتصادی فعلی و پوشش هزینه‌های ریسک، بخشی از محموله‌های مورد نیاز خود را از قبل رزرو کرده‌اند؛ بنابراین انتظار می‌رود که در سال ۲۰۲۴ کاهش قیمت چندانی در این بخش وجود نداشته باشد.این تولیدکننده شمش آلومینیوم در خصوص هزینه‌های نیروی کار عنوان کرد: فشار زیادی برای افزایش دستمزدها وجود دارد که این مسئله هزینه تولید را افزایش خواهد داد. برخی منابع تجاری در بریتانیا اعلام کردند که آلیاژهای کم‌عیار با وضعیت کمبود در عرضه مواجه هستند؛ این در حالی است که حجم تقاضا برای آن‌ها صعودی است و با توجه به اینکه قیمت نقدی این آلیاژها در بورس فلزات لندن روند افزایشی به خود گرفته و دسترسی به قراضه در بازار کاهش یافته است، بنابراین انتظار می‌رود قیمت آلیاژهای کم‌عیار طی ماه‌های آینده با روند صعودی همراه شود. با این حال، همچنان نگرانی‌هایی در ارتباط با صنعت خودرو به عنوان مصرف‌کننده اصلی شمش آلومینیوم ثانویه و قطعات ریخته‌گری وجود دارد.یک منبع آگاه تجاری ابراز کرد: احتمالا حباب قیمت خودروهای الکتریکی در سال ۲۰۲۴ می‌ترکد زیرا مصرف‌کنندگان از هزینه‌های واقعی، تعمیر و بیمه و همچنین ارزش فروش مجدد این خودروها اطلاع پیدا کرده‌اند.

به گفته یکی از فروشندگان آلومینیوم، معاملات مبتنی بر بازپرداخت وام‌های بالونی خرید خودروها و معاملات اجاره خودروهای شخصی (PCP) به دلیل افزایش بهره‌های بانکی، جایگزین قراردادهای خرید نقدی نخواهند شد؛ بنابراین انتظار می‌رود که شرایط برای فروش خودروهای جدید وخیم شود.

برخی از منابع آگاه در زمینه واحدهای ذوب اولیه که مواد ثانویه بیشتری مصرف می‌کنند، اعلام کردند که بحث‌های زیادی در خصوص افزایش حجم تقاضای مورد نیاز ارائه شده اما اقدامات عملی چندانی در ارتباط با آن انجام نشده است. به همین دلیل این مسئله را نمی‌توان به عنوان محرک افزایش قیمت آلومینیوم در سال ۲۰۲۴ قلمداد کرد.

در کنفرانس بین‌المللی بازیافت (BIR) که در شهر ابوظبی امارات متحده عربی در اواخر سال ۲۰۲۳ برگزار شد، از دو قانون «Waste Shipment Regulation» و قانون مواد اولیه حیاتی (CRMA) که توسط کمیسیون اروپا به تصویب رسید، به عنوان تهدیدهای اصلی برای تجارت جهانی عادلانه قراضه‌های فلزی نام برده شد.

با این وجود، هنوز در مورد اجرا و زمان‌بندی این دو قانون شرایط بلاتکلیفی وجود دارد که بر وضعیت معاملات بازیافت‌کنندگان قراضه‌ها در کشورهای عضو اتحادیه اروپا تاثیر می‌گذارد. برخی از فعالان بازار در نشست‌هایی که توسط انجمن «BDSV» در اوایل سال ۲۰۲۴ در شهر دوسلدورف آلمان برگزار شد، اعلام کردند که عدم شفافیت در مورد این قوانین موجب شده است سرمایه‌گذاری در بخش اسقاط قراضه در آلمان متوقف شود.

یکی از منابع تجاری مستقر در بریتانیا مطرح کرد: به جای آنکه این قراضه‌ها برای مرحله پیش ذوب به هنگ‌کنگ، مالزی، ویتنام و تایلند صادر شوند، می‌توان آن را به عنوان جایگزین شمش آلومینیوم به چین عرضه کرد.

همچنین صحبت‌هایی در خصوص افزایش مقدار تولید در واحدهای ذوب آلومینیوم ثانویه و استفاده ار آلیاژهای با محتوای مس پایین مطرح شده است. به علاوه، برخی از منابع تجاری پیش‌بینی کردند که ممکن است حجم تقاضا برای قراضه با خلوص بالاتر مانند سیلیسیوم با گرید بالا و محتوای مس پایین افزایش پیدا کند که این موضوع ممکن است موجب افزایش اندک قیمت قراضه‌های با گریدهای خالص و محتوای مس پایین شود.

در واقع این مسئله حجم سفارش‌های مشتریان برای تحویل خودروهای جدید پس از ماه اکتبر تا اواسط سال ۲۰۲۴ است که تولیدکنندگان فلزات را نگران می‌کند. دلیل این نگرانی را می‌توان به احتمال افزایش نرخ بهره و تاثیر آن بر اقتصاد و به دنبال آن هزینه‌کرد مصرف‌کنندگان نسبت داد. احتمال افزایش نرخ بهره در کنار افزایش هزینه‌های انرژی، نوسانات ارز و نگرانی از تعدیل نیروهای برخی مشاغل سنگین در ماه‌های آینده، روند بازار را در ماه‌های آینده تحت تاثیر قرار خواهد داد.

علاوه‌براین، بعضی از مشارکت‌کنندگان بازار نگران تخصیص اعتبارات لازم در قالب وام پرداختی به صنایع سنگین و دیگر مشتریان هستند زیرا معتقدند این امر ظرفیت و توقف فرایند تولید برخی واحدهای تولیدی و ذوب را در ماه‌های آینده کاهش می‌دهد.

هم‌اکنون اقدامات اصلاحی برای رفع چالش‌های کاهش حجم تقاضا در سال جاری انجام شده است؛ چراکه برخی از واحدهای ذوب ظرفیت تولید خود را کاهش داده‌اند.

سلطه چین بر بازار فولادی کره جنوبی

صنعت داخلی فولاد نورد سرد کره جنوبی (CRC) نتایج متفاوتی را در ژانویه ۲۰۲۴ نسبت به ماه مشابه سال گذشته تجربه کرد. بر اساس آخرین داده‌های انجمن آهن و فولاد کره، حجم صادرات نسبت به سال قبل ۱۰ درصد کاهش یافته است، در حالی که واردات به میزان قابل توجهی ۱۱۸.۴ درصد در سال گذشته افزایش یافته است.

صنعت داخلی فولاد نورد سرد کره جنوبی (CRC) نتایج متفاوتی را در ژانویه ۲۰۲۴ نسبت به ماه مشابه سال گذشته تجربه کرد. بر اساس آخرین داده‌های انجمن آهن و فولاد کره، حجم صادرات نسبت به سال قبل ۱۰ درصد کاهش یافته است، در حالی که واردات به میزان قابل توجهی ۱۱۸.۴ درصد در سال گذشته افزایش یافته است. چین بر هر دو طرف تجارت تسلط داشت و ۹۹ درصد واردات CRC و بخش قابل توجهی از صادرات را به خود اختصاص داد. به طور کلی، صادرات CRC با ۹.۹ درصد کاهش در سال گذشته به ۲۰۰۳۶۷ تن در ژانویه ۲۰۲۴ در مقایسه با ۲۲۲۳۱۵ تن در ژانویه ۲۰۲۳ کاهش یافت.

واردات ورق فولاد نورد سرد شاهد با افزایش چشمگیر ۱۱۸.۴ درصدی نسبت به سال گذشته به ۱۸۲۲۶ تن بود که تقریباً به طور کامل توسط چین هدایت می‌شد. واردات از چین ۹۹ درصد از کل واردات را به خود اختصاص داده است، یعنی ۱۸۰۷۸ تن که موقعیت برتر این کشور در بازار را برجسته می‌کند.

متوسط قیمت وارداتی ورق سرد فولادی نسبت به ماه قبل کاهش جزئی داشت. با این حال، میانگین قیمت صادرات ۱۴ دلار در تن افزایش یافت که نشان دهنده بهبود بالقوه در سودآوری صادرات است.

عملکرد ژانویه صنعت فولاد نورد سرد داخلی یک عملکرد مختلط بود. در حالی که صادرات کاهش یافت، واردات به لطف چین افزایش یافت. این روند حاکی از چالش‌های بالقوه برای تولیدکنندگان داخلی است که با واردات ارزان‌تر رقابت می‌کنند.

شراکت ژاپنی‌ها در توسعه معادن زغال‌سنگ کانادا

گروه ژاپنی JFE Steel تمایل دارد در تجارت زغال سنگی که گروه تک کانادا مالک آن است، سهم بگیرد.

دو نفر از افراد آگاه از توسعه به رویترز گفتند که شرکت JFE Steel ژاپن در حال مذاکره برای خرید سهامی در تجارت زغال سنگ متالورژیکی Teck Resources کانادا است که این به معنی آن است که این شرکت به لیست خواستگارانی که گلنکور را نیز شامل می‌شود اضافه شده است.

این شرکت که جزو فولادسازان بزرگ است و به دلیل تحریم‌های روسیه، توانسته یکی از تولیدکنندگان پیشرو بازار باشد به دنبال تنوع بخشیدن به ذخایر زغال سنگ کک خود هستند.

یک منبع دیگر گفت که مذاکرات قبلا گزارش نشده بین طرف ژاپنی و کانادایی از سپتامبر شروع شده و همچنان ادامه دارد.

منابعی که این اطلاعات را لو داده‌اند از معرفی خود، خودداری کردند، زیرا مجاز به صحبت علنی نیستند.

اما سخنگوی شرکت JFE Steel مستقر در توکیو در ایمیلی گفت: «ما به بررسی کسب منافع در زغال سنگ کک‌سازی ادامه خواهیم داد، اما نمی‌توانیم به سوالات فردی پاسخ دهیم.»

شرکت ژاپنی یکی از بزرگ‌ترین فولادسازان ژاپن است. گروه کانادایی تک گفت که در مورد حدس و گمان اظهارنظر نمی‌کند و به بیانیه قبلی خود اشاره کرد که این شرکت در حال تعامل با طرف‌های دیگر در رابطه با تجارت زغال سنگ و اثر آن بر فولادسازی است.

یکی از منابع در این باره گفت: مذاکرات در جریان است اما ممکن است به توافقی منجر نشود.

مشخص نبود که JFE به دنبال چه سهامی است یا چه قیمتی را ارائه می‌دهد. تنها تعداد معدودی از تولیدکنندگان زغال سنگ فولادسازی در جهان وجود دارد که بزرگ‌ترین آنها در استرالیا، کانادا و روسیه است.

برمدار جهان

افزایش تولید روی ثانویه

تولید روی در سال‌های ۲۰۱۳ تا ۲۰۲۲ روند صعودی داشت. در سال ۲۰۲۱، تولید این محصول حدود ۱۳ میلیون و ۹۰۰ هزار تن بود و در سال ۲۰۲۲ با افت ۴.۱ درصدی، به حدود ۱۳ میلیون و ۳۰۰ هزار تن کاهش یافت. بخشی از تولید فلز روی از منابع معدنی و بخش دیگری از منابع ثانویه مانند ضایعات گالوانیزه و ضایعات برنج تامین می‌شود. با توجه به اینکه بخش اعظم فلز روی در تولید محصولات گالوانیزه کاربرد دارد، ضایعات این محصول منبع غنی از روی محسوب می‌شود. روند صعودی عرضه ضایعات فولادی که گالوانیزه نیز بخشی از آن است، یکی از عوامل روند افزایشی تولید روی ثانویه بوده است. طی سال‌های ۲۰۱۳ تا ۲۰۲۲، در شرایطی که قیمت روی در بورس فلزات لندن (LME) کاهش پیدا کرد، تولید از منابع ثانویه افزایش داشت. یکی از دلایل این اتفاق، تولید مقرون به‌صرفه منابع ثانویه حاوی اکسید روی بود که پیچیدگی‌های فرایند تولید از منابع معدنی را نداشت.

گالوانیزه کردن فولاد، از مهم‌ترین کاربردهای روی در جهان محسوب می‌شود.

به طور کلی گالوانیزه کردن به فرایندی اطلاق می‌شود که در آن فولاد یا آهن با لایه‌ای از روی پوشش داده می‌شود تا با اکسید شدن روی به جای فولاد، از آن در مقابل خوردگی و زنگ‌زدگی محافظت کند. عمدتا برای گالوانیزه کردن محصولات فولادی و آهنی، از روش غوطه‌وری در مذاب روی استفاده می‌کنند. با توجه به اینکه دمای ذوب روی حدود ۴۲۰ درجه سانتی‌گراد است، تجهیزات پیشرفته و پیچیده‌ای برای گالوانیزه کردن نیاز ندارد.

پس از گالوانیزه کردن، مهم‌ترین مصرف شمش روی ساخت انواع آلیاژها است؛ به این نحو که نیمی از مصارف آلیاژسازی روی، برای تولید آلیاژهای برنج بوده و مابقی آن برای تولید آلیاژهایی بر پایه روی همچون زاماک استفاده می‌شود. عمده مصارف آلیاژهای روی مربوط به ریخته‌گری انواع قطعات مورد استفاده در ساخت لوازم تزئینی و بادوام مصرفی است. دیگر کاربرد روی، مصرف آن به عنوان فلزی کمکی در ساخت انواع سایر محصولات فلزی است. این امر سبب شده است تا تولید نیمه‌ساخته‌های روی، بخش اندکی از بازار مصرف روی را به‌خود اختصاص دهد؛ البته به دلیل خواص مکانیکی نسبتا ضعیف آن، این کاربرد روی تصفیه شده محدود باقی مانده است.

کاهش ۴.۱ درصدی تولید فلز روی در سال ۲۰۲۲

به طور کلی، روند تولید فلز روی دنیا طی دوره ۱۰ ساله شیب صعودی اندکی داشته است. نرخ رشد سالانه تولید فلز روی از سال ۲۰۱۳ تا ۲۰۲۲، حدود ۰.۲ درصد برآورد شد. در سال ۲۰۲۱ تولید فلز روی حدود ۱۳ میلیون و ۹۰۰ هزار تن ثبت شد که این میزان، بیشینه مقدار تولید طی دوره مورد بررسی بود. در سال ۲۰۲۲ میزان تولید فلز روی با افت ۴.۱ درصدی، به حدود ۱۳ میلیون و ۳۰۰ هزار تن کاهش پیدا کرد. مهم‌ترین تولیدکننده روی در دنیا، کشور چین بود. کره جنوبی، هند، کانادا و ژاپن پس از چین، از دیگر تولیدکنندگان بزرگ فلز روی در دنیا به شمار می‌روند.

با توجه به اینکه فلز روی در برخی از مصارف آن در حال کاهش بوده، تقاضا برای آن نیز کاهش پیدا کرده است. آلومینیوم و پلاستیک در خودرو توانستند بخشی از سهم ورق‌های گالوانیزه را از آن خود کنند. آلیاژهای آلومینیوم، کادمیوم، رنگ و پلاستیک به عنوان پوشش‌های جایگزین پوشش‌های روی در سایر کاربردها شدند.

آلیاژهای پایه آلومینیوم و منیزیم، جایگزین اصلی آلیاژهای ریخته‌گری با پایه روی هستند و بسیاری از عناصر با روی در مصارف شیمیایی، الکترونیکی و رنگدانه‌ای جایگزین شدند. بررسی‌های آتورپات نشان می‌دهد یکی از دلایل افت تولید فلز روی در سال ۲۰۲۲، کاهش تقاضا بود.

روند صعودی تولید فلز روی از منابع ثانویه

نمودار ۲، شاخص مقدار فلز روی ثانویه تولید شده از منابعی غیر از باطله و پسماند لیچینگ به همراه شاخص مصرف ضایعات حاوی روی، از آلیاژهای آهن و مس را طی سال‌های ۲۰۱۳ تا ۲۰۲۲ نمایش می‌دهد. شاخص تولید روی ثانویه از منابع غیر از باطله و پسماند لیچینگ در دوره مورد بررسی، روند صعودی را طی کرده است. یکی از مهم‌ترین مصارف فلز روی، تولید گالوانیزه و آلیاژهای برنج است که می‌توان نتیجه گرفت ضایعات این محصولات منبع غنی از فلز روی به شمار می‌رود. ضایعات گالوانیزه که جزو ضایعات فولادی محسوب می‌شود، در فرایند بازیافت در دمایی بالاتر از دمای ذوب روی قرار می‌گیرند.

روی موجود در ضایعات گالوانیزه با قرار گرفتن در دمای بالای نقطه ذوب، تبخیر شده و در نهایت اکسید روی باقی می‌ماند. در آلیاژهای برنج نیز به همین صورت اکسید روی تشکیل می‌شود که منابع غنی از روی هستند. در نهایت می‌توان گفت تولید روی از ضایعات حاوی اکسید روی برخلاف تولید روی از منابع معدنی، بسیار آسان‌تر و بدون پیچیدگی و اتلاف بالا است. بر اساس بررسی‌های ما، در سال‌هایی که قیمت روی در بازارهای جهانی کاهش پیدا کرد، تولید روی ثانویه از منابعی غیر از باطله و پسماند لیچینگ افزایش یافت زیرا در شرایطی که قیمت افت پیدا می‌کند، تولید از ضایعات حاوی اکسید روی که منابع غنی از روی هستند، صرفه اقتصادی بالاتری دارد.

بررسی‌های آتورپات نشان می‌دهد از سال ۲۰۱۳ تا ۲۰۲۲، مصرف قراضه فولادی روند افزایشی را تجربه کرد که این امر بر روند صعودی شاخص تولید روی ثانویه اثر گذاشت. به طور کلی می‌توان گفت برای تولید روی از منابع ثانویه از ضایعات فولادی، آلیاژهای برنج و باطله و پسماند لیچینگ روی استفاده می‌شود. شاخص مقدار فلز روی ثانویه تولید شده از منابعی غیر از باطله و پسماند لیچینگ در سال ۲۰۲۱، حدود ۱۲۸ واحد بود که با افت ۲۱.۸ درصدی در سال ۲۰۲۲، به ۱۰۰ واحد کاهش پیدا کرد.

یکی از دلایل این امر، افزایش ۱۵.۷ درصدی قیمت روی در سال ۲۰۲۲ نسبت به سال گذشته بود. شاخص مقدار ضایعات آلیاژهای آهن و مس مصرف شده حاوی روی در دوره مورد بررسی روند صعودی داشت و نرخ رشد سالانه در سال‌های ۲۰۱۳ تا ۲۰۲۲، حدود ۲.۲ درصد محاسبه شد.

یکی از دلایل روند صعودی شاخص مقدار ضایعات آلیاژهای آهن و مس مصرف شده حاوی روی، افزایش عرضه این ضایعات بود. در سال ۲۰۲۱، شاخص مقدار ضایعات آلیاژهای آهن و مس مصرف شده حاوی روی، حدود ۱۰۷ واحد بود و در سال ۲۰۲۲ به ۱۰۰ واحد کاهش پیدا کرد.

روزگار معدن
دوشنبه
۱۴ اسفند ۱۴۰۲ • ۲۳ شعبان ۱۴۴۵ • ۴ مارس ۲۰۲۴
سال ششم • شماره ۱۲۶۶

روی موج معدن

نتیجه خودتحریمی‌ها بر بازارهای هدف

سال ۱۴۰۲ برای بخش معدن و صنایع معدنی سال سختی بود. به لحاظ خارجی محدودیت‌ها و تحریم‌های اقتصادی تا حدودی ادامه پیدا کرد و بخش‌هایی مثل بازار فولاد و بخشی از محصولات مرتبط با آن را تحت تاثیر قرار داد. در داخل اما سیاست‌های خلق‌الساعه و بخشنامه‌های یک شبه شرایط را به کلی برای فعالان اقتصادی در حوزه معدن دشوار کرد.

البته در این باره اکثر کارشناسان سهم سیاست‌های غلط داخلی که از آن ها به عنوان خودتحریمی یاد می‌شود را پررنگ تر ارزیابی می‌کنند. در واقع تحریم‌ها صرفا نقاطی را هدف قرار می‌دهد که در داخل خلاء و اشکالی وجود دارد و صرفا هزینه مضاعفی را به آن تحمیل می‌کند.

در حوزه معدن و صنایع معدنی یکی از مهم‌ترین چالش‌ها در سال ۱۴۰۲ موضوع عوارض صادراتی بود. مسئله که تا حدود زیادی به یک سریال ادامه‌دار تبدیل شد و تا همین روزهای اخیر نیز خبرهای جدیدی از آن اعلام شد. مهمترین کج‌کارکردی در این خصوص نبود یک رویه مشخص و ثابت بوده که فعالان بخش معدن بتوانند بر اساس آن اقدام به برنامه‌ریزی میان مدت و بلندمدت کنند. بخشنامه‌های ناگهانی و بدون مشورت با بخش خصوصی و انجمن‌های مربوطه، سبب شد که هزینه‌های سنگینی به بخش معدن و به خصوص بازارهای صادراتی مربوط به آن وارد شود.

این اتفاق ناخوشایند در شرایطی رخ داد که اقتصاد کشور چند سالی است که مجبور به کاهش وابستگی خود به فروش نفت و درآمدهای حاصل از آن شده و در این شرایط بهترین گزینه برای جبران درآمدهای نفتی، بخش معدن، صنایع معدنی و فولاد بوده است. با توجه به ظرفیت‌های فراوان و ذخایری که در حوزه معادن در کشور وجود دارد این امکان همواره وجود داشته که با یک سیاست منطقی و کارشناسی، شرایط را برای تولید و صادرات مطلوب فراهم و برای کشور درآمد ایجاد کرد اما اتفاقی که دست کم در سال ۱۴۰۲ رخ داد عملا خلاف این بود.در خصوص عوارض صادراتی باید یادآور شد که از تیرماه امسال از سوی دولت کلید خورده و لیستی بلند بالا که مشتمل بر ۴۴ قلم ماده معدنی خام و نیمه خام بود، مشمول عوارض صادراتی شدند. به گفته کارشناسان و فعالان معدنی، این سیاست در شرایط تحریمی و محدودیت های خارجی مستقیما اثر خود را بر صادرات گذاشت و ارزآوری را برای اقتصاد کشور مختل کرد؛ ضمن اینکه بازارهایی که طی یک زمان طولانی توسط فعالان صادراتی به دست آمده بوده را با خطر جدی مواجه و حتی برخی از آن ها را از چرخه صادراتی خارج کرد.فعالان اقتصادی در انجمن های مختلف روی این نکته دست می گذاشتند که در چارچوب این سیاست، حتی برای مواد معدنی که مصرف داخلی ندارد، با اعداد و ارقام بالا عوارض وضع شده اند که این امر خود نشان می‌دهد که چنین تصمیمی از اساس دارای اشکال است. در واقع به نظر می رسد که سیاستگذار عمدتا با هدف جلوگیری از خام فروشی نسبت به وضع عوارض سنگین اقدام کرده است اما این در حالی است که این مسیر نمی تواند در کوتاه مدت و بلند مدت به نفع صادرات تمام می شود.

همه این اتفاقات در شرایطی رخ داده که بخش معدن کشور به دلیل بی توجهی های صورت گرفته در دهه های گذشته با عقب ماندگی مواجه شد که جبران آن امروز زمان‌بر و نیازمند سرمایه‌گذاری گسترده است. بخش معدن در دنیا به سمت هوشمندسازی رفته تا با کاهش هزینه‌ها و ریسک‌های معدن‌کاری بتواند بهره وری خود را افزایش دهد اما فعالان بخش‌خصوصی در ایران به دنبال حل چالش هایی هستند که حتی معدن کاری به شیوه فعلی را هم متاثر کرده و با افزایش هزینه‌هایی همراه می‌کند که تنها نتیجه آن کاهش تولید، ارزآوری بخش معدن و اشتغال زایی خواهد بود؛ درحالی که بهره‌برداری از ذخایر معدنی می تواند میزان درآمدهای صادراتی غیرنفتی را هم افزایش دهد. در حال حاضر عدم وجود چشم‌انداز مناسب برای فعالان صادراتی و تولیدکنندگان معدنی از جمله مشکلاتی است که معادن کوچک در ایران با آن مواجه هستند. تنها به عنوان نمونه اخذ عوارض صادراتی برای محصولات مازادی که در کشور تولید می‌شود، انگیزه تولیدکنندگان معدنی و صادرکنندگان را تا حد زیادی کاهش داده است. کارشناسان بر این باورند که دولت باید برنامه‌های مدونی تدوین کند و کارگروهی متشکل از نمایندگان مختلف انجمن های مرتبط تشکیل دهد تا مشکلات این حوزه بررسی و سیاست های لازم اتخاذ شود. به گفته فعالان بی عملی دولت و سیاست های یک شبه مانند عوارض صادراتی یا حقوق دولتی شرایط را برای توقف فعالیت معادن کوچک فراهم کرده است.آنچه مشخص است وجود یک چرخه معیوب و تکراری در حوزه معدن و صنایع معدنی است که تنها باعث هدر رفت انرژی و زمان تولیدکنندگان و صادرکنندگان در این بخش شده است و تبعات اش به راحتی از بین نمی رود. اما سرانجام پس از کش و قوس های فراوان، مصوبه عوارض صادراتی محصولات خام و نیمه خام اصلاح شد. هیات دولت (چهارشنبه ۹ اسفند ماه)، نرخ عوارض صادراتی برخی کالاها از جمله محصولات زنجیره فولاد را اصلاح کرد؛ در این راستا، معاون اول رئیس جمهور، اصلاحیه این مصوبه و جدول نرخ عوارض صادراتی انواع کالاهای خام و نیمه خام معدنی را به وزارتخانه‌ها و سازمان‌های مربوطه ابلاغ کرد که بر اساس آن نرخ عوارض صادرات کالاهای خام و نیم‌خام کاهش یافته است.

افزایش تولید کنسانتره و گندله سنگ آهن شرکت های بزرگ

تولید کنسانتره و گندله سنگ آهن شرکت های بزرگ طی ۱۰ ماهه ۱۴۰۲ افزایش یافت.

۱۰ شرکت بزرگ تولیدکننده کنسانتره سنگ آهن از ابتدای فروردین تا پایان دی، ۴۲ میلیون و ۵۰۹ هزار و ۹۰۵ تن محصول تولید کردند که در مقایسه با رقم تولید شده در مدت مشابه سال گذشته (۳۹ میلیون و ۵۵۲ هزار و ۷۴۴ تن)، حدود ۷ درصد رشد نشان می دهد.

از این میزان، شرکت های «گل گهر» ۹ میلیون و ۷۵۰ هزار و ۴۶۶ تن، «چادرملو» ۸ میلیون و ۹۷۳ هزار و ۴۵۳ تن، «گهرزمین» ۷ میلیون و ۳۱۲ هزار و ۱۸ تن، «توسعه معادن و صنایع معدنی خاورمیانه» ۴ میلیون و ۹۰ هزار و ۲۷۵ تن، «صنایع معدنی فولاد سنگان» ۳ میلیون و ۲۸۶ هزار و ۲۴۹ تن، «مرکزی» ۳ میلیون و ۲۲۷ هزار و ۸۳۸ تن، «سناباد» ۲ میلیون و ۱۸۸ هزار و ۸۰۵ تن، «اپال پارسیان سنگان» ۲ میلیون و ۱۲۱ هزار و ۸۸۸ تن، «صبانور» یک میلیون و ۱۹۱ هزار و ۷۳۹ تن و «جلال آباد» ۳۶۷ هزار و ۱۷۴ تن کنسانتره تولید کردند.شرکت های بزرگ تولیدکننده سنگ آهن طی ۱۰ ماهه ۱۴۰۲، با افزایش ۱۱ درصدی، حدود ۳۲ میلیون و ۸۴۲ هزار و ۶۸۷ تن گندله تولید کردند. این رقم در مدت مشابه سال گذشته، ۲۹ میلیون و ۷۰۰ هزار و ۵۰۹ تن بود.از این میزان، شرکت های «گل گهر» ۱۰ میلیون و ۷۰ هزار و ۷۸۶ تن، «توسعه معادن و صنایع معدنی خاورمیانه» ۴ میلیون و ۵۱۷ هزار و ۳۶۶ تن، «گهر زمین» ۴ میلیون و ۳۹۴ هزار و ۹۱۳ تن، «چادرملو» ۳ میلیون و ۳۴۱ هزار و ۹۵۰ تن، «صنایع معدنی فولاد سنگان» ۳ میلیون و ۲۵۵ هزار و ۳۵۰ تن، «مرکزی» ۳ میلیون و ۲۸۷ هزار و ۵۸۱ تن، «اپال پارسیان سنگان» ۲ میلیون و ۴۴۶ هزار و ۸۹۶ تن، «سناباد» یک میلیون و ۱۸۱ هزار و ۳۵۲ تن و «صبانور» ۳۴۶ هزار و ۴۹۳ تن گندله تولید کردند.

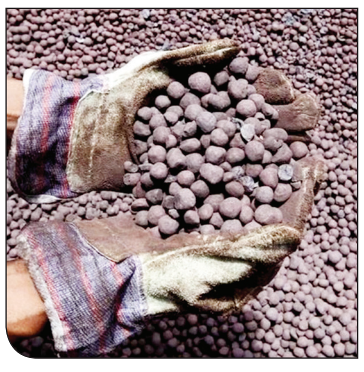

مدیرعامل گروه فولاد مبارکه خبر داد؛

ثبت دانش نوین فولادسازی

گروه خبر

مدیرعامل گروه فولاد مبارکه از ثبت دانش ساخت کارخانه فولادسازی با تولید نخستین تختال در شرکت فولاد سفیددشت خبر داد.هم‌زمان با اعیاد شعبانیه و با اتکا به دانش فنی پولادمردان کشور و پشتیبانی همه‌جانبه سهام‌داران شرکت فولاد سفیددشت چهارمحال‌وبختیاری، نخستین تختال این شرکت با تکنولوژی بومی تولید شد تا ضمن کامل شدن چرخه تولید در این شرکت و ثبت دانش ساخت کارخانه فولادی، برگ زرین دیگری به افتخارات صنعت فولاد کشور افزوده شود.

مدیرعامل گروه فولاد مبارکه در پی دست‌یابی به این دستاورد غرورآفرین که در روز دوشنبه ۷ اسفند به بار نشست، ضمن ابراز خرسندی از اجرای موفقیت‌آمیز عملیات ذوب‌گیری و تولید تختال آزمایشی در بزرگ‌ترین کارخانه فولادی استان چهارمحال‌وبختیاری تأکید کرد: این طرح به‌عنوان یکی از طرح‌های هفت‌گانه در استان‌های کشور (معروف به طرح‌های هفت‌گانه استانی) برای اولین‌بار در کشور با تکنولوژی، مهندسی، تأمین و ساخت قطعات داخلی و به دست توانمند متخصصان ایرانی به بهره‌برداری رسید.محمدیاسر طیب‌نیا، ضمن قدردانی از زحمات مدیریت و کارشناسان شرکت فولاد سفیددشت چهارمحال‌وبختیاری، کارشناسان و کارکنان شرکت‌های فولاد پایا، مهندسی (MME) و فنی و مهندسی مبارکه که در این افتخارآفرینی ملی نقش بسزایی داشتند، گفت: قطعاً در فرایند راه‌اندازی تمامی واحدهای این شرکت به‌عنوان پیش‌گام طرح‌های هفت‌گانه فولاد استانی، حمایت‌های ایمیدرو، شرکت فولاد مبارکه، شرکت ملی فولاد ایران، مسئولان استانی و تلاش و همدلی متخصصان داخلی و ارکان پروژه نقش بی‌بدیلی داشته است.وی با بیان اینکه در حال حاضر فولاد مبارکه سهم ۳۳.۲ درصدی در تولید فولاد کشور دارد تصریح کرد: توسعه کمّی و کیفی متوازن یکی از راهبردهای پنج‌گانه فولاد مبارکه در دو سال اخیر بوده که بحمدالله با همکاری سایر عوامل، امروز شاهد به بار نشستن فاز دیگری از این راهبرد در گروه فولاد مبارکه هستیم؛ ضمن اینکه با کامل شدن چرخه تولید در شرکت فولاد سفیددشت، سالانه ۸۰۰ هزار تن به ظرفیت فولاد خام کشور افزوده خواهد شد.

به گفته مدیرعامل گروه فولاد مبارکه با بهره‌برداری از خط تولید فولاد خام شرکت فولاد سفیددشت این امکان ایجاد می‌گردد که تولید فولادهای خام تجاری در شرکت‌های زیرمجموعه و تولید فولادهای خاص که نیاز به تجربه و تخصص بیشتری دارند در شرکت فولاد مبارکه برنامه‌ریزی و عملیاتی شود.

طیب‌نیا در بخش دیگری از سخنان خود تأکید کرد: در گام اول و سی‌سالگی نخست فولاد مبارکه، راهبرد اصلی رسیدن به ظرفیت اسمی خطوط تولید بود و به‌طورکلی تولید کمّی در گروه هدف‌گذاری شده بود و اکنون در گام بعدی و سی‌سالگی دوم، تمرکز بر نوآوری و فناوری‌های نوین به‌عنوان یکی دیگر از راهبردهای پنج‌گانه در فولاد مبارکه تعیین شده تا در کنار راهبرد توسعه کمّی و کیفی متوازن که از دیگر راهبردهای اساسی این شرکت است، بتوانیم به دانش فنی احداث کارخانه‌های فولادی با اتکا به دانش بومی دست‌یابیم.

مدیرعامل گروه فولاد مبارکه از راه‌اندازی موفقیت‌آمیز واحدهای فولادسازی و ریخته‌گری مداوم شرکت فولاد سفیددشت با اتکا به دانش جوانان و مدیران متخصص داخلی و نهادینه شدن این دانش در صنعت فولاد کشور به‌عنوان نمونه بارزی از به بار نشستن این راهبردها یادکرد.

■ اعتماد به سرمایه‌های دانشی داخلی؛ یکی از اساسی‌ترین تصمیمات

در تشریح چگونگی استفاده حداکثری از سرمایه‌گذاری‌های انجام‌شده و سایر جزئیات این پروژه، محمود اربابزاده مدیرعامل شرکت فولاد سفیددشت نیز با بیان اینکه شرکت فولاد سفیددشت نخستین کارخانه فولادسازی کشور است که با تکنولوژی ایرانی و با اتکای حداکثری بر دانش متخصصان داخلی طی چند مرحله وارد فاز بهره‌برداری شده است، افزود: در گام نخست و به‌منظور استفاده حداکثری از سرمایه‌گذاری‌های انجام‌شده در این پروژه، واحد احیا مستقیم این مجتمع فولادی از آبان‌ماه سال ۱۳۹۵ مورد بهره‌برداری قرار گرفت و با تولید آهن اسفنجیِ کمّی و کیفی موردنیاز فولاد مبارکه و سایرِ واحدهای فولادسازی این گروه، در کوتاه‌ترین زمان ممکن از ظرفیت اسمی خود عبور کرد و از ابتدای راه‌اندازی تا اسفند امسال، بیش از ۵ میلیون تن آهن اسفنجی تولید کرده است.

وی از اعتماد به سرمایه‌های دانشی داخلی به‌عنوان یکی از اساسی‌ترین تصمیمات مؤثر در کسب این موفقیت نام برد و ادامه داد: فعالیت‌های اجرایی احداث واحد فولادسازی و ریخته‌گری تختال پس از یک وقفه شش‌ساله با تکیه‌بر توان فنی داخلی، از بهار سال ۱۳۹۶ مجدداً آغاز و با تلاش شبانه‌روزی ارکان پروژه، عملیات اجرای نخستین قوس الکتریکی و تولید آزمایشی اولین ذوب واحد فولادسازی در زمستان ۱۴۰۱ و ریخته‌گری اولین تختال فولادی در اسفند ۱۴۰۲ با موفقیت انجام شد.

اربابزاده، میزان سرمایه‌گذاری ارزی در این پروژه را ۱۷۰ میلیون یورو و سرمایه‌گذاری ریالی را ۲،۰۰۰ میلیارد ریال از طرف سهام‌داران اعلام کرد و افزود: با به بهره‌برداری رسیدن این پروژه، به میزان ۸۰۰ هزار تن به ظرفیت فولاد کشور اضافه خواهد شد.

ایجاد ۵۰۰۰ فرصت شغلی مستقیم و غیرمستقیم

وی در خصوص میزان اشتغال‌زایی این شرکت گفت: با کامل شدن زنجیره تولید در این شرکت، به‌طور مستقیم برای ۶۰۰ نفر و به‌طور غیرمستقیم برای بیش از ۳۰۰۰ نفر از جوانان استان چهارمحال و بختیاری فرصت شغلی فراهم‌شده است که نقش بسزایی در کاهش نرخ بیکاری این استان دارد.

مدیرعامل شرکت فولاد سفیددشت اظهار داشت: واحد فولادسازی این شرکت اولین طرح فولادسازی بومی کشور است که در شرایط تحریم تمامی مراحل ساخت، نصب و بهره‌برداری آن بدون حضور کارشناسان خارجی انجام گرفته است. این واحد مشتمل بر یک کوره قوس الکتریکی (EAF) ۱۷۰ تنی با قابلیت تخلیه ۱۴۰ تن ذوب، یک کوره پاتیلی (LF) و یک ماشین ریخته‌گری اسلب (CCM) با ظرفیت سالانه ۸۰۰ هزار تن است.

وی در ادامه افزود: باتوجه‌به تنوع تجهیزات مورداستفاده در واحد فولادسازی و سیاست‌گذاری شرکت جهت استفاده حداکثری از توان و ظرفیت شرکت‌های صنعتی استان، راه‌اندازی این واحد به تبدیل ظرفیت‌های بالقوه به بالفعل استان کمک شایانی خواهد کرد.

اربابزاده کسب این موفقیت را به همه عوامل مؤثر در پروژه تبریک گفت و تصریح کرد: پس از کسب این موفقیت‌ها تا پایان سال ۱۴۰۲ واحد فولادسازی و ریخته‌گری این مجموعه به‌صورت مداوم وارد چرخه تولید خواهد شد.

عباس اکبری محمدی، معاون سرمایه‌گذاری و امور شرکت‌های فولاد مبارکه نیز در پی کسب این موفقیت اظهار داشت: راه‌اندازی واحد فولادسازی و ریخته‌گری مداوم شرکت فولاد سفیددشت چهارمحال و بختیاری یکی از دستاوردهای خوب گروه فولاد مبارکه در سال‌های اخیر است که با سرمایه‌گذاری‌هایی که در این شرکت انجام شده، ظرفیت تولید فولاد خام در گروه فولاد مبارکه و به‌طورکلی صنعت فولاد کشور حدود ۸۰۰ هزار تن افزایش یافته است.

وی ادامه داد: این دستاورد مهم علاوه بر تولید محصولات فولادی بیشتر، ارزش‌افزوده و سودآوری بیشتری را نیز برای سهامداران و سایر ذی‌نفعان در کشور به همراه خواهد داشت. این سرمایه‌گذاری یکی از طرح‌های هفتگانه استانی بود که بعد از واگذاری به فولاد مبارکه باقوت و سرعت اجرا شد و به بهره‌برداری رسید. این پروژه یکی از معدود پروژه‌هایی است که با تکنولوژی و مهندسی ایرانی شکل گرفته و خوشبختانه با تولید اولین تختال این مجموعه که از کیفیت و شرایط خوبی نیز برخوردار است، ان‌شاءالله شرایط توسعه تکنولوژی و سودآوری در گروه فولاد مبارکه تضمین خواهد شد.

تولید اولین تختال در فولاد سفیددشت؛ مطابق با استاندارد و باکیفیت مطلوب

غلامرضا سلیمی، معاون بهره‌برداری فولاد مبارکه، در خصوص به بهره‌برداری رسیدن واحد فولادسازی و خط تولید فولاد خام در شرکت فولاد سفیددشت به چند نکته حائز اهمیت اشاره کرد و گفت: نکته اول این است که پس از گذشت سال‌ها که سهام‌داران در فولاد سفیددشت سرمایه‌گذاری کرده بودند، انتظار آن‌ها برای راه‌اندازی این خط تولید به دلایل متعددی بیش‌ازحد طولانی شده بود و امروز با تولید اولین محصول در این شرکت شاهد به بازنشستن این سرمایه‌گذاری‌ها و زحمات آن‌ها هستیم.

وی افزود: نکته دوم در این زمینه که بسیار حائز اهمیت است این است که صاحب تکنولوژی راه‌اندازی این خط، ایرانی است.

این در حالی است که تا پیش‌ازاین، طراحی، اجرا و به‌طورکلی ساخت تمامی کارخانه‌های فولادسازی کشور به دست شرکت‌های سازنده خارجی انجام می‌شد؛ اما امروز می‌توان ادعا کرد که صاحب تکنولوژی کارخانه فولادسازی شرکت فولاد سفیددشت چند شرکت داخلی هستند که به‌صورت کنسرسیوم توانستند این کارخانه را طراحی و اجرا کنند و به بهره‌برداری برسانند. راه‌اندازی این کارخانه بدون حضور شرکت‌های صاحب تکنولوژی و کارشناسان خارجی و فقط به دست توانمند کارکنانی انجام شد که پیش‌ازاین در فولاد مبارکه مشغول فعالیت بودند و امروز در کسوت بازنشستگی، دانش و تخصص خود را در راه‌اندازی این کارخانه در بخش‌های کوره قوس الکتریکی، کوره پاتیلی و راه‌اندازی خط ریخته‌گری و تولید فولاد خام با تلاش شبانه‌روزی و ایستادن پای‌کار به منصه ظهور گذاشتند و این امر واقعاً مایه افتخار است.

سلیمی در همین زمینه تصریح کرد: اگرچه تلاش این عزیزان برای تولید اسلب در دو نوبت به نتیجه نرسید، اما در مرحله سوم کار تولید تختال با موفقیت انجام شد که در نوع خود واقعاً بی‌نظیر است؛ زیرا محصول تولیدشده با محاسبات و اجرای عملیات صحیح در حین عملیات ریخته‌گری و عملیات خنککاری و ازنظر ابعاد و تمیزی سطح کاملاً مطابق با استانداردهای روز و باکیفیت بالا و بدون عیب به دست آمد.

معاون بهره‌برداری فولاد مبارکه با بیان اینکه این طرح در دولت‌های قبلی آغاز شده و متأسفانه دچار وقف گردیده بود، تصریح کرد: امروز شاهد این هستیم که زنجیره تولید در این شرکت با تولید اولین تختال کامل شد و ازاین‌پس سرمایه‌گذاران می‌توانند مزد اعتماد، سرمایه‌گذاری و صبر خود را بگیرند و روی خروجی محصولات این شرکت حساب کنند. این در حالی است که انتظار می‌رود به‌زودی این خط تولید دوران یادگیری و رسیدن به ظرفیت اسمی خود را طی کند و این امر در کمتر از دو سال انجام می‌شود.

وی در بخش دیگری از سخنان خود خاطرنشان کرد: پیش‌بینی می‌شود نورد گرم شماره ۲ فولاد مبارکه نیز تا ۲ سال آینده به‌طور کامل ساخته و راه‌اندازی گردد و آماده دریافت تختال‌های فولادی شرکت فولاد سفیددشت برای تولید انواع دیگری از گریدهای فولادی آماده باشد.

سلیمی در خاتمه سخنان خود کسب این موفقیت را در ابتدا به مدیرعامل و کارکنان شرکت فولاد سفیددشت و پس‌ازآن به‌تمامی سرمایه‌گذاران این شرکت تبریک گفت و تصریح کرد: انصافاً مدیرعامل این شرکت دانش این دستاورد بزرگ را با خود به سفیددشت برد و با ایستادن پای‌کار و مجاهدت شبانه‌روزی و با همدلی و همراهی سایر عوامل این مجموعه توانست فاز به فاز این کارخانه را به بهره‌برداری برساند.

معتقدیم روحیه بالایی که نزد مدیرعامل و کارکنان شرکت فولاد سفیددشت نهادینه‌شده کاملاً روبه‌جلو و عملیاتی است و بدون شک در کوتاه‌ترین زمان ممکن شاهد تحقق اهداف و برنامه‌های تولید در این شرکت خواهیم بود.

گرمای تولید در سردترین روزهای سال

مدیر تکنولوژی و توسعه شرکت فولاد سفیددشت چهارمحال و بختیاری نیز در این زمینه گفت: در واپسین روزهای سال ۱۴۰۲ که به نام «مهار تورم، رشد تولید» مزین شده است و در سردترین روزهای زمستان، گرمای تولید فولاد خام در شرکت فولاد سفیددشت گرمای خاصی به صنعت فولاد کشور بخشید تا آرزوی امکان تولید نخستین تختال در بزرگ‌ترین واحد فولادی این استان محقق شده باشد.جمشید علی‌بابایی با بیان اینکه واحد فولادسازی این شرکت اولین واحد فولادسازی کشور است که با بهره‌گیری از تکنولوژی شرکت‌های داخلی ساخته شده ادامه داد: در اجرای این پروژه غرورآفرین ۱۷ هزار تن اسکلت فلزی و ۱۸ هزار تن تجهیزات و ماشین‌آلات به کار رفته است. نکته حائز اهمیت در این زمینه این است که بخش عمده تجهیزات آن در داخل کشور بومی‌سازی شده است.

وی اضافه کرد: این واحد با ظرفیت سالانه ۸۰۰ هزار تن در سال شامل یک کوره قوس الکتریکی (EAF) با ظرفیت تخلیه ۱۴۰ تن مذاب، یک کوره پاتیلی (LF) و یک ماشین ریخته‌گری اسلب (تختال) است.

■ کاربرد تختال تولیدشده در صنایع خودروسازی، لوازم‌خانگی و تجهیزات صنعتی

مدیر بهره‌برداری شرکت فولاد سفیددشت نیز ضمن ابراز خرسندی از تولید اولین تختال فولادی در استان چهارمحال بختیاری که به دست توانمند متخصصان داخلی میسر شده است گفت: تختال تولیدشده از نوع فولاد کم‌کربن باکیفیت بسیار مطلوب و با طول ۱۰ متر، عرض ۱۳۰۰ میلی‌متر و ضخامت ۲۰۰ میلی‌متر است که در تولید ورق‌های موردنیاز در خودروسازی، صنایع لوازم‌خانگی و تجهیزات صنعتی مورداستفاده قرار می‌گیرند.

در سیزدهمین همایش سیاست‌های مالی و مالیاتی ایران رخ داد:

تقدیر از فولاد هرمزگان به عنوان «مودی خوش‌حساب مالیاتی کشور»

سیزدهمین همایش سیاست‌های مالی و مالیاتی ایران با حضور وزیر امور اقتصاد و دارایی در مرکز همایش‌های صداوسیما برگزار شد و در میان شرکت‌های فولادی کشور از شرکت فولاد هرمزگان به عنوان «مودی خوش‌حساب مالیاتی کشور» تقدیر به عمل آمد.

به گزارش روابط عمومی شرکت فولاد هرمزگان، سیزدهمین همایش سیاست‌های مالی و مالیاتی ایران با حضور سید احسان خاندوزی وزیر اقتصاد و دارایی، هادی سبحانیان رئیس کل سازمان امور مالیاتی، بابک نگاهداری رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس و جمعی دیگر از نمایندگان مجلس، مسئولان اقتصادی و مدیران بنگاه‌های بزرگ اقتصادی کشور در مرکز همایش‌های صدا و سیما برگزار شد. هدف از برگزاری این همایش موضوعاتی همچون مالیات بر عایدی سرمایه، نظام یکپارچه مالیاتی- حمایتی فرار مالیاتی، مالیات بر مجموع درآمد اشخاص و قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان و تقدیر از مودیان خوش‌حساب مالیاتی بود.

در این همایش از شرکت فولاد هرمزگان به دلیل تقید به رعایت قانون و در قرار دادن اطلاعات شفاف مالیاتی در اختیار سازمان امور مالیاتی و انجام تکالیف قانونی مالی و مالیاتی خود در موعد مقرر توانست به عنوان مودی خوش‌حساب مالیاتی در کشور معرفی شود و مورد تقدیر قرار گیرد.

عطاالله معروفخانی مدیرعامل این شرکت درخصوص انتخاب فولاد هرمزگان به عنوان مودی خوش حساب مالیاتی کشور اظهار کرد: شرکت فولاد هرمزگان به عنوان یک بنگاه اقتصادی بزرگ خود را به رعایت قانون و مقررات مقید کرده تا اطلاعات شفاف و قابل اتکا را در اختیار سازمان امور مالیاتی قرار دهد و در مواعد قانونی مقرر تکالیف خود را انجام و مالیات مربوطه را پرداخت کند. در این زمینه نیز بصورت ویژه این مهم از سه سال گذشته در دستور کار معاونت مالی و اقتصادی این شرکت قرار گرفت و با کنترل صحیح و انجام خردمندانه امور در کنار استفاده از تجارب و تخصص همکارانم در آن معاونت توانستیم با رعایت همه شرایط، امروز بعنوان "مودی خوش حساب مالیاتی کشور" انتخاب شویم.

وی در خصوص اهمیت و لزوم توجه ویژه به امور مالیاتی اظهار کرد: از گذشته‌های دور مالیات از منابع تامین مالی دولت‌ها بوده و جامعه نیز به جهت استفاده از خدمات، بهره‌برداری از امکانات و منابع کشور طبق قانون موظفند که وجوهی از سود خود را به دولت پرداخت کنند که از آن به عنوان هزینه اجتماعی یا مالیات نیز یاد می‌شود.

مدیرعامل شرکت فولاد هرمزگان تصریح کرد: باعث افتخار است در شرایط حساس کشور که با اعمال تحریم‌های ظالمانه از طرف کشورهای ایران ستیز، اقتصاد کشور عزیزمان با موج‌های هرچند کوچک مواجه شد اما ما توانستیم با رعایت اصول و حفظ منافع سهامداران و جلوگیری از هرگونه اتلاف منابع، به این رتبه نائل شویم. خدای بزرگ را سپاسگزارم و این افتخار را به همکارانم در شرکت فولاد هرمزگان تقدیم می‌کنم.

انتشار دی‌اکسید کربن بخش انرژی رکورد زد

آژانس بین‌المللی انرژی (IEA) اعلام کرد انتشـار دی‌اکسـید کربن مرتبط با انرژی جهانی در سال ۲۰۲۳، به دلیل افزایش استفاده از سوخت فسیلی در کشورهای دچار خشکسالی، به رکورد بالایی صعود کرد.

دانشمندان می‌گویند اگر بخواهیم در سال‌های آینده به اهداف محدود کردن افزایش دما در جهان و جلوگیری از تغییرات اقلیمی غیرقابل کنترل، دست پیدا کنیم، کاهش چشمگیر انتشار دی اکسید کربن حاصل از مصرف سوخت‌های فسیلی، ضروری خواهد بود.آژانس بین‌المللی انرژی در گزارشی اعلام کرد: انتشار دی اکسید کربن به جای این که برای عمل به اهداف اقلیمی جهانی توافق پاریس، به سـرعت کاهش پیدا کند، به رکورد جدیدی رسیده است.

بررسـی و تحلیل آژانس بین‌المللی انرژی نشان داد انتشار جهانی دی اکسید کربن از انـرژی، بـه میزان ۴۱۰ میلیون تن یا ۱.۱ درصد در سـال ۲۰۲۳ افزایش یافته و به ۳۷.۴ میلیارد تن رسـید.در گزارش آژانس بین‌المللی انرژی آمده است: توسعه جهانی فناوری پاک مانند بادی، خورشیدی و وسایل نقلیه برقی، به مهار رشد انتشار گازهای گلخانه‌ای که به ۱.۳ درصد در سـال ۲۰۲۲ رسـید، کمک کرد. اما بازگشـایی اقتصاد چین، استفاده فزاینده از سوخت فسیلی در کشورهایی با تولید اندک برق آبی و بهبود سفرهای هوایی، به رشد کلی انتشار دی اکسید کربن منجر شد.

اقدامات برای جبران کاهش تولید برق آبی به دلیل خشکسـالی شدید، عامل حدود ۴۰ درصـد از افزایش انتشـار گازهای گلخانه‌ای معادل ۱۷۰ میلیون تن دی اکسـید کربـن بوده اسـت.آژانس بین‌المللی انرژی اعلام کرد بـدون در نظر گرفتن این عامل، انتشـار گازهای گلخانه‌ای از صنعت جهانی برق در سال ۲۰۲۳ کاهش می‌یافت.انتشار گازهای گلخانه‌ای مرتبط با انرژی در آمریکا، به میزان ۴.۱ درصد کاهش یافت و بخش عمده‌ای این کاهش، مربوط به بخش برق بود.در اتحادیه اروپا، انتشار گازهای گلخانه‌ای مرتبط با بخش انرژی در سال میلادی گذشته، تقریبا ۹ درصد کاهش یافت که ناشی از افزایش تولید برق تجدیدپذیر و کاهش تولید برق زغال سـوز و گازسوز بود.در چین که در حال احیا از قرنطینه‌های پاندمی کووید بود، انتشـار گازهای گلخانه‌ای از انرژی به موازات رشد تقاضا برای انرژی، ۵.۲ درصد افزایش یافت. با این حال، چین در حدود ۶۰ درصد از رشد وسایل نقلیه برقی و نیروی خورشیدی و بادی جهان در سال ۲۰۲۳، مشـارکت داشته است.بر اساس گزارش رویترز، در سال ۲۰۲۳، سهم خودروهای برقی از فروش خودروهای جدید در سـطح جهان، یک در پنج بود و به ۱۴ میلیون دسـتگاه رسیدند و ۳۵ درصد نسبت به سال ۲۰۲۲ رشد کرد.

قیمت‌گذاری دستوری منجر به فرار سرمایه می‌شود

سراب نقدینگی در صنعت برق

محمد انوشه‌نی

صنعـت بـرق یکـی از صنایع بسـیار حیاتی در اقتصاد اسـت که تاثیر مستقیم و غیرمستقیمی بر رشـد و ارزش‌افزوده اقتصـاد دارد؛ اما صنعت برق در ایران با چالش‌های اساسـی روبه‌رو شـده است؛ از جمله ارزانـی برق، نظام تعرفـه‌ای و بدهی‌های دولت به تولیدکنندگان. در این متن، ما قصد داریم به بررسـی این چالش‌ها و پیـدا کردن راهکارهایی برای حل مشکلات صنعت برق بپردازیم. اصلاحات صنعت برق از سـال‌های قبل و با آغاز برنامه سـوم توسـعه آغاز شـده، اما هنوز به‌پایان نرسیده است، هرچنـد هنوز هـم مشـکلات و چالش‌هایی برای تجدید ساختار و خصوصی‌سازی صنعت برق وجود دارد.

ارزیابی‌ها نشـان می‌دهد تعیین شفاف تعرفه‌ها و ایجاد مقررات و سـازکار روشـن بـرای تغییر در تعرفه‌ها به‌همراه پرداخـت به‌موقع مطالبات بخش خصوصـی، مدت زمان اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌هـا و تبعـات آن، قیمت‌گـذاری نیروگاه‌هـا، نبـود قانون جامع برای تجدیدسـاختار بخش برق، محدودیت‌هـای متعدد بانکی، ناتمام بودن اقدامات انجام‌یافتـه در قالب بازار و بـورس برق برای ایجاد فضای رقابتی و تعیین نرخ برق در این فضا از جمله چالش‌هـای ایـن صنعت و بخـش خصوصی با آن مواجه است.

تحلیلگـران معتقدند که این چالش‌ها ۲ ریشـه جداگانه دارند؛ یکی ناشی از خصوصی‌سازی ناقص و انجـام نگرفتن تعهـدات وزارت نیرو در دوره‌های مختلـف و دیگری ناشـی از واقعیت‌های اقتصادی ایران و مشکلات فرابخشی است که شامل انحرافات قیمتی، مشـکلات بانکی و بیمه‌ای و سـایر مسائل اسـت که نگرانی‌های بخش خصوصـی را افزایش می‌دهـد و به‌عنوان یـک عامل بازدارنـده از ورود جامع بخش خصوصی به این صنعت عمل می‌کند. همچنین، تجارب جهانی نشان می‌دهد که به‌دلیل حساسـیت صنعت برق، فرآیند خصوصی‌سازی در آن زمانبر اسـت و در میان‌مدت قابل‌انجام نیسـت. توسـعه صنعت برق نیازمند سـرمایه‌گذاری عظیم اسـت. کمبود منابع مالی و سـرمایه‌گذاری ناکافی می‌تواند مانع از توسعه و بهبود صنعت برق شود.

▣ چالش نقدینگی در صنعت برق

مشـکلاتی در صنعت برق وجود دارد که اصل آن به موضوع نقدینگـی برمی‌گردد، در عین حال باید با یک کار جهادی و برنامه‌ریزی‌شده در حوزه‌هایی که مشـکل وجـود دارد، این مشـکلات را برطرف کرد. نقدینگی در صنعت برق به‌معنای توانایی یک سازمان برای پرداخت هزینه‌ها، بدهی‌ها و تعهدات مالی به‌موقع خود اسـت. در صنعت برق، نقدینگی اهمیت بسیاری دارد، زیرا برای راه‌اندازی و عملیات پایدار سیسـتم تامین برق، نیاز به سـرمایه‌گذاری عظیمـی وجود دارد و همچنیـن برقراری تعامل با شرکای تجاری و تامین‌کنندگان نیازمند هزینه‌های قابل‌پرداخت است.

دلایـل متعـددی وجـود دارد کـه نقدینگی در صنعـت برق بسـیار حائزاهمیت اسـت. اولا، برای سـاخت، نصب و بهره‌بـرداری از نیروگاه‌ها، خطوط انتقال و تجهیـزات برقی پیچیده، سـرمایه‌گذاری عمده‌ای لازم است. این سرمایه‌گذاری‌ها معمولا در دوره‌های طولانی‌مدت بازدهی دارند و نیازمند منابع مالی قابل‌توجهی هسـتند. در صـورت عدم‌تامین نقدینگی کافی، پروژه‌های برق قادر به پیشـروی و رشـد مناسـب نخواهند بود که این می‌تواند منجر بـه نقصان در تامین برق و پایداری سیسـتم تولید و توزیع برق شود.

پرداخت مطالبات با وقفه روبه‌رو شده است

نواب مصلحی، کارشناس انرژی درباره چالش‌های صنعت برق اظهار کرد: در حال حاضر شرکت‌هایی که با توانیر یا شرکت‌های خصوصی کار می‌کنند، با مشکلات مالی روبه‌رو هستند و پرداخت مطالبات با وقفه روبه‌رو شـده؛ این اتفاق به این دلیل رخ داده است که شرکت‌های دولتی خود را مقید نمی‌دانند که بدهی‌های خود را به‌موقع پرداخت کنند. اکنون برخی شـرکت‌ها میلیاردها تومان از شرکت توانیر طلب دارنـد که ماه‌ها از موعد پرداختش گذشـته است. متاسفانه دست شرکت‌ها به‌جایی بند نیست و نمی‌توانند اقدام خاصی برای وصول مطالبات خود انجام دهند.

وی در ادامـه خاطرنشـان کرد: بهای تمام‌شـده محصـولات آلومینیومی به‌دلیل نرخ بالای شـمش آلومینیوم بسیار بالا اسـت، به‌طوری‌که یک تریلی بـار بیش از ۳ میلیارد تومان ارزش مالی دارد و نرخ ۱۰ عـدد تریلی بار آلومینیوم به ۳۰ میلیارد تومان می‌رسـد. با این وضعیت بدهی‌ها، مگر می‌شود این حجم از کار را به حال خود رها کنیم؟ ما همیشـه بـا چالش نقدینگی روبه‌رو هسـتیم و این موضوع، طبیعت کار شده است.

این کارشـناس انرژی عنوان کرد: مشـکل دیگر مربـوط بـه سـوداگری‌هایی اسـت کـه در صنف آلومینیوم وجـود دارد؛ به این نحـو که عده‌ای در بورس شـمش آلومینیوم دریافت می‌شود که اصلا کارشـان مربوط به ریخته‌گری نیست. این افراد به دلایـل مختلف و بـا این بهانه که مشـاغل مرتبط بـا آلومینیوم دارند، سـهمیه مشـخصی می‌گیرند و محصـولات دریافتی را در بـازار به مبالغ بالاتری می‌فروشـند و بازار را با هدف سودهای بادآورده بر هم می‌زنند.

▣ قیمت‌گـذاری دسـتوری به‌ضـرر صنایع است

مصلحـی با بیـان اینکه متاسـفانه بسـیاری از شـرکت‌های بزرگ مقدار تولید خود را کمتر از آن چیزی که هست، منتشر و مازاد تولید خود با مبلغ بسیار بالاتری صادر می‌کنند، تصریح کرد: برخی از این شرکت‌ها، معتقد هستند قیمت‌گذاری دستوری در آینده منجر به ورشکستگی شرکت آنها می‌شود و ترجیح می‌دهند تولیدات خود را در بازار داخلی یا خارجی به‌صورت آزاد به‌فروش برسانند.

به‌گفته وی، قیمت‌گذاری دستوری معمولا منجر به کاهش توانایی صنایع در جذب سرمایه می‌شود؛ زیرا با کاهش سـودآوری و بازدهی سـرمایه‌گذاری در این صنعت، شرکت‌ها و سرمایه‌گذاران خصوصی تمایل کمتـری به سـرمایه‌گذاری در زمینه تولید دارنـد. ایـن موضـوع می‌توانـد منجر بـه کاهش سـرمایه‌گذاری شود و تاثیر منفی بر رشد و توسعه صنایع داشته باشد.

اما مشـکل افت ارزش مطالبات به‌نوبه خود باقی مانده و پرداخت نشده است. همچنین در زمان نقد شـدن ایـن اوراق، درصدی هـم از آن باید کارمزد کم می‌شـود. متاسـفانه باید صریـح اعلام کنم که شـرکت‌های مذکـور مجبور بـه قبول ایـن اوراق هسـتند و چـاره‌ای جز ایـن ندارند. شـاید برای خوانندگان روزنامه صمت این موضوع جالب باشـد کـه برخی‌ها حتی گاهی جای طلـب خود «حواله سیمان» هم گرفته‌اند.

مصلحی بیان کرد: شـرکت‌ها چـاره‌ای جز قبول این اوراق ندارند. زمانی که توانیر شـرکت‌ها را برای پرداخت مطالبات فرامی‌خوانـد، گزینه‌های زیادی پیش‌رو شـرکت‌ها قرار نمی‌دهـد و راهی جز قبول این اوراق نیست. این تنها راه‌حلی است که می‌توان بخش اندکی از مطالبات را وصول کرد و متاسـفانه در آن دخل و تصرفی وجود ندارد.

این کارشـناس افزود: شـرکت‌ها بدشان نمی‌آید کـه در تاریخ معین و با مبلـغ موردرضایت، وصول طلـب کنند. همه این اتفاقـات باوجود میل باطنی شـرکت‌ها است. مسـلما اگر مشـکلات مالی حل شـود، راحت‌تر بدهی‌های بانکی پرداخت می‌شود. متاسفانه بسیاری از شرکت‌های نوپا در صنعت برق از لحظه ورود به این حـوزه درگیر وصول مطلبات خود هسـتند. این چالش‌ها توان عملکردی آنها را کاهش می‌دهد و ادامه فعالیت را برای‌شـان دشوار می‌سازد.

وی در پایـان گفت: حل مشـکلات مالی راهکار عجیـب و غریبـی نمی‌خواهـد و راه‌حـل کامـلا مشـخص اسـت؛ به این نحو که باید یـک قرارداد منسجم بین شـرکت توانیر و شرکت‌های فعال در حوزه برق منعقد شـود. در این قـرارداد باید زمانی بابت تحویل جنـس و زمانی برای تحویل مطالبات مشخص شود. باید شـرکت‌ها بتوانند حداکثر با ۲ هفتـه تاخیر بدهی‌های خود را وصـول کنند تا به مشکل برنخورند. به‌طورکلی تا زمانی که منابع مالی شرکت‌های خصوصی آزاد نشود، استراتژی مناسبی را نمی‌توانیم تعریف کنیم و به آینده کاری امیدوار باشیم.

▣ تاخیر در پرداخت مطالبات، دلیل اصلی تعطیلی کارگاه‌های صنعتی

شـهرزاد صالحی‌مورکانی، کارشناس صنعت برق اظهار کرد: متاسفانه مطالبات با تاخیر پرداخت و این موضوع باعث ضرر و زیان زیادی برای شـرکت‌های تولید و توزیع برق می‌شـود. این موضوع متاسفانه کاهـش تولید و تعطیلـی کارگاه‌های صنعتی را در پی دارد و روز به روز در حال بدتر شدن است. مواد اولیـه و موردنیاز برای تولیـدات مرتبط با برق باید به‌صـورت نقد دریافت شـود و این تاخیر در وصول مطالبات، باعث ضربه‌های مهلکی به زیرساخت‌های صنعتی می‌شـود. همان‌طـور که مطلع هسـتید، مـا تولیدات را به‌موقع تحویـل می‌دهیم، اما دولت نمی‌تواند نقدینگی موردنیاز برای پرداخت مطالبات را پرداخـت کنـد و گاهی تـا چندین سـال، این بدهی‌ها روی هم تلنبار می‌شود.

وی در ادامـه خاطرنشـان کرد: مشـکل دیگری که شـرکت‌های مرتبط با صنعت برق با آن روبه‌رو می‌شوند، تکمیل نیروی انسانی است؛ چراکه دیگر کارگران، سـخت زیر بار فعالیـت در کارهای یدی می‌روند و مشـکلات معیشتی باعث شده تا مشاغل دیگر را برای فعالیـت و امرار معاش انتخاب کنند؛ امـا همان‌طور که گفته شـد، بزرگ‌ترین مشـکل شـرکت‌های تولید برق، وصول نشدن بدهی‌ها بوده که چالش‌های زیادی را هم به‌وجود آورده اسـت. از سوی دیگر، بانک‌ها برای پرداخت تسهیلات معدل موجـودی طلـب می‌کنند که طلب‌های گسـترده از بابت خدمات ارائه‌شـده، ایـن معدل موجودی را کاهـش داده و این موضوع نیز مزید بر علت شـده اسـت تا شرایط مالی شرکت‌های برق به حال خود رها شود.

▣ سـیکل معیوب پرداخـت بدهی‌ها ادامه دارد

وی دربـاره اصلاح تبصره ۵ قانون بودجه سـال ۱۴۰۱ کـه قرار بود ۲۰ هزار همت از بدهی صنعت برق با انتشـار اوراق خزانه پرداخت شـود، تصریح کرد: هنوز بسیاری از شرکت‌هایی که برای دریافت مطالبات خود پیشگام شدند، موفق به دریافت تمام و کمال مطالبات خود نشده‌اند. امسال اعلام شد که این اوراق قرار است به‌صورت‌مستقیم به شرکت‌های طلبکار پرداخت شود، اما مبهم بودن این موضوع و اینکه هنوز تاریخ اعلامی دقیقی منتشر نشده، جاده سردرگمی را گسترانیده و برنامه‌ریزی و آینده کاری را مختل کرده است.

وی گفت: اغلب شرکت‌ها برای وصول طلب مالی خـود این اوراق خزانـه را دریافـت و آن را تبدیل می‌کننـد یا مجبور می‌شـوند ایـن اوراق را با ضرر به‌فروش برسـانند. از این‌رو زمانـی که زمان‌بندی مشخص و معینی وجود نداشته باشد، طلبکاران که اکثرا بازاری هستند، با شرکت‌های برق به مشکلات می‌خورنـد و هیچ چیزی جز نقدینگی و پول آنها را راضی نمی‌کند.

صالحی‌مورکانی درباره تعهـدات کاری مرتبط با شـرکت‌های توزیع افزود: متاسـفانه شرکت توزیع برق در قبال دیرکرد تعهدات مالی خود سهل‌انگاری می‌کند، اما از آن طرف، اگر شـرکتی حتی یک روز تاخیـر داشـته باشـد، جریمه‌های سـنگین وضع می‌کننـد. این رونـد در آینـده بـه واردات ضربه خواهد زد. متاسـفانه شـرکت‌های فعال در زمینه برق چاره‌ای ندارند که هرساله اوراق خزانه دولتی را به‌جای طلب خود قبول کنند؛ چراکه نمی‌توانند این همه تجهیزات را رها کنند و به شـغل دیگری روی بیاورند. از سـوی دیگر، شـرکت‌های برق تعهدات گسـترده‌ای دارند کـه باید به آنها پایبند باشـند؛ همچنین تعطیلی شرکت‌ها و کارگاه‌های برق منجر به بیکاری گسـترده کارگران شـاغل در این حوزه می‌شود.

وی در خاتمـه گفت: دولت بایـد نگاه ویژه‌ای به صنعت برق داشـته باشـد. نقدینگی که ماهانه به نیروگاه‌ها پرداخت می‌شـود، حتی برای هزینه‌های جاری کافی نیسـت و همـواره این دغدغه مالی در بخش‌هـای مختلف وجـود دارد. از طرفـی، برای تعمیرات سـالانه شـرکت‌های بهره‌برداری بودجه قابل‌توجهی نیاز دارنـد و کمبود در هرکدام از این بخش‌هـا بر کیفیـت تاثیرگذار اسـت و آثار آن در مـواردی مانند وقوع حوادث و خروج‌های اضطراری از مدار، در پیک مصرف خود را نشان می‌دهد.

▣ کلام آخر

صنعت برق نیازمند سـرمایه‌گذاری‌های بزرگ و پایدار اسـت. با این حال، نقـص اعتبارات و ناتوانی دولت در جذب سرمایه بخش خصوصی و خارجی، مانع از توسـعه و بهبود شبکه‌های برق و نیروگاه‌ها می‌شود. برای حل چالش‌های صنعت برق در ایران، نیازمند حمایت و توجه دولت و مقامات اقتصادی و سیاسی هستیم. ایجاد سیاست‌های موثر، تسهیلات مالی، تشویق به سرمایه‌گذاری و توسعه فناوری‌های نوین در صنعت برق می‌تواند برای بهبود و توسـعه آن بسـیار موثر باشد. برای حل چالش‌های صنعت بـرق در ایران، لازم اسـت که توجه جدی به بهبود زیرسـاخت‌ها، افزایـش تولیـد بـرق، اسـتفاده از تکنولوژی‌هـای نوین و جذب سـرمایه‌گذاری‌های لازم صورت گیرد.

باتوجـه بـه ظرفیت‌های بالقوه کشـور در زمینه انرژی، این چالش‌ها می‌توانند بانظر به تدابیر موثر و استراتژی‌های مناسب، به فرصت‌هایی برای توسعه پایدار صنعت برق تبدیل شوند.

دولت باید سیاسـت‌های کارآمـد را برای جذب سـرمایه‌گذاری در صنعـت بـرق ارائه کنـد. این سیاست‌ها می‌توانند شـامل تسهیلات مالی، حذف موانـع مربوط به سـرمایه‌گذاری، ارائه تسـهیلات مالی و مالیاتی، حفاظت از حقوق سـرمایه‌گذاران و تشویق به تکنولوژی‌های نوین باشند،بنابراین جذب سـرمایه‌گذاری‌ها در صنعـت بـرق نیازمند انتقال تکنولوژی‌های نوین است.

دولـت باید بـا ایجـاد زمینه‌های مناسـب برای انتقال تکنولوژی و همکاری با شرکت‌های خارجی، سرمایه‌گذاران را تشویق به استفاده از تکنولوژی‌های نوین در تولید و توزیع برق کند.

میزان مصرف گاز از رشد تولید پیشی گرفته است

کارشـناس انرژی با بیان اینکه میزان مصرف گاز در ۱۰ سـال اخیر از رشد تولید آن پیشی گرفته است، گفت: اگر دنبال مدیریت مصرف نباشیم با روند رشد آن در سال‌های آینده با ۳۰۰ میلیون متر مکعب ناترازی گاز، مواجه خواهیم شد؛ بنابراین باید به سمت افزایش بهره‌وری و بهینه سازی مصرف حرکت کنیم.محمدصادق مهرجو در گفت‌گو با ایرنا با اشاره به روند مصرف انرژی در کشور، اظهار داشـت: از سـال‌های گذشته تا کنون وابسـتگی زیادی به انرژی‌های فسـیلی مثل گاز، نفت، بنزین و گازوئیل داریم. از نیمه دوم دهه ۷۰ با گسـترش شبکه گازرسـانی و با توجیه بسط رفاه و عدالت اجتماعی اقدام به توسـعه شبکه گاز کشور کردیم که با شـروع توسعه پارس جنوبی، گازرسـانی به شهرها، کلانشهرها و شـهرهای کوچک شتاب گرفت.وی با اشاره به عقب‌ماندگی تولید نسـبت به مصرف، گفت: در ۱۱ سـال اخیر و از سـال ۱۳۹۰ تا ۱۴۰۱ سالیانه ۴.۸ درصد رشـد مصرف گاز داشتیم در حالی که رشـد تولیـد گاز، ۳.۸ درصد در یال بوده؛ لذا سـالانه یک درصد تولیـد از مصرف عقب ماند.کارشـناس انرژی گفـت: گاز برای ما یک کالای مصرفی محسـوب نمی‌شود، بلکه اسـتراتژیک بوده و در آینده نیز نقش مهم‌تری خواهد داشت، زیرا نیروگاه‌ها، صنایع، شـهرک‌های صنعتی، پتروشـیمی‌ها نیازمند گاز هستند و علاوه بـر ان در موقعیتی قرار داریـم که می‌توانیم تبدیل به هاب گازی منطقه شـویم.مهرجو با بیان اینکه ۴۰ درصد گاز کشور در بخش خانگی و صنایع غیرعمده مصرف می‌شود، بیان کرد: ۳۰ درصد از گاز مصرفی کشـور مربوط به پتروشیمی، صادرات و صنایع عمده است و ۳۰ درصد به نیروگاه‌ها اختصاص پیدا می‌کند.

وی ادامه داد: البته از گاز به عنوان فشار افزا و برای حفظ فشار در میادین نفتی اسـتفاده می‌کنیم، چنانچه اگر به میادین نفتی گاز تزریق نشـود، مقدار زیادی از تولید نفت را از دست می‌دهیم و باعث کاهش درآمدهای نفتی خواهد شد؛ بنابراین تقریبا به یک میلیارد و ۳۸ میلیون متر مکعب گاز سبک نیاز داریم.

این کارشـناس تصریح کرد: ضریب نفوذ گاز در کشـور از سال ۹۶ تا کنون به بالای ۹۸ درصد رسیده و با گازرسانی به سیستان و بلوچسـتان به ۱۰۰ درصد می‌رسد که باعث شده کشور به یک حامل انرژی ارزان وابسـته شـود.مهرجو به ضریـب نفوذ گاز در مصارف ایران و روسیه اشاره کرد و گفت: روسیه اولین دارنده گاز دنیـا و دومین تولیدکننده و ایران چهارمین تولیدکننده و دومین دارنده منابع گازی جهان است. ضریب نفوذ خانگی گاز در روسیه حدود ۵۰ درصد اسـت اما در ایران بالای ۹۰ درصد می‌رسد.وی با اشاره به بهره‌وری در تولید گاز کشور، تاکید کرد: ما در صنعت نفت یک گاز غنی داریم و از چاه‌های نفت اسـتخراج می‌شود که در اختیار پالایشگاه‌های گازی قرار می‌گیرد و پس از آن تبدیل به گاز سبک شده و به خطوط لوله تزریق خواهد شد؛ در این انتقال گازهای همراه سوزانده می‌شود و برای جلوگیری از این گاز سوزی باید، سیستم‌های فرآورشی گاز را تقویت کنیم تا از این مسیر گاز کمتری را سوزد و آن گاز برای تزریق گاز به میادین نفتیو یاد در صنایع و صادرات استفاده کنیم.کارشناس حوزه انرژی با اشاره به میزان گاز سـوزی در سال گذشته، اظهار داشت: در سال گذشته، ۹۳۶ میلیون متر مکعب تولید گاز غنی داشـتیم که ۸۷۰ میلیون متر مکعب گاز تحویل شـبکه گازی کشور شد، یعنی ۶۶ میلیون متر مکعب گاز را هنگام فراورش (گاز فلر) سوزاندیم.مهرجو گفت: دو فـاز پارس جنوبی ۵۶ میلیون مترمکعب گاز تولید می‌کند که ۱۰ میلیارد دلار سرمایه گذاری نیاز دارد، در صورتی که به صورت یکجا، ۶۵ میلیون متر مکعب گاز را سـوزاندیم. امسال نیز تا پایان آذر ماه ۹۳۰ میلیون متر مکعب گاز اسـتحصال کردیم که حدود ۸۵۰ میلیون متر مکعب گاز به شبکه منتقل شد که اختلاف ۷۰ میلیون متر مکعبی وجود دارد.وی با اشـاره به نحوه قیمت‌گذاری گاز گفـت: قیمت‌گذاری گاز برخلاف نفت خـام کاملاً منطقه‌ای اسـت، در صورتی که بازار داخلی کشـور، تابع قیمت‌های جهانی نیسـت. چنانچـه گاز را به نیروگاه‌ها هر متـر مکعب ۱۰۰ تومان بدهیـم و به مصرف کننـدگان خانگی متر مکعبـی ۱۴۰ تومان اختصـاص پیدا می‌کند کـه این ارزان بودن دلیلی اسـت که در کشور به سمت تنوع بخشی به سبد سوختی حرکت نکردیم.

این کارشـناس حوزه انرژی با اشاره به لزوم شکل‌گیری معاونت انرژی ذیل ریاست‌جمهوری، بیان کرد: این معاونت باید با سیاست گذاری‌هـای کلان بتواند در وزارتخانه‌های مربوطه سیاسـت‌های خود را اتخاذ کند؛ در صورت که می‌توان پروژه‌های بهینه‌سـازی را به سـرانجام رسـاند.مهرجو گفت: اگر دنبال مدیریت مصرف و بهینه‌سـازی نباشیم و جلوی رشـد مصرف را نگیریم، با توجه به ۳۰۰ میلیـون متر مکعب ناترازی گاز، دچار بحران خواهیم شـد؛ لـذا باید با اعمال سیاسـت‌های جدید در حـوزه صنایع گازی از جمله پتروشیمی‌ها و نیروگاه‌های داشته باشیم. همچنین مباحثی نظیر تعرفه‌گـذاری پلکانی، جمع‌آوری گازهـای همراه، توجه به بهینه‌سازی و دوری از سیاسی‌کار را نیز مورد توجه قرار بگیرد.

یادداشت

باید به ناترازی برق توجه کرد

بهروز احمدی‌حدید
کارشناس انرژی

ناترازی تولید و مصرف برق در ایام گرم تابستان در چند سال گذشته به مسئله اساسی صنعت برق کشور تبدیل شده است. راهکارهای برون‌رفت از این عدم‌تعادل بلندمدت، ریشـه‌یابی علل ایجاد این ناترازی، آسیب‌شناسـی سیاست‌های گذشته و تدوین برنامه بلندمدت سـرمایه‌گذاری در هر دو بخش تولید و مصرف برای کاهش فاصله بین تولید و مصرف برق کشـور است.در کنار برنامه‌های مربوط به افزایش ظرفیت تولید برق و تنوع‌بخشی به سبد انرژی کشور، باید به سیاست‌های افزایش بهره‌وری و کاهش شدت مصرف برق نیز به همان اندازه توجه کرد و سـرمایه‌گذاری موردنیاز در آن انجام شـود. جایگزینی تجهیزات قدیمـی با تجهیزات جدید و کم‌مصرف، عایق‌بندی سـاختمان‌ها، ممیزی انرژی در صنایع، اعمال برچسب انرژی برای تجهیزات مصرفی و ... از سیاسـت‌های کاهش مصرف و افزایـش بهره‌وری در مصرف انرژی هسـتند که وزارت نیرو و سیاسـت‌گذاران انرژی کشور باید توجه جدی به آن داشته باشـند.حتی در صورت اجرای طرح‌های فوق، افزایش شدید مصرف برق در ایام اوج بار تابستان، همچنان مسئله‌ای اساسی برای شبکه برق کشور خواهد بود. تغییر سطح مصرف برق در ماه‌های گرم سـال که ناشی از تقاضای سرمایشی در تابستان اسـت، تنها مربوط به ایام و ساعات محدودی از سال و مسئله کوتاه‌مدت شـبکه سراسری برق کشـور است. براساس برخی برآوردها، تقاضای سرمایشی برق در کشور اختلافی حدود ۳۰ هزارمگاوات در میزان مصرف برق در ایام گرم نسـبت به ایام غیرگرم در کشور ایجاد می‌کند. علاوه بر سیاست‌های افزایش بهره‌وری انرژی، تمرکز بر کاهش مصرف در این ایام از اهمیت حیاتی برای وزارت نیرو برخوردار است. طی سال‌های گذشته، وزارت نیرو به‌تناوب از طرح‌های مبتنی بر تنبیه استفاده کرده و نـرخ خرید برق در ایام گرم و سـاعات پیک را افزایش داده اسـت. این طرح‌ها باتوجه به سـهم کم‌هزینه برق در بودجه خانوار و نیز کشـش بسـیار پایین قیمتی برق در کوتاه‌مدت و میان‌مدت، تاثیر قابل‌توجهـی بر مصرف برق در کوتاه‌مدت نـدارد و بایـد اثـرات آن را در بلندمدت جسـت‌وجو کرد.از سـال گذشـته، وزارت نیرو به اجرای طرح‌های تشویقی برای کاهش مصرف روی آورده اسـت. در این طرح‌ها سیاست‌گذار به‌دنبال ایجـاد انگیزه در مصرف‌کننده برای کاهش مصرف با پرداخت پاداش است. امسال دامنه شمول طرح به بیش از ۳۱ میلیون مشـترک بخش خانگی گسترش یافته است و تمامی مصرف‌کنندگان خانگی که کمتـر از ۲.۵ برابر الگوی مصرف اعلامی، مصرف داشـته باشند، می‌توانند از مزایا و پاداش‌های آن استفاده کنند. میزان پاداش پرداختی نیز به‌صورت پلکانی از ۵۰۰ تومـان به‌ازای هر کیلووات سـاعت تـا ۲هزار تومان بـه‌ازای هر کیلووات سـاعت افزایش یافته اسـت. با دقت در ارقام اعلام‌شده و برخی محاسبات ساده می‌توان نتیجه گرفت کـه مصرف‌کنندگان برای تنها ۱۰۰کیلووات سـاعت کاهش در مصـرف در هـر دوره می‌توانند از ۵۰هـزار تومان تا ۲۰۰ هـزار تومان پاداش دریافت کنند. ارقام فوق وقتی معنی‌دارتر می‌شـود که دقت کنیم متوسـط بهای قبض خانوار در کشور در هـر دوره کمتر از ۳۰ هزار تومان است.سیاسـت حمایتی و پرداخت پاداش اعلامی توسـط وزارت نیـرو در ایام اوج بار به‌هیچ‌عنوان به‌معنی نفی سیاسـت‌های قیمتی بلندمدت در سـمت تقاضا برای کاهش مصرف نیسـت. سرکوب بلندمدت نرخ نسـبی برق در کشـور منجر به بروز انحرافات اساسی در تخصیص منابع توسـط خانوارهای کشـور در بلندمدت شده و انتخاب‌های خانوارها و صاحبان صنایع کشـور را به‌سـمت فرآیندهـای انرژی بر سـوق داده؛ به‌عبارت‌دیگر، پایین بودن نرخ نسـبی، باعث جایگزینی برق به‌جای سـایر عوامل تولید و کالاهای مصرفی در سـبد بنگاه و خانوار شـده است.تلاش برای کاهـش ناترازی برق در سراسـر کشـور در حال انجام است. شـرکت ملی توانیر به‌عنوان شرکت مسئول توزیع برق در ایـران، برای بهبـود کیفیت توزیع بـرق و کاهش ناترازی برق، اقدامـات متعددی را انجام داده اسـت، اما این اقدامات باید به‌نحوی باشـد که نتیجه تاثیرگذاری داشته باشد وگرنه طـرح یک موضوع تا وقتی رنگ اجرایـی نگیرد، ارزش ندارد. همچنیـن، در سـال‌های اخیـر، برنامه‌هایـی بـرای احداث نیروگاه‌های جدید، توسعه شبکه برق و افزایش ظرفیت تولید برق از منابع تجدیدپذیر مانند باد و خورشـید در کشور اجرا شـده که این اقدامات تاحدودی بـه کاهش بار برق و ناترازی برق در شبکه کمک کرده و سبب بهبود کیفیت توزیع برق و کاهش خطرات مربوط به ناترازی برق در سراسـر کشور شده که امید است این اقدامات روزبه‌روز افزایش پیدا کند و ناترازی انرژی در کشور به‌طورکلی حل شود.

موج انرژی

آرامکو اوراق قرضه ۵۰ ساله می‌فروشد

مدیر ارشـد مالی آرامکوی سـعودی اعلام کرد این شرکت نفتی ممکن است امسال اوراق قرضه بلندمدت بفروشد.

زیاد المرشـد در کنفرانسـی در ریاض گفت: این شـرکت ممکن اسـت اوراق قرضه با مدت سررسـید ۱۵ تا ۵۰ سال، منتشـر کند. می‌توانید انتظار داشته باشید که آرامکو در بازار فعال باشـد. وی در پاسخ به این که آیا آرامکو ممکن است در سال ۲۰۲۴، اوراق قرضه بفروشد، پاسخ داد: احتمالا.

مدیر ارشد مالی آرامکو اظهار کرد: آرامکو که درآمدهای کل سـال خود را در مارس منتشر می‌کند، با وجود محدود کردن تولید و فروش نفت نسبت به سطح سال ۲۰۲۳، تاکنون، سود نقدی برای دولت سـعودی را حفظ کرده است. این شرکت به پرداخت آنچه در تـوان دارد، ادامه می‌دهد و نیازی به صدور اوراق قرضه برای حمایت از پرداخت سود نقدی ندارد.

این شـرکت که بزرگترین صادرکننده نفت در جهان است، بخش عمده درآمد دولت عربسـتان سعودی را از طریق سود نقدی خود فراهم می‌کند و سـال گذشته، یک پرداخت ویژه مبتنی بر عملکـرد را آغاز کرد. پرداخت این پول برای تامین پروژه‌های توسـعه و متنوع کردن اقتصاد عربسـتان و کاهش وابستگی به نفت، اهمیت بیشتری پیدا کرده است.

بر اسـاس گزارش بلومبرگ، گروه اوپک پلاس برای تقویت قیمت‌هـا و تثبیت بازارهای نفت، تولید خـود را محدود نگه داشـته اسـت. بعضی از اعضای این گروه از جمله عربسـتان سعودی، کاهش تولید بیشـتری را اعمال کرده‌اند که ممکن است در سه ماهه دوم، تمدید شود.

روزگار معدن

E-mail:info@madandaily.com • https://t.me/rozegarmadan • www.twitter.com/Madandaily • www.instagram.com/Madandaily • www.rouzegaremadan.ir

دوشنبه
- ۱۴اسفند ۱۴۰۲
- ۲۳ شعبان ۱۴۴۵
- ۴مارس۲۰۲۴
- سال ششم
- شماره ۱۲۶۶

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و هنری روزگار وصل
مدیر مسئول: مهدی نجفی
سردبیر: شهریار خادمی

آدرس: تهران- خ قائم مقام فراهانی کوچه آزادگان شماره ۲۶
تلفن:۸۲۱۹۰(داخلی-۲۲۷-۱۵۶)
نمابر:۸۲۱۹۰(داخلی-۱۰۴)

تلفن‌سازمان‌آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۲
امورمشترکین: ۸۸۱۰۵۳۰۶
توزیع‌وسازمان‌شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱
چاپخانه:صمیم

عرضه ۱.۲ میلیون تن محصول در تالار نقره ای

تالارهـای بـورس کالای ایران روز یکشـنبه ۱۳ اسـفند ماه میزبان عرضه یک میلیون و ۲۶۰ هزار و ۷۱ تن انواع کالا و محصول بودند و بیشترین عرضه هـا مربوط به تالار سـیمان بود. تـالار محصولات صنعتـی و معدنی عرضه ۶ هزار و ۷۰۰ تن شـمش آلومینیـوم، ۴ هزار تن آهن اسـفنجی بریکت، یک هزار و ۴۴۰ تن شـمش روی، ۳۰۰ تن هیدروکسید آلومینیوم و ۳۰۰ تن اکسید آلومینیوم را تجربه کرد.

در تالار پتروشیمی و فرآورده های نفتی ۳۸ هزار و ۲۸۳ تـن مواد پلیمری و شـیمیایی عرضه شـد. تالار حراج بـاز هم میزبان عرضه ۴ هزار و ۳۰۰ تن سـولفات سـدیم، ۴ هزار و ۸۰ تن مس کاتد، ۲۵۰ تن سـولفور مولیبدن و ۵۴ تن متیلن دی فنیل دی ایزوسیانات بود.

در تالار صادراتی نیز ۲۷ هزار و ۴۶۰ تن قیر و ۱۳ هزار تن شـمش بلوم روی تابلو رفت. بازار فرعی هم شـاهد عرضه ۵۰۰ عدد بشکه خالی، ۸۰ تن سدیم لوریل اتر سـولفات، ۴۵ تن ضایعـات فلزی واگنی، ۶ تن ضایعات فلـزی ارتباطی، ۳ تن ضایعات فلزی تاسیساتی بود.

کارتن

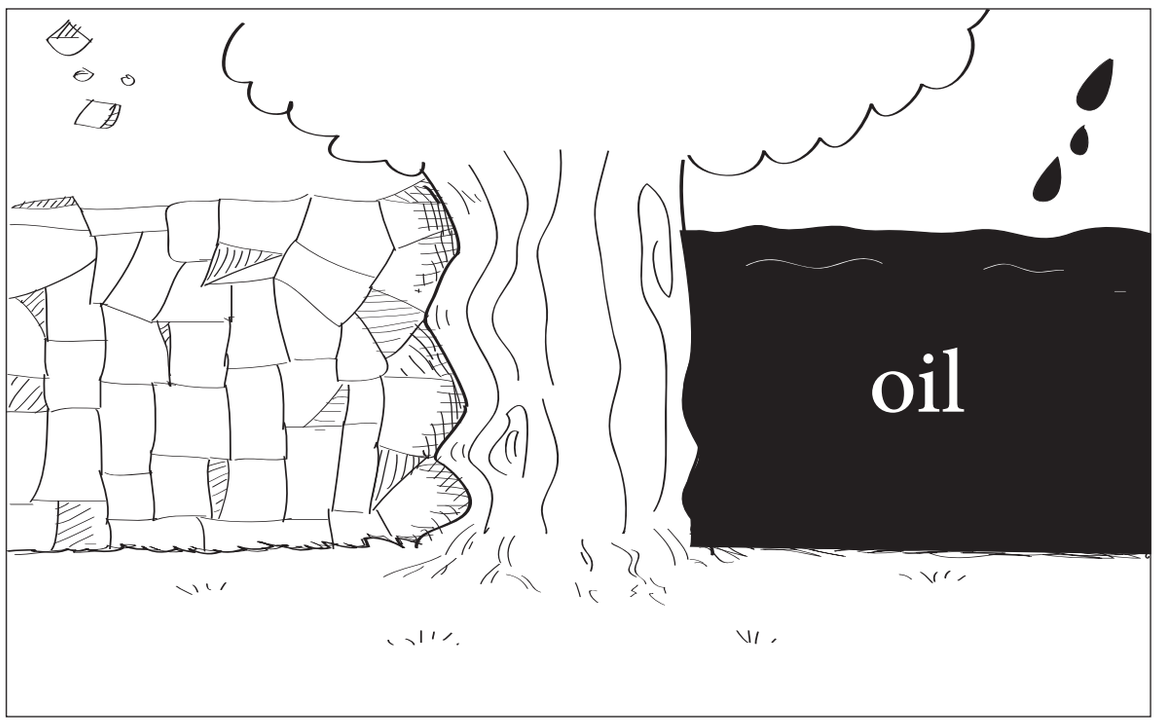

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

صعود بورس از سکوی دلار

گروه بورس: معاملات بورس در روزگذشـته همسو با تحرکات قیمتی در بازارهای موازی، صعودی استارت خورد و شـاخص سـهام با رشـد ۱.۵۴درصدی بعد از ۵۲روز پرنوسـان در ارتفاع ۲میلیون و ۸۶هزار واحدی قرار گرفت و توانسـت روند متعادل‌تری را تجربه کند. در این روز شـاهد انتقال سهامی به ارزش ۴۶۹میلیارد تومان از سـبد حقوقی‌ها به پرتفـوی معامله‌گران خرد بودیـم. حال بعد از چندین هفتـه نزولی، ارزش روزانه معامـلات خرد به میـزان ۴۸۰۴میلیارد تومان رسـید که بیشـترین افزایـش درصدی روزانه از سـوم بهمن محسوب می‌شود.بورس تهران معاملات شنبه را توفانی و با رشـد چشمگیر همه شـاخص‌ها و دیگر مولفه‌های مهـم از جمله ارزش معاملات و تحـرکات معامله‌گران حقیقی پشت‌سر گذاشت؛ به‌طوری‌که همزمان با جهش ۱.۵۴درصدی شـاخص کل، این نماگـر از میانه کانال ۲میلیـون واحد عبور کرد و در سـطح ۲میلیون و ۸۶ هزار واحد قرار گرفت. شنبه روز خوبی برای اهالی بازار سهام بود و سنجه‌های آماری از رونق نسبی در این بازار حکایـت دارند.بااین‌حال همچنان نشـانه‌هایی از تردید میان معامله‌گران خرد قابل مشاهده است؛ نگرانی‌هایی که بیشـتر از وضعیت متغیرهای اقتصادی نشات گرفته است. بررسی رفتار سـهامداران نشان می‌دهد همزمان با اوج گرفتن تب سیاسـتگذاری‌های انقباضی به‌عنوان مانعی در برابر رشـد قیمت سـهام، خروج پول حقیقی سـرعت بیشـتری گرفته اسـت. بنابراین می‌توان روند نزولی بورس طی ماه‌های اخیـر را متاثر از نگرانی‌های اقتصـادی مطرح کرد. امـا در روز گذشـته و برخلاف ماه‌های قبل، شـاخص سـهام روندی متفاوت به خود گرفت. شـواهد امر نشـان می‌دهد فعال بودن بازارهای ارز و طـلا علاوه بر دو خبر مثبت در حوزه خودرویی‌ها و پالایشـی‌ها، نقـش مهمـی را در صعـود نماگرها در معاملات نخسـتین روز هفته ایفا کرده‌اند. کارشناسان بازار سـرمایه معتقدنـد یکی از مهم‌تریـن دلایل روند نزولی بورس از بهمن‌ماه به افزایش بی‌سـابقه نرخ سود سپرده بانکی باز می‌گردد.

اما به نظر می‌رسد در صورتی که تحرکات قیمتی در بازارهای ارز و طلا ادامه داشـته باشـد، می‌تواند شوک منفی تحمیلی حاصل از تبعات نرخ سـود بهره به بازار سـهام را خنثی کند و شـرایطی را رقم بزند تا سـمت تقاضا تقویت شود. درحالی‌که بورس ۲۳۰ روز معاملاتی را پشت‌سـر گذاشـته اما شاخص سـهام همچنان زیر کانال ۲,۱میلیون واحد قرار دارد. این در حالی است که دماسـنج اصلی بورس در ۱۴ فروردین‌ماه سطح کنونی را لمـس کرده بـود. حال با توجه بـه همگرایی بورس با بازارهای موازی در روز گذشـته این پرسـش مطرح می‌شـود که صعود مذکور تا کجا ادامه دارد؟ با توجه به اینکه رشد اخیر رابطه معناداری با رشد بازارهای موازی دارد، باید دید در این بازارها چه اتفاقاتی رخ خواهد داد. از ابتدای زمسـتان همه بازارهای دارایی روند صعودی بـه خود گرفتند اما بورس نتوانسـت رقبـای خود را در این مسـیر همراهی کند.بنابراین یکی از سـناریوهای کنونی به یک نکته مهم اشـاره می‌کنـد، اینکه اکنون زمانی اسـت که بورس می‌تواند جاماندگی خود نسبت به بازارهای دیگر را جبران کند. این سناریو از دو منظر می‌تواند محتمل به نظر برسـد. نخست اینکه ارزندگی بـازار و P/E آن در محـدوده‌ای قـرار دارد کـه خرید سـهام را منطقی جلوه می‌دهد. اکنون سـهام بسیاری از شـرکت‌ها از خطـوط قرمز ارزندگی عبـور کرده‌اند. این در حالی اسـت که بازارهای دیگر با حباب قیمتی مواجه هستند. اگر فرض را بر این بگذاریم که از سرعت افزایش نرخ دلار کاسـته شـود و در این میان ریسـک جدیدی به بازار اضافه نشـود، ترس سـهامداران از جا ماندن از مسیر رونق بازارها می‌تواند رنگ ببازد. اما باید دید سناریوی «ورود بازار به رشد» از منظر تکنیکال تا چه میزان امکان‌پذیر است. شاخص کل بورس، به لحاظ تکنیکالی در محدوده کف کانال صعودی تشـکیل شده در چند ماه اخیر اسـت و احتمالا واکنشـی را به سقف و کف این کانال خواهد داشت.اگر متغیرهای اقتصادی از بازار سـهام حمایت کنند، احتمالا مثبت‌های اخیری که شامل شـاخص کل شد، می‌تواند در نتیجه حمایت مورد اشـاره باشـد و بازار را تا سـقف کانـال محدوده ۲میلیـون و ۳۰۰هزار واحد بالا بکشـد. از این رو باید گفت هـر دو عامل در حالتی می‌تواننـد به کمک بازار بیایند که شـوک منفی جدیدی به بازار وارد نشود، در غیـر این صورت همان‌طور کـه در ماه‌های اخیر مطرح بوده اسـت، ارزندگی سـهام موضوع تازه‌ای نیسـت. با این وجود پول حقیقی به‌سـرعت در مسـیر خروج قرار گرفته اسـت. بررسی روند بورس حاکی از این است که شـاخص سهام با ورود به زمستان ۵.۵۹درصد از ارتفاع خود را ازدسـت داده و مبلغی بـه میزان ۸۹۹۵میلیارد تومان سـرمایه خرد و حقیقی از گردونه سـهام خارج شـده اسـت که آمار تامل‌برانگیزی محسوب می‌شود. ثبت این آمـار مایوس‌کننده در حالی اسـت که چهار مولفه تاثیرگـذار بر بازار، از جمله انتظارات مثبت برای گزارش‌های ۹ماهه شـرکت‌ها، و تداوم رشـد قیمت‌ها در بازارهای داخلی و خارجی نتوانسـتند ریسـک‌های حاکـم بر بـازار را تقلیل دهند و منجر به رشـد قیمت سـهام شـوند. هرچند طی ماه‌های اخیر، بورس تهران ابرنوسـان‌های شـدیدی را به خود دید، اما بررسـی‌ها نشـان می‌دهد طی ۲۳۰ روز معاملاتـی ۱۴۰۲ بورس تنها با رشد ۶,۴۳درصدی، همچنان قعرنشین بلامنازع در میان بازارهای ارز (۲۰درصد رشد) و طلا (۱۱درصد رشـد) اسـت. با وجود اینکه آمارها نشان می‌دهد نگاه بلندمدت به سـرمایه‌گذاری در این بازار، سود مناسبی را بـه ارمغان می‌آورد اما ریسـک‌پذیری بالای بورس از وضعیت متغیرها و نداشـتن تسلط کافی به تحلیل‌های بنیادی و تکنیکال از سوی سهامداران خرد، بازار مذکور را به بازاری مخاطره‌آمیز برای سـرمایه‌گذاران خرد در میان دیگر گزینه‌های سرمایه‌گذاری، مبدل کرده است.

ورق معاملات برگشت

با قرار گرفتن دماسـنج تالار شیشـه‌ای در محدوده ۲میلیون و ۸۶هزار واحد در دوازدهمین روز اسـفندماه ورق بورس برگشـت. با وجود اینکه عوامل منفی دست به دسـت هم داده بودند تا سهام با اصلاحی فرسایشی همراه شـوند، بورس‌بازان روز گذشـته رقبـای خود را همراهـی کردنـد تا به‌رغم تـداوم دسـتورالعمل‌هایی که محدودیت‌هـا را افزایش می‌دهد، رنگ سـبز را در تالار شیشـه‌ای مشاهده کنند. دیروز حرف‌وحدیث‌های پیرامون تجدید ارزیابی در گروه‌های خودرویی، افزایش نـرخ محصولات و خارج شـدن احتمالی این گروه‌ها از زیان تا افزایـش نرخ دلار آزاد، معاملات بازار را با رونق همراه کرد. در این روز همه نماگرهای بورسی به صورت یکپارچه رشـد کردند. پس از رشد ۱,۵۴درصدی بازار، صف‌های خرید نیز فعال شدند. به این ترتیب بازار ورود پول ۴۶۹میلیارد تومانـی را ثبت کرد. این میزان ورود پول از ۴شهریور سال جاری تاکنون بی‌سابقه بوده است.

از رفتـار معامله‌گران در روز شـنبه می‌توان این‌طور استنباط کرد که سهامدارانی که قصد نقد کردن سهام خود را داشـتند تا حـدودی از تصمیـم خود منصرف شدند و به انتظار روز کاری بعد نشستند. در صورتی که روند صعودی بورس تداوم یابد، وضعیت نقدشـوندگی بازار نیز تغییر مسـیر خواهد داد. ارزش معاملات خرد سهام نسـبت به روز چهارشـنبه نیز بیش از ۶۵درصد افزایش یافت، که بیشـترین افزایش درصدی روزانه از ۱۹اردیبهشـت‌ماه محسـوب می‌شـود. در روز گذشته ارزش معامـلات خـرد (سـهام و حق تقـدم در بورس و فرابـورس) به رقـم ۴۸۰۴میلیارد تومان رسـید که بیشـترین مقدار از ۳بهمن محسـوب می‌شود. شاخص هموزن نیز رشد ۱,۴۷درصدی نمایش مطلوبی را نشان داد. اوضـاع در بازار فرابورس هم مسـاعد بود و هر دو نماگر این بازار توانستند رشد ۱,۳۴ و ۱,۴۵ درصدی را ثبت کنند.در بسیاری از نمادها دیروز شاهد رشد قیمت بودیم اما همچنان هراس از تداوم افت قیمت سـهام و جو هیجانی ناشی از کنترل انتظارات تورمی از مهم‌ترین مباحث در میان بورسی‌ها بود. به این ترتیب بازار سهام که در ماه‌های اخیر دوره‌های کاهشـی را تجربه کرده، در اتفاقی کم‌سـابقه طی سـال جاری رشـد خوبی را ثبـت کرد. امـا در عین حال تحلیلگران بـر این باورند که سـرمایه‌گذاران نباید در بورس به دنبال کسب سود نامتعارف یا به‌اصطلاح نجومی در زمانی اندک باشند.

نمایش بازار سرمایه در پایان سال

روزها در حال سـپری شـدن اسـت و مدت زیادی تا پایـان سـال ۱۴۰۲ باقی نمانـده، فعالان بازار سـرمایه در انتظارنـد که شـاید وعده‌ها تحقق یابـد و بورس نیز سـبز شود؛ اما باتوجه به شـرایط موجود و اخبار به نظر نمی‌رسد که پایان سـال سبز پررنگی در تالار شیشه‌ای داشـته باشـیم. اسـفند ماه اصولا خبرهای سیاسـی و اقتصادی مثبتی برای بازارهـای مالی ندارد و اغلب این بازارها تحت فشار قرار می‌گیرند که این فشار برای برخی از بازارهـا رشـد و برخی دیگر از بازارهـا نزول را در پی دارد. اکنون اگر در این ماه خبری مثبت با قدرت بالا به بازار نرسد، میزان فشار فروش حقوقی‌ها برای شناسایی سـود و همچنین تسـویه اعتبار برخی از کارگزاری‌ها و سختگیری سیستم بانکی در اعتباردهی آخر سال عرضه در بازار بیشـتر می‌شـود که نتیجه آن نـزول ادامه‌دار و بیشـتر بازار اسـت. به جز این موارد از روز جمعه شاهد افزایش قیمت دلار بودیم که به گفته کارشناسـان حوزه ارز احتمـالا ایـن روند تـا روزهای آتی ادامه‌دار باشـد. افزایش قیمت دلار در بازار آزاد می‌تواند به صورت میان مـدت بورس را نیز تحت تاثیر قـرار دهد، یعنی هیجان افزایش قیمت دلار بازار آزاد، سـهامداران بورس را تحت تاثیر قرار می‌دهد و سهامداران با تکیه به افزایش قیمت دلار به صورت هیجانی خرید می‌کنند که در نهایت رشد بازار را بـه صورت موقت در پی دارد. بازار سـرمایه این روزهای پایانی سـال در مرز دو میلیونی حرکت می‌کند و نمی‌تواند صعود چندانی داشـته باشـد، حتی با توجه به شـرایط اجازه نمی‌دهند که شـاخص وارد یک کانال پایین‌تـر شـود و درنتیجه بـه صورت ناچـار در مرز دو میلیونی می‌ماند و سـود چندانی به سهامداران نمی‌دهد و تنها یک عدد به حساب می‌آید؛ چراکه ارزش معاملات بازار بسـیار پایین است و قیمت سـهام نیز در کف قرار دارد. اگر در شـرایط منطقی بخواهیم صحبت کنیم این قیمت‌ها بسـیار ارزنده اسـت و حتـی می‌تواند در میان مدت سـود بسـیار قابل توجهی برای سهامداران در پی داشته باشد؛ اما شرایط تالار شیشه‌ای طی سه سال اخیر عادی و معمول نیسـت، در نتیجه خرید سهام در قیمت پایین سود چندانی نخواهد داشت و حتی ممکن به علت برخی از تصمیمات یک‌شبه قیمت سهام به رده پایین‌تر نیز سقوط کند و سهامداران زیان بیشتری کنند.بنابراین می‌توان از این شـرایط نتیجـه گرفت که اگر دخالتی به صورت مسـتقیم و غیرمسـتقیم در بازار صورت نگیرد و مسـوولان مربوط اجازه دهند بازار سـرمایه مسیر خود را پیـش برود؛ همچنین حقوقی‌هـا نیز نقدینگی جدید وارد بـازار کننـد آن زمان صعود واقعی تالار شیشـه‌ای قطعی خواهد بود و دیگر سهامداران نگرانی بابت شرایط نخواهند داشـت.زمان چندانی به پایان سال نمانده و با توجه به بررسـی‌ها احتمالا تا پایان سال روندی متعادل و گاها مثبت را تجربه کند اما خبری از سـودهای خوب برای عیدی سهامداران در بازار سرمایه نخواهد بود.تورم نقطه به نقطه شـاخص بهای تولیدکننده در پی استمرار پیگیـری سیاسـت تثبیت اقتصادی و کاهش نوسـانات نـرخ ارز روند نزولی خود از ابتدای سـال جاری را ادامه داده و بـا کاهش ۱۴.۴ واحد درصـدی، از ۴۲.۴ درصد در اسـفندماه ۱۴۰۱ به ۲۸.۰ درصد در بهمن‌ماه سـال جاری رسید. بررسی تحولات شاخص بهای تولیدکننده به تفکیک گروه‌های اصلی «کالا» و «خدمت» در سـال جـاری حاکی آن اسـت که تـورم نقطه بـه نقطه گروه اختصاصی «کالا» با کاهش ۱۶.۵ واحد درصدی از ۴۱.۰ درصد در فروردین‌ماه سـال جاری بـه ۲۴.۵ درصد در بهمن‌ماه رسیده است. همچنین تورم نقطه به نقطه گروه اختصاصـی «خدمـت» از ۴۰.۰ درصـد در فروردین‌ماه به ۳۶.۲ درصد در بهمن‌ماه سـال جاری رسـیده است. همچنین بررسـی تحولات شاخص بهای تولیدکننده در این دوره حاکی از بهبود در روند تورم این شاخص است، به‌طوری که تورم دوازده‌ماهه شـاخص بهای تولیدکننده از ۸۲.۶ درصـد در شـهریورماه سـال ۱۴۰۰ بـه ۳۴.۰ درصـد در بهمن‌ماه سـال ۱۴۰۲ کاهش یافته که موید کاهـش ۴۸.۵ واحد درصدی در این مقطع اسـت. تورم ماهانه شاخص بهای تولیدکننده در بهمن‌ماه ۱۴۰۲ رقم ۱.۲ درصد را ثبت نمود. بررسـی تورم ماهانه به تفکیک گروه‌های اختصاصـی «کالا» و «خدمت» حاکی از تورم ۱.۸ درصـدی گروه کالا (ضریب اهمیـت ۶۵.۷ درصد) با سـهم از تورم ۱.۲ واحد درصـد و تورم ۰.۳- درصدی خدمـات (ضریب اهمیت ۳۴.۳ درصد) با سـهم از تورم ۰.۱- واحد درصد می‌باشد که نشان می‌دهد تورم ماهانه بهمن‌ماه تماماً از ناحیه اقلام کالایی سـبد شاخص بهای تولیدکننده بوده و اقلام خدماتی تأثیر کاهنده داشته‌اند.

روند روبه بالای نفت

بهای معاملات نفت برنت برای تحویل در ماه مه، یک دلار و ۶۴ سـنت معادل ۲ درصـد افزایش، در ۸۳ دلار و ۵۵ سـنت در هر بشکه بسته شـد. قرارداد آوریل که ۲۹ فوریه منقضی شـد، ۸۳ دلار و ۶۲ سـنت بود. بهای معاملات وسـت تگزاس اینترمدیت امریکا برای تحویل در آوریـل، با یک دلار و ۷۱ سـنت معادل ۲.۱۹ درصد افزایش، در ۷۹ دلار و ۹۷ سـنت در هر بشکه بسته شد. برای کل هفته، نفت برنت حدود ۲.۴ درصد و شـاخص نفـت امریکا بیـش از ۴.۵ درصد افزایش داشـت. اندرو لیپـو، رییس شـرکت «لیپو اویل آسوشـیتس» در این بـاره اظهار کـرد: این انتظار که اوپـک پلاس به کاهش تولید داوطلبانه خود در سـه ماهـه دوم، ادامه می‌دهد، مسـاله اصلی مورد تمرکـز بازار بوده اسـت. منابع آگاه اظهـار کردند: تصمیم برای تمدیـد کاهش تولید اوپک پلاس، در نسخه هفته مارس گرفته خواهد شد و انتظار مـی‌رود اعضای این گروه، تصمیمات خود را در این باره اعلام کنند. به گفته کارسـتن فریـچ، تحلیلگر کومرس بانـک در این باره گفت: حفظ کاهـش تولید داوطلبانه تا پایان سـال، سیگنال قوی خواهد بود و بنابراین، برای قیمت باید مثبت دیده شـود. نظرسـنجی رویترز نشان داد تولید نفت اوپک در فوریه، به ۲۶.۴۲ میلیون بشـکه در روز رسـیده که ۹۰ هزار بشکه در روز بالاتر از ژانویه بوده اسـت. این انتظار که عربسـتان سـعودی، قیمت فروش نفت به مشـتریان قراردادی خود در آسـیا را در آوریل نسـبت به سـطح مارس، تغییر چندانی نخواهد داد هـم از بـازار در روز جمعه حمایت کرد. در این بین، تیم اسـنایدر، اقتصاددان شرکت «ماتادور اکونومیکس» گفت: تنش ژئوپلیتیکی در دریای سرخ هم روز جمعه از قیمت‌ها پشتیبانی کرد. شرکت خدمات انرژی بیکرهیوز روز جمعه اعلام کرد شـرکت‌های انـرژی امریکایی، در هفته گذشته، تعداد دکل‌های حفاری نفت و گاز طبیعی را برای دومین هفته متوالـی افزایش داد. تعداد دکل‌ها که معیاری برای ارزیابی تولید در ماه‌های آینده اسـت، هفتـه گذشـته، ۳ حلقه افزایش یافـت و به ۵۰۶ حلقه رسید که بالاترین میزان از سپتامبر بود. در بخش تقاضا، نظرسنجی رسمی نشان داد فعالیت بخش تولیدی چین در فوریه، برای پنجمین ماه متوالی رشـد منفی داشت. بر اساس گزارش رویترز، آمار یورواستات نشان داد تورم منطقه یـورو در فوریـه کاهش یافت. امـا عاملی که از قیمت‌ها حمایت کرد، شـاخص مخارج مصرف شخصی امریکا بود که نشان داد تورم این کشور در ژانویه، مطابق با انتظارات اقتصاددانان بوده و دورنمای کاهش نرخ بهره در ژوئن را تقویت کرد.

یادداشت

درس آخرین بحران پولی به بازارهای مالی

عباس گمار
مدرس مدعو دانشکده مدیریت و اقتصاد دانشگاه شریف

/ بانک مرکزی کشور اخیرا اقدام به انتشار گواهی سپرده با نرخ اسمی ۳۰درصدی با هدف کنترل تورم و ایجاد ثبات قیمتی در بازارها کرده است که با تحلیل تک‌بعدی شاید این اقدام بانک مرکزی منطقی جلوه کند؛ اما تبعات آن با تحلیل چندبعدی چیسـت؟ در این یادداشـت قصد داریم توجه ارکان بازار سرمایه را به برخی از اثرات این اقدام اخیر با مرور داستانی و تاریخی آخرین ورشکستگی بانکی در اقتصادهای توسعه‌یافته – که از منظر علّی و معلولی (نرخ بهره و ترازنامه بانک‌ها) به اقدام اخیر مدیران محترم بانک مرکزی شباهت دارد – جلب کنیم.

افزایش ناگهانی نرخ بهره و تاثیر آن بر ناترازی بانک‌ها موضوع جدیدی در نظام بانکی نیست که تجربه نشان داده ژرفای این ناترازی می‌تواند شبکه بانکی را با چالش جدی مواجه کند که آخرین آن به بانک سیلیکون‌ولی (Silicon Valley) در سال گذشته میلادی (۲۰۲۳) برمی‌گردد.

در این یادداشـت آنچه را که بر اقتصاد آمریکا و بانک سـیلیکون‌ولی در این بحران بانکی گذشت به‌صورت مختصر و فهرست‌وار مرور و درس‌های آن برای اقتصاد کشورمان عنوان می‌کنیم:

۱- اقتصاد آمریکا در سال ۲۰۲۱ تا ۲۰۲۳ هم دچار تورم ناشی از شوک تقاضا و عدم‌عرضه کافی محصولات و خدمات بعد از پاندمی کرونا شد و هم مبتلا به شوک افزایش قیمت مواد غذایی و انرژی متاثر از جنگ روسیه و اوکراین که این موضوع برای اقتصاد اروپا هم طی این دوره صادق بوده است.

۲- فدرال‌رزرو آمریکا برای مهار کم‌سـابقه تورم در اقتصاد این کشـور در چندین مرحله افزایش نرخ بهره فدرال را دستور کار قرار داد که با این اقدام با جهش نرخ بهره به عصر ۱۵ساله پول مجانی (Free Money) از بحران مالی ۲۰۰۸ تا ۲۰۲۳ میلادی پایان داد.

متعاقبا منحنی نرخ بهره (Yield Curve) ناگهان به سـمت بالا چندین درصد شـیفت کرد و تازه داستان غم‌انگیز بانک سیلیکون‌ولی از اینجا شروع شد (از نظر پول مجانی وضعیت ما در کشور خیلی شدیدتر است؛ جایی که نرخ بهره حقیقی منفی است و عملا از جیب سپرده‌گذاران در کشور هر سال برداشت می‌شود!).

۳- سال‌ها بود بسیاری از بانک‌ها در آمریکا بحران ناشی از شوک نرخ بهره را که به دست فراموشی سپرده بودند. بحران‌های ۲۰۲۰ و ۲۰۰۸ عملا بحران ناشی از شوک نقدشوندگی و اعتباری بود و از آخرین بحران ناشی از شوک نرخ بهره در آمریکا حدود ۳۰سال می‌گذشت که در آن بانک اُرنج کانتی (Orange County) در ایالت ثروتمند کالیفرنیا آمریکا از صحنه بازارهای مالی دنیا حذف شد.

۴- پرتفوی اوراق بانک سیلیکون‌ولی که اندازه آن نسبت به بیشتر بانک‌ها کوچک‌تر بود، با کاهش شـدید حدود ۱۵میلیارد دلار روبه‌رو شد؛ درحالی‌که سـرمایه این بانک حدود ۱۲میلیارد دلار بود؛ خوشـبختانه روش‌های حسـابداری به مدد این بانک برای مدت کوتاه آمده بـود و چون اوراق را با روش حسـابداری نگهداری تا سررسـید (Hold to Maturity / HTM) در دفاتر این بانک ثبت و منتشر می‌شد.

الزام حسابرسان بر شناسایی زیان در صورت سود و زیان سیلیکون‌ولی با توجه به روش حسابداری مورداستفاده نبود و عملا زیان کاهش ارزش اوراق هنوز در صورت عملکرد این بانک و حقوق صاحبان سـهام آن تحقق نیافته بود؛ درحالی‌که از منظر کسـب‌وکار بانک، این زیان واقعیت داشت! این زیان تحقق‌نیافته صرفا در یادداشت‌های توضیحی سیلیکون‌ولی آن هم احتمالا با فونت ریز افشا شده بود! بعدها موسسـه بین‌المللی تحلیلگر خبره مالی (CFA) در سال۲۰۲۳ میلادی یادداشت انتقادی در راسـتای سوءاستفاده شرکت‌ها از روش‌های حسابداری با عنوان پنهان‌کاری تا سررسید (Hide to Maturity) در انتقاد از روش حسـابداری نگهداری تا سررسـید منتشر کرد. منطق حسابداری در روش ثبت نگهداری تا سررسید ساده است: اگر اتفاق خاصی نمی‌افتاد و بانک مجبور به فروش زودتر از سررسـید اوراق نشود، سیلیکون‌ولی می‌تواند اوراق را تا سررسید آن در ترازنامه آن نگهداری و در سررسید ارزش اسمی اوراق را دریافت کند؛ این‌طور نه خانی آمده و نه خانی رفته است! اما بخت یار این بانک نبود و متاسفانه آن اتفاق خاص افتاد!

۵- بانک‌های آمریکا که سـال‌های بعد از بحران مالی ۲۰۰۸ به واسـطه اقدامات فدرال‌رزرو از پول مجانـی برای تامین مالی دارایی‌هـای خود بهره می‌برند، وجوه را از اشـخاص حقیقی و حقوقی در قالب سـپرده با نرخ بهره پایین جذب و آن را در اوراق و تسهیلات سرمایه‌گذاری می‌کردند؛ تا اینجا فعالیت متداول بانکداری است؛ اما مشکل از اینجا سرچشمه می‌گیرد: طبعا هر چقدر سررسید اوراق سرمایه‌گذاری‌شـده بالاتر باشـد، نرخ بازده اوراق بالاتر و درآمد حاصل از آن هم برای بانک بیشـتر خواهد بود؛ غافل از اینکه هر بازده موردانتظار بالاتر، ریسـک مورد انتظار بانک را می‌تواند با جهش نرخ بهره به‌شدت افزایش دهد.

شـاید هیات‌مدیره و مدیران سـیلیکون‌ولی احتمال جهش تاریخی نرخ بهـره را با توجه به عصر ۱۵سـال پول مجانی آن هم به این شـدت ناچیز می‌شـمردند؛ دیگر از آخرین بحران بانکی ناشی از جهش نرخ بهره نیز حدود ۳۰سال گذشته بود.

به‌نظر می‌رسد حافظه تاریخی فعالان بازارهای مالی و سرمایه‌گذاری از توزیع نمایی پیروی می‌کند (اشاره به حافظه تاریخی کم بازار و درس نگرفتن از تجربه‌های گذشته دارد).

۶- عقربه‌های ساعت به‌رغم میل سیلیکون‌ولی در حال حرکت است.

بانک خوشـنامی که موسسـات بین‌المللی رتبه‌بندی مودیز (Moody's) و فیچ (Fitch) رتبه اعتبـاری آن را تا دو روز قبل از اعلام ورشکسـتگی رتبه اعتبـاری این بانک را در رده بهترین درجه سرمایه‌گذاری (Investment Grade) به بازار مخابره کرده‌اند! موسساتی که علی‌القاعده قرار است اطلاعات صحیح به سرمایه‌گذاران بدهند! ناگهان سپرده‌گذاران اعتماد خود را صرف چند روز به این بانک از دسـت دادند و سـپرده‌های خود را از این بانک به ظاهر سـلامت خارج می‌کنند و در اینجا سیلیکون‌ولی کیش و مات می‌شود.

سـیلیکون‌ولی حال دیگر نمی‌تواند اوراق را تا سررسـید نگه دارد و باید آن را به قیمت بسیار نازل نسبت به بهای اسمی (Face Value) ثبت‌شده در دفاتر در بازار به فروش رساند تا سپرده‌های نزد بانک را به مشـتریان بپردازد. اینجاست که روش حسابداری بانک هم زیر پای آن را خالی می‌کند و بانک باید زیان ناشـی از کاهش ارزش روز پرتفوی اوراق خود را با تاخیر زیاد در صورت سود و زیان شناسایی‌کند و به این ترتیب سیلیکون‌ولی با تاخیر به خط پایان می‌رسد!

۷- بانک مرکزی آمریکا که تا قبل از این در بحران‌های مالی گذشته تلاش کرده از طریق نرخ بهره فدرال (Fed Fund rate) و تسهیل پولی (Quantitative Easing) بـه نجات نظـام مالی اقدام ورزد، این بار با ابزار جدیدی پا به عرصه نجـات نظام مالی می‌گـذارد؛ اما با عنوان خلاقانه‌تـر ولی پیچیده‌تر و نامفهوم‌تر از عنوان تسـهیل پولـی برای عموم مـردم وحتی بعضا تحلیلگران!- ابزاری با عنـوان Balance Sheet Funding Facilities. (تصـور کنیـد بخواهیـد دو ابـزار Quantitative Easing و Balance Sheet Funding Facilities را به والدین خود توضیح دهید، آن‌گاه با چه چالش جدی برای ارائه این دو مفهوم مواجه خواهید شـد!؟) این اقدام اخیر فدرال‌رزرو به منزله این اسـت که بانک مرکزی هر بار برای نهادهای مالی تحت نظارت خود از قبل اختیار فروش رایگان (Free Put Option) منتشـر و به آنها عرضه کرده اسـت؛ با این فضا و تصور که همیشـه بانک مرکزی راهی برای نجات ما خواهد یافت، بدیهی است کژمنشی (Moral Hazard) بخشی از شخصیت بانک‌ها و سایر نهادهای مالی تحت نظارت آن می‌شود و در نتیجه نهادهای مالی با بی‌پروایی بیشتر ریسک برمی‌دارند. آیا بانک‌های مرکزی به این موضوع آگاه نیستند!؟ قطعا آگاهند؛ اما تحت فشار چه عواملی و با چه ذهنیتی دست به این اقدامات نجات‌دهنده –آن هم در یک اقتصاد مدعی تبعیت از اصول کاپیتالیسـتی– می‌زنند محل بررسی و تحلیل بیشتر است که موضوع آن خارج از حوصله این یادداشت است.

درس‌های سـیلیکون‌ولی برای ارکان بازار پول و سـرمایه کشـور با توجه به انتشار گواهی سپرده ۳۰درصدی جدید:

مقام ناظر محترم: زمانی که برای اهداف اقتصادی (رشد اقتصادی و کاهش نرخ تورم) دست به هر اقدامی می‌زنیم، سایر اثرات جانبی آن بر بازار پول و سرمایه را دریابیم، ممکن است آن اقدام منجر به فضایی شـود که ناچار شـویم این بار با نسخه دیگر، چشم بازار را درمان کنیم. تسهیلات گذشته بانکی با نرخ‌های قبل از انتشـار گواهی سـپرده جدید با نرخ اسمی ۳۰درصد بوده و این می‌تواند به ناترازی بیشتر شبکه بانکی کشور بینجامد و خود منشأ تورم شود؛ آنچه گواهی سپرده جدید با هدف اولیه کنترل آن منتشـر شده است. ناترازی و ایجاد مشـکل برای بانک‌های کوچک با ترازنامه ناتراز محتمل‌تر است.

نهادهای مالی محترم: درست است که ممکن است تاریخ وقوع یک اتفاق به سال‌های دور برگردد؛ اما احتمال –هرچند کم– بدهیم همچون قوی سیاه روزی برای ما مشکل‌ساز شود.

ترکیـب دارایی‌ها و ترکیب بدهی و مدیریت ریسـک آن از اصول درجه یک بانکداری اسـت که می‌تواند با وقایع بسیار غیرمنتظره خدشه‌دارشود.

سـرمایه‌گذاران محترم: مسوولیت سرمایه‌گذاری نهایتا با خود ماسـت. موسسات اعتباری و سایر تحلیلگران نظرات خود را درخصوص شـرکت‌ها و بازار می‌دهند که لزوما همیشـه قابل‌اتکا نیسـت. ضمن اینکه صورت‌های مالی و یادداشت‌های توضیحی شرکت‌ها را به دقت تمام بخوانیم و ریزکاوی کنیم. صورت‌های مالی لزوما همیشه واقعیت کسب‌وکار یک شرکت را حتی در بازارهای توسعه‌یافته به درستی گزارش نمی‌کند؛ نباید آن را به‌صورت خام استفاده کرد.

تجربه تیم ما در ارزش‌گذاری سـهام بیش از ۳۵۰شرکت برای عرضه اولیه سهام و معاملات ادغام و تملیک در بازار سرمایه کشور نشان می‌دهد که بهتر است تحلیلگران قبل از تصمیم یا پیشنهاد به سرمایه‌گذاری یا تامین مالی یک شرکت، صورت‌های مالی آن را پالایش کنند.

بازده این اقدام حتما ارزش وقت و زمان صرف‌شده را خواهد داشت.